

311094

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212

Telephone No. 544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 22-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, మాఖమాస శుద్ధ చవతి ౯.

No. 327
సంచిక 3౨౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారీచే చేలకుచేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

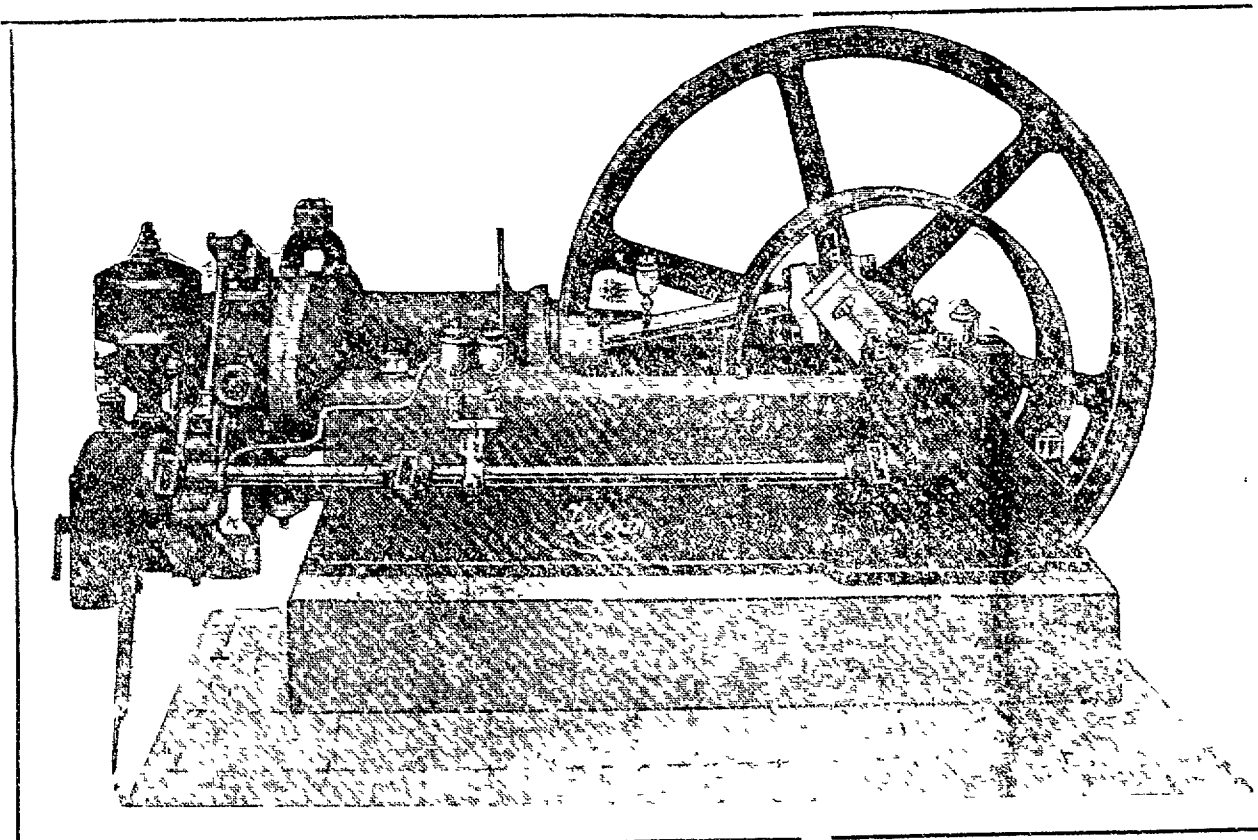
చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 వేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబెన్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

ఫేమస్ “కోల్స్టాన్” లాంగు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(2) డబుల్ స్ట్రెప్
ల న్యూట్రెపు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(3) ‘లో కంప్రెషన్’
ఇంజనులు
(4) గ్వాస్ ఇంజనులు
స్టాటాలు
గెజిస్ట్రేషన్
నుంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మక్కి క్రూడ్ ఆయిల్లోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగుచు
వేపకై జగును, తగుమగా క్లిష్టమైన సనసరకములను భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
కొంగురు అధికముగానున్న ప్రండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయు ఇంజను పడిపించుటకు విశేష నేర్పరికము లక్కరలేదు

సోల యేజెంట్స్:— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

మద్రాసు ఆఫీసు:—లండన్ ప్రేడింగుకంపెనీ, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

నూతన శబ్దార్థనిఘంటువు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేర్లు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇది ఉన్నచో వైకృతకల్ప సింధు, సర్వకల్పసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోరైండు వెల 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్త శబ్దములు శుద్ధిచేసి భిన్నములు చేయు యానా ని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్యతుగల భిన్నములు కూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

నూతనదుకాణము

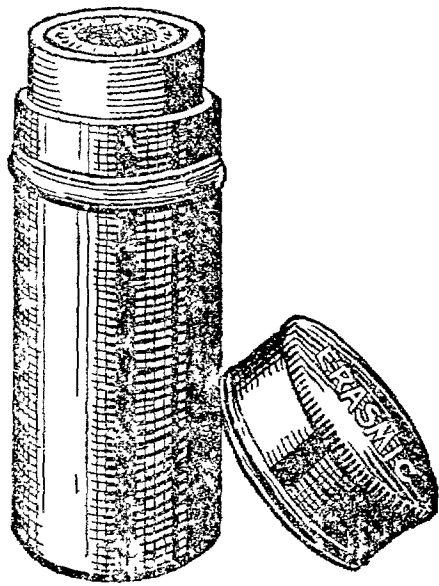
విలాసమును గమనింపుడు 287 ఎస్.ప్లనేడు

అన్ని జాగాలనుండి వట్టువస్త్రములు వగైరాలు, ప్లానలులు, సర్జులు, పాస్టెలు, టన్నులు, స్వదేశి చెక్కలు, బసీలు, తయారైన వస్త్రములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. ప్లానలు రెడీమేడ్ వస్త్ర 1 కి ధర రు 4-4-0

K. S. Muthiah & Co., 287 Esplanade, M A D R A S.

24 గంటలలో అద్భుతమైనగుణము ఇవ్వబడును

తామరమందు:- అన్ని రుతుల తామర, చాకలిగుడ్డచెగలుగు గ్లా, మరియు కరచర్మవ్యాధులు. తక్షణమే కుదురును. తేలుకాటుకు ఆహుతిమైనవివారితే. బ. కి 1 కి ధర రు 0-8-0 అమరావతి ఏజన్సీ, పార్కురౌను, మద్రాసు.

మీగడవలె సమృద్ధిగా నుండు
నురుగువలన నుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు విలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు.

“ఎరాన్ మిక్”
వే వి.ంగుస్టిక్

ఎరాన్ మిక్ పోప్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్థానములను దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

శ్రీమైలు ఎంధులగా (బిడ్డలులేక) ఉండ నవసరము లేదు! వారు బిడ్డతల్లి యగుట కొక అవకాశము గలదు. ఎంధుత్వమునకు సంబంధించిన కారణము అన్నిటిని పూర్తిగా పారద్రోలి, అట్టివారు కి దినములలో మాప్రత్యేక నిపుణునిచే కువర్చబడుదురు. వివరములకు వ్రాయుడు. తరువాత చికిత్స ప్రారంభించవచ్చును. క్యాలికోరైండు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును.

TAMIL NADU AYURVEDIC PHARMACY,

P. O. Box 278,

228, Govindappa Naick Street, Madras.

తయారగుచున్నది

శ్రీ శ్రీ ముక్త్యలరాజావారి యాస్థానమున “మహాసూతికాభరణము” అను డివ్యావధము తయారగుచున్నది. రెండుసంవత్సరములనుండి బహుప్రయత్నముమీద పితృముల నన్నిటిని సంపాదించి చేయుచున్నారు. ఇందు పులి, మొసలి, అడివిపంది, దున్నపోతు, నెమలి, ఉడుము, తాబేలు, పాము, మొదలగువాని పితృములును, సువర్ణము, రజితము, అభ్రకము మొదలగు విలువగలవస్తువులు గలవు. ఔషధము సక్రమముగా, శాస్త్రీయముగా తయారగుచున్నది. ఇతరులు సామాన్యముగ నలవికాని ఇట్టివిలువగల మందులు తయారుచేసి ప్రజలకు లభ్యమగునట్లు చేయుటయే మా ఉద్దేశము, వ్యాపారముకాదు. ఔషధము ఇంకొక నెలలో జులలో తయారగును. వివరములు కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

మేనేజరు, ఆర్వర సాయనశాల, ముక్త్యల(కృష్ణా).

జిల్లా మునిసిపలు చట్టము సవరణ బిల్లు

కారణోద్దేశములు

మదరాసు జిల్లా మునిసిపాలిటీల చట్టము (1920) పవరింపవలసిన బిల్లును ప్రభుత్వమువారు కాసనసభలో ప్రతిపాదించున్నారు. కారణోద్దేశముల నిట్లు ప్రకటించిరి:-

పైన పేర్కొనబడిన చట్టము బిడ్డలనుండి అనుబంధ రుపుమండ గన్నట్టి లోపములను సరింపుటకై యీ బిల్లు ఉద్దేశించబడినది.

మునిసిపలు అధికారుల యేర్పాటులు

ఈవిషయమున వాల్టా ముఖ్యమగు మార్పులు బిల్లునందు సూచించబడెను. శ్రీమైలు అభ్యర్థులుగా ఎన్నికలందు పాల్గొన నిచ్చుట, జాయింటు కమిటీల పని పోషించుట, మునిసిపలు వ్యవహారముల పరిష్కారమునందు అడ్డు తొలగించుట, సభవారు కొన్ని సంవత్సరములలో శిఫార్సు చేసిన యెడల అభ్యర్థుని తొలగించ వీలొనగలుగుటకు, మరియు మార్పులు సూచించబడినవి.

మదరాసు స్థానిక సంఘముల చట్టము ప్రకారము శ్రీమైలు అభ్యర్థులుగ నుండవచ్చును. అట్టియడ మునిసిపలు విషయములలో నానాక్కు తొలగింపరాదు.

జాయింటు కమిటీ నియామకమును అందుకు సంబంధించిన స్థానిక సంఘమువారి అంగీకారమును బట్టియున్నది. వారు తమను అంగీకరింపకుండును. కావున అట్టి కమిటీల నియామకాధికారము ప్రభుత్వమువారికి విధవిపెట్టుబువుసరమున యెంచబడెను. జాయింటు కమిటీల ఏర్పాటును నడపడి హక్కులను గూర్చి నిర్ణయించుట మొదలది.

అభ్యర్థకు వదలి ఖాళీయగునపుడు ఉపాధ్యక్షుడు లేనపుడు సభ్యులే ఒకసభ చేసి అభ్యర్థుని ఎన్నుకొనవలెను. కొన్ని సంవత్సరములందు వారు యిట్లు పడకుండురు. ఇప్పుడవసరము సభ జరిగి అభ్యర్థుడు ఎన్నుకొనబడి పని కుపక్రమించుటకు చాల వికలంబముగను. కావున పనుల కిబ్బంది లేకుండుటకై యీ బిల్లు సందేశపాటు చేయబడెను.

అభ్యర్థుడు సభా తీర్మానముల ననుసరించుటకు వుండినచో తొలగింపబడును. అట్లు తొలగించుటకు ప్రత్యేక సభ గావించి శిఫార్సు చేయుటకై ఆకాశ మియ్యబడును. అభ్యర్థుడు బుద్ధిపూర్వకముగా నిర్లక్ష్యముచేసినను, అపమర్శన పనులగుడ తొలగించుటకు యీ బిల్లు అవకాశమిచ్చుచున్నది. కాన్సిలరులను ఎన్నుకొనుపద్ధతిని గూర్చియు, సభలకు రానికారణముచే ఫలము ఖాళీచేసిన కాన్సిలరుల స్థానముగూర్చియు, అనర్గత పేజిటీలులను కాన్సిలరులగ ఎన్నుకొను నిషేధమును తొలగించుట గూర్చియు సవరణలు సూచించబడినవి.

ప్రత్యేక రివెన్యూ ఉద్యోగి

ప్రస్తుతము చట్టము ప్రకారము పన్నులపన్నాళ్లకు అభ్యర్థులే బాధ్యులు. ఈమధ్యకొన్నేండ్ల అనుభవమునుబట్టి పన్నులు పక్రమముగ నిర్ణయించుటలేదనియు, పూర్తిగా పన్నులు కావడములేదనియు తెలియుచున్నది. కావున నియోజకవర్గము ఓట్లపై నాధారపడని ఉద్యోగిని పన్నులు నిర్ణయించుటకు, పన్నులు తేయుటకు వియ్యంములు యుక్తమనీతోచెను. అందు నిమిత్తమై సామాన్యమురాబడి తక్షణపాటులకు పైగల మునిసిపాలిటీలందు, పన్నులవిషయమున అభ్యర్థునితో సరిపడునగు హక్కు గల ప్రత్యేక రివెన్యూ ఉద్యోగిని ప్రభుత్వమువారే నియమించుటకు బిల్లునందు అవకాశ మేర్పరుపబడెను.

పన్నులు

ఆస్తి పన్ను, కంపెనీల పన్ను, యాత్రికుల పన్నులగూర్చిన నిబంధనలు కొద్దిగ మార్చబడెను. కుప్పనూడు పన్ను వసూలుచేయుట కవకాశ మేర్పరుపబడెను.

ఇండ్ల పైని, నివేళములపైని వేరువేరులేట్ల ప్రకారము పన్ను వసూలుచేయుటకు అధికార మొనగబడెను. వ్యవసాయము జతగక, ఇండ్లకు చేరియుండని బంజరుభూములపై వాటి విలువనుబట్టి పన్ను విధించుటకు సభవారి కధికార మొనగబడెను. భూములపై, ఇండ్లపై వాటి యావరణబట్టి పన్ను విధించు పద్ధతి తొలగించబడెను. ఇకముందు భూముల యొక్క విలువనుబట్టి లేదా సాతీనరాబడిబట్టి పన్ను విధించబడును.

కంపెనీలపై చెల్లించబడిన మూలధనము ప్రకారము పన్ను విధించబడును. మున్నగు పన్ను తొలగించబడును. ఇకముందు కంపెనీలకు మునిసిపాలిటీలలో గల రాబడిని బట్టి పన్ను విధించబడును. కంపెనీలకు గూర్చియు వ్యక్తిపన్నుల గూర్చియు 4 వ షెడ్యూలులో గల పదములు వాక్యములు సవరించబడినవి. బండ్ల జంతువులపై పన్నుకుగూర్చిన భావ మార్పు సిటీ మునిసిపాలిటీ చట్టమునందలి భావతో సరిసమానముగ నుండుట జరుగజేసిరి. యాత్రికులవద్ద వచ్చునపుడు పోవునపుడు గూడ వసూలుకేయటముల అనేకములైతే వేరువేరుగా లెక్కలు యిట్లుండి గలవనియున్నది. ఇది అవసరపుచిట్టుగావున యాత్రికుల యాత్రికమును విడుదలపర్చు డొక్కసారియే లెక్కవేయవద్ద వసూలుకేయవలెననిమానించబడినది. అందునిమిత్తమే పన్ను రేట్లు రెక్వింట్ చేయబడినవి. ఇంటరుమిడియేటు తరగతికి వేరొక రేటు యేర్పాటు చేయబడినది.

ప్రస్తుతము కుప్పనూరుకు రుసుము ముందుగానే పన్నులు జేయబడుచున్నవి. చాలయిబిబ్బందులకు కారణ మగుచున్నది. కావున స్థానిక సంఘములసభలో దీనిని పన్నుగా మార్చవలెనని కోరియుండిరి.

గేటుపన్నులు

టోలుగేటుల స్థలనిర్ణయము గూర్చియు, వసూలైన తరువాత పంపకొనువిషయమున ఇరుప్రక్కల మునిసిపాలిటీలవారు, లేక మునిసిపాలిటీ, స్థానిక సంఘములవారు తగవులాడుకొను చుండుటచేతను, సరిహద్దుస్థలములలో గేటులు తొలగించబడినవి. టోలుగేటుల స్థలనిర్ణయము గూర్చియు, వేర్వేరు స్థానిక సంఘములకు రాబడి పంచియిచ్చుటయందును, ప్రభుత్వమువారు మధ్యబడి పరిష్కరించుటకు సర్వాధికారము వివచితములైయున్నవి.

వీధులమీదను మార్కెటుగా పేర్కొని స్థానిక ప్రభుత్వమువారి అనుమతిపై క్రియ జరిపించుటకు మునిసిపలు సంఘమునకు అధికారమున్నది. నూతన సెక్సన్ యేర్పాటు చేయబడినది. మార్కెట్లు బండిలను స్థలములగూర్చిన సెక్సన్లు కూడ యిట్లే సవరించబడినవి. మునిసిపలు యావరణకు మూడుమైళ్ల దూరము లోనుండి వధికాలలై సెక్సులగూర్చి మునిసిపలు సంఘములకు స్థానిక సంఘములకు గల తగవులు నివారించబడినవి.

కాయలు మంత్రిసానుల శిక్షణ గరవుటను గూర్చి నిబంధన లేర్పరచ మునిసిపలు సంఘమున కధికార మొసంగబడినది.

మునిసిపలు సంఘములకు కాంటన్మెంటులు లేక యితర స్థానిక పనులకు తగవు వచ్చినపుడు ప్రభుత్వమువారు పరిష్కరింప వధికారమున్న సెక్సన్ చేర్చబడినది. ఇంకను యితర మార్పులు కొన్ని గలవు. (ప్రభుత్వ ప్రకటన)

మాన స్థానా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలుగులభము! (పోట్లభయము ప్రత్యేకము) గుణమధికము! కిరీటములలో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పైత్యకాశల కీమాత్రలు దివ్యావృతము. అశీర్వము, అరుచి, అపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతివాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అములు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యముకున దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే నూర్చును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. డొక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరువాదు:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 22-1-26

ఇరువదిగజముల "పిన్" ధరలు

కారికామల్లులు—22 X 22 ముంగిసూర్యు (లి)

రు 11-4.

కారికామల్లులు — 22 X 22 వేరు రకములు (లి)

రు 10-4, సరాసరిరకము రు 9-4.

తెలుపుమల్లులు—1708 రు 15-8; గ్లాస్ 9000

రు 15-4; ఎల్. ఎల్. 78 రు 10-4; ఇ. సి. 78 రు 10-12;

88.888 రు 14-0; డి. సి. 78 రు 10-8; 8978 రు 10-8,

రు 8029 9-2., 880 రు 10-8. 1702 రు 12-12.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాకట్టుకు)—టూక్రి—రు 6-7-0

చలువ రు 8-4-0 పచ్చరంగు రు 10-10; పడవ రు 9-0-0; కాళి సవరణ రు 8-10.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నక్షత్రము రు 12-12-0, నీలసవరణ

80 నెంబరు సీమ (5 పాకట్టుకు)—అడకతెర—

సెమలి రు 18-14; "గేట్" రు 18-8; గొడ్డలి రు 10-7-0,

గడ్డిబండి ఎద్దుగడియారము రు 10-4; సింహము

వేటకాసు రు 10-8-0 పెనసలు రు 10-8-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు)—భూగోళము-

నీలంచేప రు 20-0-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒకచారవకు ధర

రు 84.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 245; జర్మను (డిబి. రు 244; రాగిరేకు రు 278, రు 274.

టిక్రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటి 9" రు 19-4-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24" "జి" 6" 7" 8" రు 15-0; 9" 10" రు 15-4.

సిమెంట్ పిపాకు వెల:—

సార్వే ఆవుమార్కు రు 11-2; "ఎస్-బి" రు 10-12-0, జర్మని సెమలి రు 10-0.

చక్కెర (రెబి) రు 32-10.

వాయిదాధరలు:—ఫిబ్రవరి రు 32-6, మార్చి రు 32-8.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—"మిషన్" రు 47, 49-0. సాదా

పాను రు 42, 44.

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 112, "పెన్"

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 102.

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టికె

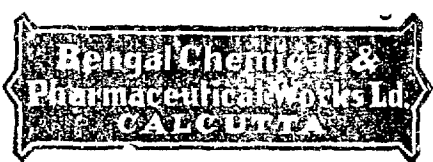
	మొదలు	వరకు
ఎక్స్‌తోలు (8 మొదలు 8½ రతులు) రు 0 14 8	రు 0 14 7	
" (తేలిక) రు 1 1 0	రు 1 1 6	
" బెంకుకూరు (8 మొదలు 8½) రు 0 15 1	రు 0 15 2	
" " (తేలికైనరకము) రు 1 1 6	రు 1 2 0	
" (మట్వాడ) రు 0 14 0	రు 0 14 6	
" (విజయనగరం 7½ 7½) రు 0 15 4	రు 0 15 6	
" (ఏలూరు 7½ 7½) రు 1 0 0	రు 1 0 5	
గేడతోలు రు 0 10 0	రు 0 10 8	
గేడమాడతోలు రు 1 1 0	రు 1 1 6	
ఆవుమాడతోలు రు 1 10 6	రు 1 12 8	

ఓషధులచే చేయబడిన దంతచార్జము

ప్రతిరోజు దంతముల కువయోగించుటకు తగిన దంతచార్జము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును, నోటియం దుండు దురువాసనను పోగొట్టును, శ్వాసము విడుచునప్పుడు సువాసనగా నుండును.

డబ్బా 1-కి ధర రు 0 6-0.

లక్ష్మీ ఇన్స్‌రెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిన్‌బెట్ రోడ్, లాహోరు

చే రెన్:- లాలా లజపతిరాయి

1886

ఈ నడుమ వెలువడిన సంవత్సర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది. మొదటి 20 నెలలలో "లక్ష్మీ" రమారమి రు 71,00,000 లకు ప్రపోజల్లు అంగీకరించబడినది. రు 47,00,000 లకు పాలసీలు పూర్తియైనవి. మిగతాపాలసీలు ఆలోచనయందున్నవి. 26-10-25 తేదిన వెలువడిన కలకత్తా "ఫార్వర్డు" పత్రికా సంవత్సరాది సంచియందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:— (లక్ష్మీ) రెఖల ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును మామూలుగా భీమాకంపెనీల మూలధనముచేను వెలితి తెలిపించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చనచ్చినప్పుడు ఇది మొదటి తరగతికి చేరినదని తప్పక అంచరుమ అంగీకరింతురు. ప్రాస్పెక్టుకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

- (1) కే.సం తానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు.
- (2) లోకల్ అడ్వైజరు, నెం. 16, సుంకురామ చెట్టివీధి, మద్రాసు.
- (3) చీఫ్‌పంజంట్లు:—తిరుచునాపల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

మా కా తా దారుల కొక హొచ్చ రిక వారి స్వలాభమునకై దీనిని ప్రతియొక్కరు తప్పక గమనింపవలెను.

అయ్యలారా! మేము ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముతో 19 సంవత్సరములనుండి నగలవ్యాపారము జరిపించుచున్నాము. "ఉమ్మిడి" అను పదమునుచూచి అనేకులు అది మా బ్రాంచియాయని బోధ పడే అడుగుచున్నారు. ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముగలదిమాత్రమే మాచే నిర్వహింపబడుచున్నది. మాకు ఇతర బ్రాంచీలు లేవు. కాన మీరు మోసపోకుండుటకై "ఉమ్మిడి" అను పదమునుమాత్రము గమనింపక ఈదిగువ తెలుపబడిన మా పూర్తివిలాసమును గమనించి చూడవలెనని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాము. పూర్తి వివరములు తెలియగోరువారు మావద్దకువచ్చిన విశేషముగా తెలుపబడును. ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవ ర్రకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

1 వ సంవత్సరపు నెల 9 వ బిల్లు

విశోధములమీదను, ఇతర వేడుకలమీదను స్థానిక అధికారులు పన్నును విధింపగలుగునట్లు చేయుటకై న బిల్లు

(నెలకొట్టిన కమిటీచే సవరింపబడినట్లుండునది)

విశోధములమీదను, వేరులమీదను పన్నును విధింపబడుటకు స్థానిక అధికారులకు అధికారము నిచ్చుట యుక్తముగా నున్నందున, ఈ ఆర్డరు పాఠము చేయుటకు గవర్నరు జనరల్ గారి అంగీకారము ముందుగా పొందవలసియున్నందున, ఇందువలన ఈ ప్రతిబిల్లుగా తాసిందవలెను:-

(1) ఆర్డరు 1925 వ సంవత్సరపు మదరాసు స్థానిక అధికారుల వేడుకల పన్ను అట్టి అని చెప్పవచ్చును.

1920 వ సం॥పు 5 వ ఆర్డరు

(2) ఇది మదరాసు మహానగరము, మరియు మదరాసు రాజధానిలో 1920 వ సంవత్సరపు మదరాసు డిప్యూటీ మునిసి పాలిటీల ఆర్డరు లేదా తత్సమానము అయియున్నందున యే ఇతర ఆర్డరు ననుసరించినను మునిసిపాలిటీలుగా ప్రవర్తించబడి యున్న లేదా ఇటు తరువాత ప్రవర్తించబడునట్లు యావత్తు పట్టణములను వ్యాపించును. మరియు ఏ డిప్యూటీ మునిసిపాలిటీలను కొరవడినవిగా లోకలు గవర్నరు మెంటువారు తాత్కాలికముగా గాని, కొంతకాలమువరకుగాని, లేదా నిర్ణీతమయియుండుటగాని స్వయం సంఘముల జాబ్బు గెజటులో అప్పుడప్పుడు ప్రకటనముల ముగానున్న, ప్రకటనలో స్పష్ట పరచబడకపోయిన లేదనియున్న మదరాసు రాజధానిలోని ఏ యితర స్థానిక ప్రదేశమునకైన దీనిని వ్యాపింపజేయవచ్చును. మరియు అట్టి ఏ ప్రకటన నైనను రిద్దు చేయవచ్చును లేదా మార్చవచ్చును.

అయితే అట్టి ప్రకటన ఏదీయును, ఆలోచన సభతో కూడిన గవర్నరు జనరలు గారి ఆంగీకారము ముందుగా తీసుకొనబడనిదే, ఒక కంప్లెక్సాలో చేర్చబడిన ఏ ప్రదేశము విషయమునగాని జారీ చేయబడకూడదు.

2. విషయమునందు గాని, సంవత్సరమునందుగాని విరుద్ధమైన దేదైన ఉన్న సేతప్ప, ఈ ఆర్డరు:-

1. 'ప్రవేశము' అను మాటలో ఒక ప్రేక్షకునిగా లేదా ప్రేక్షకులలో ఒకరుగా ప్రవేశించుటయును, ఒక వేడుకలో పాల్గొనుట యాలకుగా విశోధకార్యము నిమిత్తము ప్రవేశించుటయును చేరియున్నది.

2. 'ఒక వేడుకలోనికి ప్రవేశము' అనుమాటలో వేడుక జరుగ ఏ స్థలములోనికైన ప్రవేశించు చేయున్నది;

3. 'వ్యవహారము' అను మాటలో ఆరామకృషియు, ప్రతి రకము జంతువుల పెంపకమును చేరియున్నది;

4. 'వేడుక' అనుమాటలో వైకము చెల్లించబడినవిదలు ప్రవేశము ఇచ్చుటను ఏదైన ప్రవర్తనయు, కార్యము, విశేషము, పండుగ లేదా ఆట చేరియున్నది;

5. 'గెజటు' అనుమాటకు మదరాసు కార్పొరేషను విషయమున ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజటు అనియు, ఇతర స్థానిక అధికారుల విషయమున డిప్యూటీ గెజటు అనియు అర్థము;

1920 వ సం॥పు 5 వ ఆర్డరు.

6. 'స్థానిక అధికారి' అను మాటలకు మదరాసు కార్పొరేషను లేదా తత్సమానము అయియున్నందు ఏ చట్టము ననుసరించియైన నిర్వహించిన ఒక మునిసిపల్ కౌన్సిలు లేదా లోకలు పోర్టు అని అర్థము;

1920 వ సం॥పు 14 వ ఆర్డరు.

7. 'ప్రవేశమునకైన వైకపు చెల్లుబడి' అను మాటలలో ఒక విశోధ స్థలములోని ఒక భాగములోనికి ప్రవేశము కలుగజేయుట, ప్రవేశమునకై ఒక రుసుము లేదా ఒక ఎక్కువరేటు రుసుము చెల్లించబడవలసియున్న దానిలోని మతీయక భాగములోనికి దరిమిలము ప్రవేశము కలుగజేయబడిన ఒక మునిసిపల్ కౌన్సిలు ఏ ప్రదేశమునను, మరియు ఒక వేడుక జరుగవలయునట్లు కూర్చుండుటకు లేదా ఇతర పనికి చెల్లించబడిన యేదైన వైకము చేరియున్నది;

8. ఏ వేడుక విషయమునకైన 'ప్రాప్తి' అను మాటలో 'అనుమాట' దానియొక్క నిర్వహణమునకు బాధ్యుడైన యే మునిసిపల్ కౌన్సిలు చేరియున్నాడు;

9. 'సంఘము' అనుమాటలో యే చేరున పిలువబడునట్లును ఒక కంపెనీ, సంఘ, క్లబ్బు లేదా మనుష్యుల ఇతర సంఘము చేరియున్నది.

[3. 1. ఈ ఆర్డరు అనుబంధమును స్థానిక ప్రదేశము యొక్క యే స్థానిక అధికారియైనను యేవేడుకలోనికైన అను యావత్తు ప్రవేశ వైకముల మీదను నూటికి పదికంటే తక్కువకాని లేదా ఇరు దిరుయియుంటే మించని ఒకరేటు చొప్పున (ఇందు నిటుతరువాత వేడుకలపన్ను అని చెప్పవచ్చు) ఒక పన్నును విధింపవచ్చును.]

2. ప్రవేశ వైకము [నాలుగు] అణాలకంటే ఎక్కువ వుండవచ్చును, వేడుకలపన్ను విధింపబడ తగియుండకూడదు.

3. లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ఈసలు సెక్షనును వర్తింప జేయుటకు యేదైన నాటకాలు, సినిమాటోగ్రాఫు, ప్రదర్శనము లేదా ఏదైన లేదా యే యితర తరగతి వేడుకలలోనికైన ప్రవేశ వైకముల విషయములో వేడుకల పన్ను లేటు క్రింది ప్రమాణమును మించకూడదు:-

పన్ను మొత్తమును మినహాయించినయెడల, ప్రవేశ వైకము-

1. రెండు అణాలకు మించి, ఆరణాలకంటే తక్కువగా వున్నపుడు ఆర అణాలు

2. ఆర అణాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువగా వుండి పండ్రెండు అణాలకంటే తక్కువగా వున్నపుడు... ఒక అణా

3. పండ్రెండు అణాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువయై ఒక రూపాయి ఎనిమిది అణాలకంటే తక్కువగా వున్నపుడు రెండు అణాలు

4. ఒక రూపాయి యెనిమిది అణాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువయై, రెండు రూపాయిల ఎనిమిది అణాలకంటే తక్కువగా వున్నపుడు ... నాలుగు అణాలు.

5. రెండు రూపాయిల ఎనిమిది అణాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువయై, మూడు రూపాయిల ఎనిమిది అణాలకంటే తక్కువగా ఉన్నపుడు ... ఎనిమిది అణాలు

6. మూడు రూపాయిల ఎనిమిది అణాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువయై, నాలుగు రూపాయల ఎనిమిది అణాలకంటే తక్కువగా వున్నపుడు ... పండ్రెండు అణాలు.

(7) నాలుగు రూపాయిల ఎనిమిది అణాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువయై, ఆరు రూపాయిల యెనిమిది అణాలకంటే తక్కువగా నున్నపుడు ఒక రూపాయి

(8) ఆరు రూపాయిల యెనిమిది అణాలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువయై, తొమ్మిది రూపాయిల ఎనిమిది అణాలకంటే తక్కువగా వున్నపుడు ఒక రూపాయి ఎనిమిది అణాలు

(9) తొమ్మిది రూపాయిల ఎనిమిది అణాలు లేదా అంతకంటే తక్కువయై, పది రూపాయిలకంటే తక్కువగా నున్నపుడు రెండు రూపాయిలు

(10) పది రూపాయిలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువయై యున్నపుడు మొదటి పది రూపాయిలను, పది రూపాయిలకు పైబడియుండు ప్రతిపది రూపాయిలకు లేదా రూపాయలలోని భాగమునకు రెండు రూపాయిలు.

(4) ఏ వేడుకయొక్క యజమానియైనను దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న మీదటను, ఈ పన్నును చేయబడకపోయిన సామాన్య విధులకు లోబడియున్న స్థానిక అధికారి టిక్ వేడుక విషయమున చెల్లింప బడవలసిన పన్నును ఒక విద్య పరచబడిన వైకమునకు మొత్తముగా వేయవచ్చును.]

(5) [వేడుక స్థలము ఒక స్థానిక యధికారియొక్క స్థానిక ప్రదేశము లో గానుండి ఈ ఆర్డరు ఆమలులోనున్న మరియు స్థానిక అధికారి యొక్క స్థానిక ప్రదేశమునకు అయిదు మైళ్లలోగా ఉన్నపుడు, లోకలు గవర్నరు మెంటువారు కడపట చెప్పబడిన అధికారి దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న మీదటను, రాబడిలో ముఖ్యమైన భాగము ఆ యధికారియొక్క స్థానిక ప్రదేశమునుండి వచ్చియున్నట్లు తృప్తిపడినమీదటను, వేడుకలపన్ను ఆ యిరువురిలో ఏ అధికారిచే నయినను వనూలు చేయబడవలెననియు, దాని తాలూకా వైకము వారిరువురును, సామాన్యమైన లేదా విశేషమయిన ఉత్తరువునుబట్టి లేదా ఈ విషయమున చేయబడిన విధులనుబట్టి లోకలు గవర్నరు మెంటువారు నిర్ణయించగలట్టి దామాషాల ప్రకారము పంచికొట్టవలెనని ఆజ్ఞాపించవచ్చును.

అయితే, వేడుక స్థలము ఉన్న స్థానిక ప్రదేశములో, ఈ ఆర్డరు అనుబంధంలో లేనియెడల అట్టి ప్రదేశముయొక్క స్థానిక అధికారి పన్నును వనూలు చేయుటకు ఆజ్ఞాపించబడకూడదు.]

4. (1) వేడుకయొక్క యజమాని వేడుకలోనికి ప్రవేశమునకైన వైకముల లెక్కలను ఇచ్చుటకుగాను స్థానిక అధికారిచే ఆమోదించబడిన ఏ రూటులనుచేసి, వేడుకల పన్ను చెల్లుబడికొరకు స్థానిక అధికారిచే ఆమోదించబడిన హామీ ఇచ్చి యున్న సేతప్ప, ఏ వేడుకలోనికి ప్రవేశమున కయిన వైకము

వేడుకలపన్నుకు లోబడియున్నప్పుడు, నికిగాని-

(ఎ) లోకలు గవర్నరు మెంటువారిచే జారీ చేయబడినట్టి యు, అట్టి టిక్ ట్టు తగిన రుసుమును తెలియజేయునట్టియు, (ఇంతకు పూర్వము ఉపయోగింపబడని) ఒక అచ్చువేయబడిన లేదా అంటించబడిన స్టాంపుతో ముద్రంపబడిన ఒక టిక్ ట్టు ఉన్న సేతప్ప;

(బి) ప్రత్యేక సంవత్సరములలో ప్రవేశము ఇయ్యబడిన మనుష్యుల సంఖ్యను స్వతంత్రముగా రిజిస్టరుచేయు ఒక అడ్డుగుండాగాని లేదా ఒక యంత్ర సాధనమువలనగాని స్థానిక అధికారి అనుమతితో తప్ప;

ఏ మునిసిపల్ వైకమునకు ప్రవేశము ఇయ్యబడకూడదు.

(2) (1) వ సలు సెక్షనులోనున్నది ఏదీయును స్థానిక అధికారి ఏ యితర సంవత్సరములోనయిన వేడుకలపన్ను చెల్లుబడిగాను ఒక వేడుకయొక్క యజమానియొద్దనుండి హామీ కొరకుండ నిశ్చయించునట్లు భావింపబడకూడదు.

5. (1) వేడుకల పన్ను, వైకమునకు ప్రవేశము ఇయ్యబడిన ప్రతిమనిషి విషయమునను విధింపబడి ముద్రవేయబడిన టిక్ ట్టు ద్వారా విన ప్రవేశము విషయములో టిక్ ట్టు మీద స్టాంపు మూలముగా చెల్లింపబడవలెను. మరియు ముద్ర చేయబడిన టిక్ ట్టు మూలముగా గాక యితర విధముననయిన ప్రవేశముల విషయములో ప్రవేశముల సంఖ్యనుబట్టి లెక్కింపబడి చెల్లింపబడవలెను.

(2) ఒక వేడుకలోనికి ప్రవేశమునకు విన వైకపు చెల్లుబడి ఏదైన సంఘమునకు ఒక చందాగా లేక సహాయ ద్రవ్యముగా, లేదా ఒక సీజను (డిప్యూకలపు) టిక్ ట్టుకుగాను, లేదా వరుసగా కొన్ని వేడుకలలోనికి ప్రవేశపొందుటగాను లేదా ఒకానొక కాలపరిమితిలో ఏదైన దుకతుగాని ఒక రాసి మొత్తము రూపముగా చెల్లించబడినప్పుడు, వేడుకల పన్ను ఆ రాసి మొత్తపు వైకము మీద చెల్లింపబడవలెను; కాని ఒక రాసి మొత్తముయొక్క చెల్లుబడి లేదా ఒక టిక్ ట్టును విన ఏ చెల్లుబడియైనను ఒక వేడుకలోని ప్రవేశమే కాకుండ ఇంకను ఇతర అధికారములను, హక్కులను లేదా కార్యములను వైకమును చెల్లించుటయొక్క యున్నపుడు లేదా పన్ను అనుబంధమునందుని యేకాలములోనయిన ఒక వేడుకలోని కీ ప్రవేశము ని తీయె యున్నప్పుడు. వేటి ఏ విషయమున వేడుకల పన్ను చెల్లింపవలయుండునో అట్టి వేడుకలలోనికి ప్రవేశ పొక్కుకొరకుని స్థానిక అధికారికి కనుపడునట్టి మొత్తముమీద పన్ను విధింపబడవలెను.

6 ఏ వేడుక స్థలములోనికయిన వైకము చెల్లించినమీదట ఏ మునిసిపల్ ప్రవేశము ఇయ్యబడి, 4 వ సెక్షనుయొక్క నిబంధనలు నెరవేర్చబడినయెడల అట్టి మునిసిపల్ ప్రవేశము ఇయ్యబడిన వేడుకయొక్క యజమానిమీద ఒక మాజిస్ట్రేటుచే సేర స్థాపన చేయబడినమీదట, చెల్లింపబడి యుండవలసిన యే పన్ను నైన చెల్లించుటకు బాధ్యుడై యుండుటయే కాక, అతడు అట్టి ప్రతిసేరము విషయమునను (రెండువందల రూపాయిలకు) మించని జాల్జానా విధింపబడుటకు పాత్రుడై యుండవలెను.

7. (1) (ఏ) వేడుకలోనికి ప్రవేశముకొరకున వైకముల మీద - (బి) అట్టి వేడుక; లాభము నిమిత్తము నడుపబడిన లేదా స్థాపించబడియుండని యొక సంఘముచే కొంతవరకు విద్యా విషయక కార్యముల నిమిత్తము లేదా శాస్త్ర సాంధ్యకార్యముల నిమిత్తము యేర్పాటు చేయబడియున్నయెడల! లేదా

(సి) జనసామాన్యారోగ్యమును లేదా వ్యవసాయ పరిశ్రమ యొక్క లేదా ఒక యంత్ర పరిశ్రమయొక్క లాభమును పెంపొందించు కార్యము నిమిత్తము మాత్రమే స్థాపించబడినట్టి స్థితి లాభమునకు నడపబడినట్టి స్థితి ఒక సంఘముచే వేడుక యేర్పాటు చేయబడియున్నయెడలను, ఆ వేడుక జనసామాన్యారోగ్యమునకు లేదా వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన విషయముల సంవత్సరమున ప్రాముఖ్యమైన అభిమాన కారణముల వస్తువులయొక్క లేదా దేని లాభమును అభివృద్ధి చేయుటకు ఆ సంఘము నిలిచియున్నదో అట్టి పరిశ్రమ తాలూకు వస్తువులయొక్క లేదా ఆ వస్తువులను తయారుచేయుటలో ఉపయోగింపబడు సాధారణములయొక్క, యంత్రసామగ్రియొక్క పరికరములయొక్క లేదా ఆహారపదార్థములయొక్క ప్రదర్శనముగా మాత్రమే అయియున్న యెడలను; లేదా

(డి) అట్టి వేడుకకు వచ్చిన నికరపు రాబడియంతయును ధర్మ, మత, లేదా దానసంబంధమైన కార్యములకు వినియోగింపబడునెడలను] వేడుకలపన్ను విధింపబడకూడదు,

(2) [ఒకేదంక (1) వ సభ్యులకును యొక్క క్లాబులో చేరియుండెన చెప్పబడినట్టి స్వభావము కలదియో, కాదా య ను వివాద మేదియైనను లోకము గవర్నమెంటువారికి రిఫర చేయబడవలెను మరియు వారి తీర్పు కటపటిదిగా నుండవలెను]

(4) [సామాన్యమైన ఆజ్ఞాద్వారా లోకము గవర్నమెంటువారు ఏతరహా వేడుకైనను వేడుకల పన్ను చెల్లించవలసిన బాధ్యతనుండి తప్పించవచ్చును, మరియు వారు సంబంధముగల స్థానిక అధికారి సలహాను తీసికొని, ఏతేమైన ఆజ్ఞాద్వారా, ఏదైన ప్రత్యేకపు వేడుకను పన్ను చెల్లించవలసిన బాధ్యత నుండి తప్పించవచ్చును స్థానిక అధికారి లోకము గవర్నమెంటు వారి అనుమతికి లోబడి ఏ యితర విషయమునందైన మినహాయింపు ఇచ్చుటకు అధికారమును కలిగియుండవలెను]

8 (1) [స్థానిక అధికారిచే, వేడుకల పన్ను నిమిత్తము రావలసిన ఏదైన మొత్తమైనను, అట్టి స్థాని అధికారికి చెల్లించబడవలసిన పన్ను రాబట్టుకొనబడు విధుననే రాబట్టు కొనబడ వచ్చును]

1898 వ సం॥పు 5 వ ఆక్టు

(2) ఈఆక్టు, [లేదా దీనిక్రింద చేయబడిన విధులను లేదా ఉపవిధులను] ననుసరించి విధింపబడిన ఏజిల్చానాయ్ నను, జిల్లాసాలను రాబట్టుకొనబడు సంవత్సరపు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడులో నిబంధింపబడిన విధులను రాబట్టుకొనబడ వలెను [మరియు ఆజిల్చానాయ్ రాబట్టుకొనబడిన విధుల సంబంధ ముగల స్థానిక అధికారికి, అట్టి అధికారియొక్క సామాన్య కార్యములకు వినియోగింపబడుటకుగాను, చెల్లించబడవలెను]

9 (1) ఈకార్యము నిమిత్తము సంబంధముగల స్థానిక అధికారిచే అధికార మివ్వబడిన యే ఉద్యోగస్థుడైనను వేడుక జరుగుచుండగా యే వేడుక కస్టలము లోని కై న, మరియు సాధారణముగా ఒక వేడుక కస్టలముగా ఉపయోగింపబడు ఏసలములోవికైనను ఈఆక్టుయొక్క నిబంధనలు లేదా దాని ననుసరించి చేయబడిన ఏవైనవిధుల నెరవేర్చబడుచున్నో లేదో చూచు వడ్డేశముతో న్యాయమైన యేకాలముందైనను ప్రవేశించవచ్చును,

(2) ఇట్లు అధికారమివ్వబడిన ఏఉద్యోగస్థుని ప్రవేశము నైన ఏమనిషియైనను ఆటంకపరచు నెడల లేదా అడ్డుపెట్టునెడల, తత్కాలముందు అమలులోనుండు ఏ చట్టము ననుసరించి యైన విధింపబడవలసిన ఇతరశిక్షయైన కాకుండ, వానిపై ఒక మాజిస్ట్రేటు యెటుట సేకస్థాపన చేయబడినవిధుల రెండవ దల రూపాయిలకు మించని జిల్లానా విధింపబడుటకు వాడు తగియుండవలెను

1860 వ సం॥పు 45 వ ఆక్టు

(3) ఈసెక్షను ననుసరించి అధికారమివ్వబడిన ప్రతి ఉద్యోగస్థుడును ఇండియాదేశపు శిష్యాస్మృతియొక్క 21 వ సెక్షనుయొక్క అర్థముప్రకారము ఒక పబ్లిక్ ఉద్యోగస్థుడయినట్లు భావింపబడవలెను

10 ఈఆక్టుచే తమవేడుక చేయబడిన అధికారములలో ఏ ఒకదానినైన లేదా అంత లెక ఎక్కువ వాటినియిన చెల్లించుటకు లోకము గవర్నమెంటువారు ప్రకటన మూలముగా ఏమనిషికయినను అధికారము ఇవ్వవచ్చును, మరియు అదే విధముగా అట్టి అధికారమును తీసివేయవచ్చును

11 (1) ఈఆక్టుయొక్క ఉద్దేశములన్నిటినిగాని, వాటిలో వేటినిగాని నెరవేర్చుటకు లోకము గవర్నమెంటువారు వాటికి విరుద్ధముగాకుండ విధులను చేయవచ్చును

(2) ముఖ్యముగను, పైన చెప్పబడిన సామాన్యాధికారమునకు భంగము లేకుండగను

(ఎ) స్టాంపుల లేదా మద్రవేయబడిన లేదా అచ్చువేయబడిన టిక్కెట్ల సరఫరాకు, ఉపయోగమునకు, లేదా మద్రవేయబడుటకు లేదా అచ్చువేయబడుటకు పంపబడిన టిక్కెట్లను ముద్రించుటకు లేదా అచ్చువేయబడుటకు, ఉపయోగింపబడినపుడు స్టాంపులను రద్దు చేయించుటకును,

(బి) ఒక మనిషికంటె ఎక్కువమంది ప్రవేశమునకయిన టిక్కెట్ల ఉపయోగమునకును, వాటిపైని పన్నును లెక్కించుటకును, ఒక వేడుక కస్టలములో ఒక భాగము గానుండి మరొక భాగమునకు మారినప్పుడును, అసలముల లేదా ఇతర వసతికి అయిన పైకముమీదను పన్ను చెల్లుబడికిని,

(సి) థిన్న మొత్తము గల పైకములకు ఒకే అడ్డు లేదా యంత్రసాధనము ఉపయోగింపబడుటకుండు నివారించుటచేరి అడ్డుల లేదా యంత్రసాధనముల ఉపయోగముపై అధికారము వహించుటకును, అడ్డుల లేదా యంత్రసాధనముల మూలముగా ప్రవేశమునకు సంబంధించిన సరియైన రికార్డులను భద్రపరుచుటకును,

(డి) ప్రవేశములను తనిఖీచేయుటకును, రివెన్యూ నయొక్క 4 వ సభ్యులలోని నిబంధనలు వర్తింపజేయబడిన బాబుకు లేదా లెక్కలను ఇచ్చుటకు స్థానిక అధికారిచే ఆమోదింపబడిన ఏర్పాట్లు 4 వ సెక్షను ననుసరించి చేయబడిన బాపతువేడుకల యజమానుల లెక్కలను ఉంచుటకును, రిటర్నును అప్పగించుటకును,

(ఇ) పన్నుపరుపబడిన లేదా పాడుచేయబడిన స్టాంపులకు ఒములుగా క్రొత్తవాటినుంచుటకు,

(ఎఫ్) ఈఆక్టు ననుసరించి ఉపయోగింపబడు యావత్తు స్టాంపులకును లెక్కలనుంచుటకును,

(జి) వేడుకల పన్నును చెల్లింప సక్రమమేరకు మినహాయింపబడుటకు దరఖాస్తుల దాఖలుకును, పరిష్కారమునకును

(హెచ్) స్థానిక అధికారులకు పన్నును పంచిపెట్టుటకును, వార విధులను చేయవచ్చును

(8) లోకము గవర్నమెంటువారు ఏదైనవిధిని చేయవచ్చును, దాని యల్లంపునను సూరూపాయలవరకు వ్యాపించగల జిల్లానాతో శిక్షింపబడ తగియుండవలెనని నిబంధించవచ్చును

12 (1) ఈఆక్టుకుగా, దాని ననుసరించి చేయబడిన ఏవైన విధులకుగాని విరుద్ధముకాకుండ, యేస్థానిక అధికారియైనను —

(ఎ) ఒక వేడుకను జరిగించుటకు కాలమును, స్థలమును క్రమపరుచుటకును, దానిమీద వైవిచారణకును,

(బి) ఈఆక్టు ననుసరించి పన్నును వసూలు చేయవలసిన కాలమును, పద్ధతిని క్రమపరుచుటకును

మరియు, సామాన్యముగా ఈఆక్టుయొక్క ఉద్దేశములను నెరవేర్చుటకును ఉపవిధులను చేయవచ్చును

(2) స్థానిక అధికారి ఒక ఉపవిధిని చేయవచ్చును దాని యల్లంపునను ఏబది రూపాయిలవరకు వ్యాపించగల జిల్లానాతోడను, పదేపదే జరిగించబడుచుండు ఉల్లంపునను ఒక యములో మొదటి యల్లంపుననునకు రేరఫాపవచేయబడిన తరువాత ఉల్లంపున జరుగుచుండు ప్రతిదినమునకును పదునయిదు రూపాయిలవరకు వ్యాపించగల జిల్లానాతోడను శిక్షింపబడవలెనని నిబంధించవచ్చును

(3) అట్టి ఉపవిధులన్నియును, అవి లోకము గవర్నమెంటువారిచే ఆమోదింపబడి, ఖాయ పరుపబడి, జెలునా ప్రకటించబడినప్పుడు, అమలులోకి తగియుండవలెను

ఎ ట్ క్రిష్ణమ ఆచారియార్,
గవర్నమెంటు సెక్రెటరీ

రెండు ప్రదర్శనములు మాత్రమే

శ్రీ శీతారామాంజనేయ

నాటక సమాజమువారు, ఏలూరు

నెల్లూరు పురమందిరమున

26-1-26 మంగళవారం రాత్రి 9-30 లకు

వరవిక్రయము

28-1-26 గురువారం రాత్రి 9 30 గంటలకు

ద్రావది

నాటకములను ప్రదర్శింతురు

M N Rao

Zamindar & Proprietor

గుడివాడ జగన్మోహన్ హాలు

శనివారం 23-1-26

మిత్రబృందము, గుడివాడ

ప్రతాపరుద్రీయము

యంగంధుడు — నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు, నెల్లూరు

పేరయ్య } పెద్దిళ్ళి వేంకట చలపతిరావుగారు

ప్రతాపము } థి. వి. యల్ తేనాలి

నల్లీశాన — మాధవపెద్ది నెల్లూరుయ్యగారు తేనాలి

చెకుముకి — మ్రోపాక వంశీశ్యగారు తేనాలి

తేట్లు - రు 2 0 0, 1-8 0, 1-0 0, 0-12-0, 0-6-0

స్త్రీలకు రు 0 12-0, 0-6 0

Doctor M Guraju, President,

రెండు నాటకములు మాత్రమే
శ్రీ శీతారామాంజనేయ నాటక
సమాజమువారు, ఏలూరు
ఎన్.ప్రసేద్ డియేటరునందు

ప్రతాపరుద్రీయము 23 1 26 శనివారం

ద్రావది సాయంత్రము 5-30 గం

24-1-26 ఆదివారం

సాయంత్రము 5-30 గం

నాటకములను ప్రదర్శింతురు

ఎమ్.ఎన్.రావు, జూబిందార, (ప్రాప్రైటరు)

24 1-26 ఆదివారము రాత్రి 9½ గం

శ్రీ ఆంధ్రనభ, నెల్లూరు

నెల్లూరు పురమందిరమున

చిత్రనళీయము

నాటకమును ప్రదర్శింతురు

నలుడు — పోలవరపు రామచంద్రరావు బి. ఏ. బి. చ. క.

బాహుకుడు — రావిప్రోలు సుబ్బారావు

సుదేవుడు — నేల నూతుల రామకృష్ణయ్య

దమయంతి — క. శ్రీనివాసచారి

టి. వి. శివరామయ్యగారు బి. ఏ. బి. యల్

ప్రెసెంటేటరు

విశాక చ్యేరి

తెనాలి జాతీయ పాఠశాల

23-1-26 శనివారం, సాయంత్రము షుమారు 5½ గంటలకు

మైనూరు సంస్థాన సంకీర్తనకావ్యము

బ్రహ్మత్మి వైదిక శిఖామణి,

వీణ శేషన్న గారు-విని

బ్ర-వారణాశి ఘంటయ్యశాస్త్రిగారు మృదంగం

కేల్లురు 2, 1, అ 8 మేనేజరు - వి.టి

ప్రకటన

చెన్నపట్నం కాపురస్తులు మరాఠాశ్రీని రాము

స్వామి అయ్యంగారు నావద్ద పాగాకు గల్ల కల్లార్చాచేసగా

యిదాకాలముపోయినను కల్లార్చాచే ననుసరించి సొమ్ము చె

ల్లిందిడెలివరి చేసకొనకున్నారు గనుక సమర్థుల పాగాకు బూ

రంగమైన వేలములో యీనెల 25 ది అమ్మకమైపోయినను 26 ది

చీమవరములోను విక్రయింపబడును ఇల్లు

వంగోలతె లాకా } పాటిబండ్ల వెంకటేశ్వర్లు

భీమవరం 21-1 26 }

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు

19 1-26 మంగళవారమునండి 22 1-26 శుక్రవారమువరకు

స్పెషల్ డ్రామా

వైట్ చేపల్ రాణి

అను నాటకమును ప్రదర్శింతురు

కౌను ధియేటరు

16 1-26 శనివారమునండి 22-1 26 శుక్రవారమువరకు

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 గం, 9 30 గం

భారత సంస్కరణములు- ప్రభుత్వము

భారత శాసనసభయందు ప్రశ్న పరంపరలు

అధికార సభ్యుల బిల్లులు

ఇన్స్ట్రుమెంట్ లాసవరణ బిల్లు

భారత శాసనసభా సమావేశము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ఢిల్లీ, జనవరి 21:—భారత శాసనసభ శివరముకు సమావేశము చేతు 11 గంటలప పటియగారి అధ్యక్షతను గూడి కార్యక్రమమును నిర్వహించెను. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడిన దానిని నిపుటికి భారత శాసనసభయందు సభ్యుల సామలకు మార్పుగల్గెను. ఇవివరలో రాష్ట్రములబట్టి స్థానములంజెడివి. ఇన్స్ట్రుమెంట్ లాసవరణ బిల్లు నిర్వహించబడినది. ఈమార్పులు జరిగినన సర్ శివస్వామి అయ్యరు, డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు రంగాచార్యుగారుల స్థానములు మాత్రము మారలేదు. ముందున్న స్వరాజ్యపక్షపు బలమైన పంకిత మోతీలాలు, లాలా లజపత్ రాయ్, రంగస్వామి అయ్యంగారు, జమ్నాదాసు మెహతా, గోస్వామి గారులు గూర్చుండిరి. అభ్యయంకరుగారు గూడ ఆటలమీదనే కూర్చుండిరి. ఇండియన్ డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటు ముంగు బల్ల యాయబడెను. దానినిగా జిన్నా, సర్ పురుషోత్తమదాసు, రామచంద్రరావు, పంకిత మోతీలాలు, దావూరు గారు, బి. సి. పాలు గారులు కూర్చుని యుండిరి. యూరోపియను అసభికార సభ్యులుగూడ వేరే వర్గముగ గూర్చునిరి. చారలలో ముందు స్థానములందు డబ్లియ. యస్. జే. విల్సను, సర్ దాన్స్ డిస్సే, సర్ హేన్రీ స్టాన్సు గారులు కూర్చునిరి. అధికారసభ్యుల స్థానములు గూడ మరల సేర్పాటు చేయబడెను. ఇందువలన కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధికార సభ్యులు ప్రజాపతి బెంచీలకు వెనుకజేరిరి. ఈక్రాంత యేర్పాటులను ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులును, యేపక్షులనందును జేరని సభ్యులును వేరుజేయబడిరి. వీరు వెనుక మిలియన్స్ స్థానముల నాగ్రమించి ప్రశ్నలకు గూర్చునిరి.

అధ్యక్షుడు పటియగారు సభలోనికి 11 గంటలకు వచ్చెను. క్రొత్తసభ్యులు రాజభక్తి ప్రమాణముల గొనిరి. లజపత్ రాయ్, మంటూర్ క్లై, డబ్లియ. యస్. జే. విల్సనుగారుల ప్రమాణముల గొనినపుడు హస్తాధిపదనములు చేలరేకెను. నేడు యీ క్రిందివరుస నాయక సభ్యులు రాజభక్తి ప్రమాణముల గొనిరి. డిప్యూటీ కర్నలు యస్. సి. జేమ్స్ (నామినేటెడు బర్నా) హెచ్. కాల్యర్లు (పంజాబు నామినేటెడు) ఇ. ఆర్. సీత్ (సం. రా. నామినేటెడు) భాను బహదూరు ఆఫ్ జాగు రహిమాన్ (పంజాబు అధికార సభ్యుడు) జే. టి. డోనోవన్ (రెంగాలు అధికార సభ్యుడు) డబ్లియ. యస్. హ్యూస్ (బొంబాయి అధికారసభ్యుడు) హెచ్. ఏ. బి. సర్కార్ (మద్రాసు అధికారసభ్యుడు), కే. యస్. బాతర్ (మ. రా. అధికార సభ్యుడు) డబ్లియ. యస్. జే. విల్సను (సంయుక్త వాణిజ్య సంఘ నియంత్ర సభ్యుడు) మాంగు టాక్టర్ (బర్నా నియోజిత సభ్యుడు) యస్. బాబాటేకగారు (బ. రాష్ట్రముల నియోజిత సభ్యుడు) లాలా లజపత్ రాయ్ (పంజాబునియోజిత సభ్యుడు).

ప్రశ్నోత్తరములు

పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను

పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను నిర్మాణమునుగూర్చియు సభ్యులను గూర్చియు గయ ప్రసాదు సింగుసారును, యితరులును అడిగిన ప్రశ్నలకు హోం మెంబరు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారత ప్రభుత్వ ము వారు కమిషను సభ్యులు యేమర తురమీర పని జేయవలెనో, కమిషనుయొక్క ప్రయోజనములేనా విచారించి భారతముక్తికి బంపురు రనియు వారు కావలసిన నిబంధనలను జేయుదురనియు జెప్పిరి. పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషను నిర్మాణమును గూర్చి నేను 1924 సెప్టెంబరు 10 వ తేదీ నుపపాదించిన తీర్మానమున దీనిలో డిప్యూటీ టెని. ఇన్స్ట్రుమెంట్ మరల నావిషయమును సభలో ప్రకటించుటకు భారత ప్రభుత్వము బూనుకొనుటలేదు. కమిషనుసంబంధి సభ్యుల విషయమై భారతపరిశ్రమ యాలోచనలో నున్నది. భారతముం (రికి) భారత ప్రభుత్వమునకును జరిగిన యుత్తరప్రత్యుత్తరములను నేను ప్రకటించాలను.

బావలాహత్య కేసు

బావలాహత్యకేసు విషయమున వింకను యేమైనజరుపవలసిన కర్మకాండ గలదాయని గయ ప్రసాదసింగుగారు అడుగగా సర్ అల్లెగొండరు మడ్డిమనుగారిట్లు జెప్పిరి:—ఈ విషయమై నే నిపు జేయుదంతమునుగాని గావింప సిద్ధముగలేను. దేవీయ సైన్య విచారణసంఘ నివేదికము సర్వాజ్ఞా ముసేనుగాను అన్నియకీ, తెలియకీ యలు ఘోర్ కమిటీ నివేదికపై యెట్టి చర్య దీసికొనబడెనని యడుగగా బర్నా ను గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ ముల వద్ద నుండి ప్రత్యుత్తరములు రాలేదనియు, భారత ప్రభుత్వ వింకను అంత్య నిర్ణయము గావింపలేదనియు జెప్పిరి. కాని భారత ప్రభుత్వము యానివేదికమపై ముఖ్యముగ నాలోచించుచుండెననియు, త్వరలో దానిపై దీసికొనవలసిన చర్యదీసికొనబడుననియు జెప్పిరి. అసభ్యులకే సర్ బి. యస్. మిర్జాగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారతకేసుంజెట్టిలోనున్న 382 మంది ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరులలోను 181 మంది భారతీయులు గలరనియు, ప్రైజ్ ఢిల్లీకమిటీ సిద్ధముజేసిన స్క్రీముకాపీ ప్రభుత్వమునకు వచ్చెననియు జెప్పిరి.

భారత సంస్కరణములు

భారత శాసనసభ క్రిందటి సెప్టెంబరులో సంస్కరణముల గూర్చి గావించిన తీర్మానమును గూర్చి గయ ప్రసాద సింగుగారు మరీకొంచరు సభ్యులును అడిగిన ప్రశ్నలకు సర్ అల్లెగొండరు మడ్డిమనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, సంస్కరణముల విచారణసంఘనివేదికపై భారత శాసనసభలు రెండిచర్చలపై భారత ప్రభుత్వము నిర్ణయము గావించ నుద్దేశించియున్నదని జెప్పిరి. భారతపరిశ్రమ యింకను ఏమియు ఉత్తరవును బంపలేదు. ఇయ్యది చాల ముఖ్యము విషయముగాన యెంత చర్చ జరిగినను భారత ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా బాగుగ నాలోచించి నిర్ణయించుట అవసరమై యున్నది.

పంకిత మోతీలాలు:— ప్రభుత్వమువారు అనిర్ణయమునుగాంచుట కంతకాలము బట్టును?

హోం మెంబరు:— నేను యవమధమని గట్టిగ జెప్పజాలను.

రామచంద్ర రావుగారు:— ఘూరుగ నైనను జెప్పలేరా?

హోం మెంబరు:— ఘూరుగ నైనను జెప్పలేమనిగాని ఢిల్లీలోనే గావచ్చును.

పంకిత మోతీలాలు:— ఈ విషయమున అభివృద్ధియేమైన గల్గెనేనా ప్రభుత్వమువారు చెప్పెదరా?

హోం మెంబరు:— నిశ్చయముగా జెప్పెదను. ప్రభుత్వమువారు నేకవిషయములను శ్రద్ధతో గమనించుచుండిరి.

రామచంద్రరావుగారు:— ఈ సెషను పూర్తియగుటలో పల నేమైన ప్రకటించెదరా?

హోం మెంబరు:— నేనేమియు జెప్పజాలను, కాని ప్రకటించవచ్చునని తలంచెదను.

పంకిత మోతీలాలు:— ఈ సెషను పూర్తియగుటలో పల యేమైన విషయములు తెలుసని ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారేనా చెప్పెదరా?

హోం మెంబరు:— నిన్ను గవర్నరు జనరలుగా రొసంగిన గంభీరపద్యాసమును గమనింపవలసినదిగ పంకిత మోతీలాలు గారిని కోరెదను.

పంకిత మోతీలాలు:— నిన్ను రాజప్రతినిధి గావించిన ప్రసంగమునందు అంత్యనిర్ణయ నూచన యేమైన మన్నదని గ్రహింపవలెనా?

హోం మెంబరు:— గొప్ప సభ్యులు దానినుండి తమ యిష్టమువచ్చిన అర్థము దీయవచ్చును.

పంకిత మోతీలాలు:— ఇదియేనా చివరకు చెప్పమా?

హోం మెంబరు:— చివరమాట చెప్పగను చెప్పలేదే (నవ్వు)

నార్దుగారి ఆగమనము

సర్ భూషేంద్రనాథ మిత్రగారు సర్ ప్రజామనీనుఖాను గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నార్దుగారి ఆగమనము దీర్ఘ సూతన భవనాంగరణవిషయమున నీ తలంచినయెడల పారబ్రాహ్మియే చెప్పిరి సూతన ప్రభుత్వముంజరమునకు గావలసిన సామానుల గూర్చియు, వగిషీని గూర్చియు సలహా నిచ్చుటకు మాత్రము వచ్చిరనియు ఇండియాలో కొంతకాల ముందురనియు జెప్పిరి ఇండియనుస్టోర్సు — రూపాయి నాణెములు పెండ్లగు

సర్ ప్రజామనీనుగారిట్లు నడిగిరి — 1925 ఆగష్టు 25 వ తేదీ జరిగిన భారత శాసనసభా సమావేశమున నీ పురుషోత్తమదాసు రామచంద్రాసు, జమ్నాదాసు మెహతాగారులు ఇండియను స్టోర్సుకు రూపాయి పెండ్ల గూర్చి యడిగిన ప్రశ్నలపై ప్రభుత్వమువారు రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములమీద ఆపటి నుండి యిప్పటి ర కావిన మునున నేమి యభివృద్ధి జరిగినో ప్రభుత్వమువారు చెప్పెదరా?

సర్ భూషేంద్రనాథ మిత్ర — ఈవిషయమునందు గల కష్టములెట్టివో గొప్ప సభ్యులకు తెలియదుయందును ప్రభుత్వమువారికి కావలసిన అన్నిరకముల స్టోర్సులను సామగ్రికిని విచక్షణ లేకుండ రూపాయి పెండ్ల గొనుగోలుపద్ధతిని బెట్టు నెడల సప్లయలు తృప్తికరముగ నుండాయు, ఖర్చుయెక్కువగుటయు సంభవించునని తెలుసుకొనవలయున్నది అందుచేత యెట్టి సదుకల పద్ధతినికొన్న యెట్టి బడుదుడుకులుండవో అలోచించుట ముఖ్యమని భారత ప్రభుత్వము తలంచెను ఇందుచేత ప్రభుత్వమునందు కొని వాడుచుండుకాబులతో సంప్రతించుట యవసరమని తలంపబడెను అయితే యీపద్ధతి నెట్టి యుపద్రవమున లేకుండయే యేసభ్యులకు వర్తింపజేయవచ్చునో నిర్ణయింపబడెననియు, ఇప్పుడు ఆలోచనలో నున్నదియు నేను జెప్పగలను

దక్షిణాఫ్రికా అడ్డరకామొంట్లు ఉపపాదనము అధ్యక్షుని మందలింపు

ప్రశ్నోత్తరముజేస పిదప దక్షిణాఫ్రికా సమస్యపై అడ్డరకామొంట్లు ఉపపాదనము నోటికి నిచ్చిన పి దొర ప్లామి అయ్యంగారిని అట్లుపాదించవలసినదిగ అధ్యక్షుడు కోరెను అయ్యంగారు లేచిపోయిరి దానిమీద అధ్యక్షుడు చల్లగా మందలింపును యెవరైన సభ్యులు నోటికినిచ్చినపుడు హాజరుగ నుండవలసినదియు, లేకున్నయెడల నాగయ ముఖ్యక్షునకు తెలుపవలసినదియు గోరిరి సభవారి విషయమును నునస్సు నుంచుకొందురని తలంచెదనని అధ్యక్షుడు జెప్పెను (హర్షము)

అంతట శాసనసభాకార్యక్రమము నడుపుటకు ప్రారంభింపబడెను

ఇన్స్ట్రుమెంట్ లాసవరణ బిల్లు

ప్రస్తుతము లైపు ఇన్స్ట్రుమెంట్ కార్యములు మాత్రము నడుపుచుండు ఇన్స్ట్రుమెంట్ శాసనమును సవరణ జేయు బిల్లును గూర్చి విచారించుటకు రెండు ఎథలలోని సభ్యులు గల బాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు పంపవలెనని కోరుచు సర్ ఛాన్సలర్ గారు చ్చిన యుపపాదనముపై మంచిచర్చ జరిగెనా ఈబిల్లునందు పరిశీలన దగిన గ్లములు జేర్చబడెననియు, దీనిపై దేశములో అభిప్రాయమును గు గొనుటకు బిల్లు రూపమున సిద్ధముజేయబడెననియు, యీ ఉపపాదనమును ఆసెంట్ల అంగీకరించుటవలన ఇన్స్ట్రుమెంట్ శాసనమును విస్తరింపజేయుననియు, బిల్లునందలి నిబంధనలతో సంబంధములేదనియు వారిని కావలసినపుడు మార్పుకొనవచ్చుననియు వాణిజ్యాంగసభ్యుడు జెప్పెను ఇన్స్ట్రుమెంట్ శాసనము యెట్టి రూపము దాల్చిచలె ననువిషయమై భేదాభిప్రాయముండుట కవకాశముగలదు అయినబిల్లు ఇప్పుడున్న శాసనమునుండి భేదించిపో నుద్దేశింపలేదు ఇప్పుడున్న నిబంధనవిధి మరింతబంధించెను గత 14 యేండ్లలోను 28 లైపు ఇన్స్ట్రుమెంట్ కంపెనీలు దివాళాచేయబడినవి యిట్లుజేయుట యవసరమేమగును ఇట్టి శాసనము గావించుటకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నిష్పవడెను వాణిజ్యసంఘములగూడ యీశాసనము గావించుటకు సమ్మతి జెప్పెను భారత శాసనసభలు రెండియొక్క బాయింట్లు కమిటీ గావలెనని కోర్కలో న్నెట్లు కాన్సులలో మంచి అకభవము గల సభ్యులసహాయమున బొంది ఆలోచింపవచ్చునని యున్న

ధని సర్ ఛాన్సలర్ ఇన్స్ట్రుమెంట్ శాసనముగ జెప్పిరి

ఏ రంగస్వామి అయ్యంగారు పొయ్యంటు ఆఫ్ అర్ధ రుణు కోరగా యేనభ్యుదయము సెల్వకమిటీ గావలెనని సన రణ నువపాదించుచున్నది అన్యథుడు తీర్మానించెను

జమ్నూదాసు మోహతాగారు

అంతట అసెంబ్లీ సెల్వకమిటీ గావలెనని మోహతాగారు యు ప పా దిం చి రి ఇ ప్ప టి కి 15 యేండ్ల నుండియును ఇన్స్టిట్యూషన్ల కా స న ము చాల అసంతృప్తికరముగ నుండెను ఈకాసము చాలముఖ్యమైనదిగావున అసెంబ్లీ తనయొక్క సెల్వకమిటీనే నియమించు కొని యీవిషయమై స్వతంత్రాభిప్రాయమును వెలుపఱలెనని కోరిరి ఇంతేగాక రెండోసభయందలి సభ్యులుగూడ యందుండు ఆయన కిష్టములేదు సగమువీరుసగమువారుండి అసెంబ్లీనిర్ణయమును బంధించరాదని ఆయనకోరెను జమ్నూదాసు మోహతాగారు గతర్నమెంటు బిల్లులోగల లోపముల నేకము జూపి తనయొక్క బిల్లును కలకత్తా ప్రెస్ బుటును ప ప్రతిక యు యితరప్రతికల యొక్క యు స మ్మ తి ని బ డ సె న ని చెప్పిరి నిబంధనలు సరముగను, బంధోబద్ధులగునాడ నుండెనెను ఇన్స్టిట్యూషన్ల కంపెనీలలో నూరక డబ్బునుపొయు పాలిసీ హోల్డరులను రక్షింపవలెననియు, తిన్నచిన్న కంపెనీలు వ్యా యముగ పనిజేయునవి నష్టపడ రాదనియు ఆయన కోరికయై యుండెను

ఈక్రొత్త కాసమునలన చిన్నచిన్న పట్టణములలో కంపెనీలు స్థాపించుట కాటంకము లేకుండవలెనని సర్దాకు మాటలికుగారు కోరిరి

డిపాజిట్లు ఒకపేరేటు ప్రకారముగాక ఆదాయము నిల వనుబట్టి నూటికిన్నవ వంతు యుండవలెనని డాక్టరు లోహో కరుగారు నూచించిరి

జిన్నాగారు

ఈవిషయమున రెండోసభయై అవసరముల పేయునంగరి రాతేదనియు, యిప్పుడు చెప్పిన బిల్లుపై జాయింటు కమిటీకి అసెంబ్లీ అంగీకరించుటకు యిప్పుడి వివాద భూయిష్టము గాని దియు, అవసరమును అయినదాయు జిన్నాగారు చెనుకొన గోరిరి ఇప్పుడవసరమేమియు రాతేదు బిల్లుముఖ్యమైనదియు వివాదాస్పదమైనదియు నైయున్నది ఇప్పుడి యీసభ సెల్వకమిటీచే బాగా నాలోచించ బడవలయును స్టేషనరీలు లో ఇన్స్టిట్యూషన్ల వ్యాపారమున ననుభవముగల సభ్యుడున్న మాట నిజమేకాని యీసభల కావలగునాడ అనుభవము గలవారు గలరు కావున సెల్వకమిటీకి సాయముజేయుటకు యెవరినై నను కమిటీకి సహాయము జేయలసినదిగ కోరవచ్చును

సర్ ఛార్లెస్ ఇన్స్

ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు జమ్నూదాసు మోహతాగారు ప్రభుత్వము వారక్కరలే దనుకొన్నను యెప్పుడుగ సభ్యులు బలముండవలెనని వారీయందు విశ్వాసము సెల్వకమిటీ జూపిరి తెప్పి నభ్యుదయమిది సెల్వకమిటీ విషయమై జిన్నాగారు తెప్పినట్లు నీటిల్లు వివాదాస్పద ముంబడెనె నీసభవారు తమ సెల్వకమిటీతో విచారించగలరు యుక్తముగనే యున్నదని ఆయనజెప్పెను కొని జమ్నూదాసు మోహతాగారు స్టేషనరీ స్పీకరుపై యాధ్యక్షునకు దుముకుచు ఆసభతో సహాయము జేయ వలెనని నూచించిన మాటల నువహసరించు కొనవలెనని కోరిరి

జమ్నూదాసు మోహతాగారు తమ యభిప్రాయములను వివరించుచు తాను మాట్లాడినదానిలో అసెంబ్లీకి నిర్ణయాధికార స్వాతంత్ర్య ముండవలెనని చెప్పిననీయో, స్టేషనరీలుగూర్చి చెప్పినది ముఖ్యముగాదనియు, అమాట లేయుపపాదనమున కను కూలముగ నున్నట్లు సంగీకరింపరాదనియు జెప్పెను దాని మీద సర్ ఛార్లెస్ ఇన్స్ గారును, జమ్నూదాసు మోహతాగా రునూ తమతమ యభిప్రాయముల నువహసరించుకొని సర్ ఛార్లెస్ గారు యీసారిసభలో నీటిల్లుపై సెల్వకమిటీ గావలె నని యావపాదించుట కంగీకరింపబడినది

అధికారసభ్యుల బిల్లులు

అంతట సర్ అలెగ్జాండరు మద్దెనుగారు 1909 ప్రెసిడెన్సీ బిల్లు ఇన్ఫాన్ట్రీస్ ఆఫ్ సర్వీసుపై సెల్వకమిటీగావలెనని యావపాదించుచు అందు జూంమెంటరు, గ్రహంగార, హడ్సన్ గారు, హసనీగారు, హెచ్. విల్లియామ గారు, రంగ చారిగారు, యం సి గూయిడుగారు, యస్ సి ఘోషగారు, టాంకిన్నుగారు సభ్యులుగనుదురని చెప్పిరి సభ హరిదుల సంగీకరించిరి

టాంకిన్నుగారును పోగొట్టుటకుగారు లీగలు ప్రాక్టికల్ గులు ఆఫ్ సర్వీసు బిల్లుపై సెల్వకమిటీని నియమించవలెనని కోరికనుబట్టి సభ్యులందరూ యీభావించుచు, కోరికనుబట్టి, మహా

మ్మదు యూహుడు, రంగచారిగారు, సర్దారుగారు, రాజ బారాయణగారు, నియోగిగారు, దోరస్వామి అయ్యంగారు, టాంకిన్నుగారు సభ్యులుగ నుదురని చెప్పగా సంగీకరింప బడినది

పై రెండుబిల్లులును క్రిందటి సెప్టెంబరులో సిమ్లా సమా వేశమున ప్రవేశపెట్టబడిన ఇప్పటికి శాలుసమునములు దేశ ము వందందరును పరిశీలించుట కవకాశ ముండెను అంతట సర్ అలెగ్జాండరు మద్దెనుగారు 1898 క్రిమినలు ప్రావీజరుకోడు సవరణ బిల్లు యిదివరలో సిమ్లాలో చర్చించబడిన దంగీకరింపవలెననిగోరగా సభవారంగీకరించిరి

అంతట హోంమెంటుగారు బ్రిటిషు ఇండియాలో బారు కాన్సిల్ నిర్మాణమునుగూర్చిన బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి

సివిలు జస్టిసు కమిటీ సలహామీద 1878 మద్రాసు సివి లుకోడ్స్ ఆఫ్ సర్వీసు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు టాంకిన్నుగారు రి యావపాదనము పై సభవారంగీకరించిరి ఈ బిల్లు ప్రకార ము చెన్నరాజధానిలోని జిల్లా జడ్జిలకు కొంతపని తగ్గించి సబ్ జడ్జిలను, మునసబులును ఆ కేసులను విచారించునట్లు హైకోర్టు ఉత్తర విద్యుత్తాధికారము కొనసంబడును, యే జిల్లా జడ్జి యైనను 1885 సర్వేయను ఆక్టు క్రిందను, 1881 ప్రావీలు అం దు అడ్మినిస్ట్రేషను ఆక్టుక్రిందను గల కేసులను సబ్ జడ్జిలకును, మునసబులకును మార్చవచ్చునని అధికార మొనంగబడినది 1890 గార్డెయిన్సు, వార్డుస్ ఆక్టు, సవరణ బిల్లును టాంకిన్నుగారు ప్రవేశపెట్టిరి ఇందువలన కొన్ని యెన్టీటల కేసులను జిల్లా జడ్జి సబ్ జడ్జిల కరి మార్చు న కు మార్చ వచ్చు ను ఈ విషయమై రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు న హైకోర్టులను అంగీకరించెనని టాంకిన్నుగారు చెప్పిరి

రాష్ట్రములందలి స్కూలుకాజు కోర్టులందు ఫిర్యాజీపు విషయమై గల అధికారములనుగూర్చిన కొన్ని సంశయములను దిర్చుచు బిల్లును ప్రవేశించుటకు టాంకిన్నుగారు యావపాదించిరి సభవారు తుదకు టాంకిన్నుగారు రి యావపాదనము సంగీకరించిరి

1912 ల్యాండ్స్ ఆక్టుసవరణ బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడిన ఇప్పుడును కాసము ప్రకారము విచ్చవాడిరి ఆనుపత్రిలో ప్రవేశపెట్టుటకు మేజిస్ట్రేటుగారు అపిచ్చవాని భార్యయో పిచ్చుడై లేచిన భర్తయో లేకబంధువో అట్టి పేట్టుకొన్న మీదట విచారించి ఉత్తరువు జేయవలెను అట్లు పివ ఆనుపత్రిలో నుంచబడినవాడు యెవరికి తరపుమీదనుంచబడినో వారి ఉత్త రవుమీద విడుదలజేయబడవచ్చును ఈబిల్లు ప్రకారము ఆస రభాస్తు బెట్టువారు దగ్గర బంధువులుగాని లేకకోర్టుయే ప్యూ లోనుండిగాని యెయ్యండవలెను ఇంతేగాక యీబిల్లుప్రకార ము మరొకతె నను ఆపిడిమకు బెట్టుట కు తరపు పియబడును అంతట సభ ఆపివేయబడిన మరల సోమవారము సమావేశ మున

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

(ం)

నాయకుల అభిప్రాయములు

బాలా లజపతిరాయుగారు

లజపతిరాయుగారు రెండుముదూదినములలో స్వరాజ్య పక్షమునందు చేరుచురని యాభిగతెలియుచున్నది రాజప్రతి నిధి ప్రసంగముపై తన అభిప్రాయములను తెలపుచు లజపతి రాయుగారు పీఠిపత్రికకు ఈక్రిందివాక్యము పంపెను:-

సామ్రాజ్య కాససభయందు రాజప్రతినిధిగా రోసగిన ఉపన్యాసమునందు క్లెయిన్ దగిన అంశమేదియులేదు. దక్షిణాఫ్రికాసభ్యు విషయమై వారు చెప్పినమాటలు కొంచము తృప్తికరముగ నున్నది ఈ సమస్యను పరిష్కరించునందీర్ఘమున ప్రభుత్వమువారు ఎదుర్కొనవలసిన ఆటంకములన్నియాయున్నవను విషయమును గమనింపవలయును కావున కేశిముగ విమర్శించుట ఉచితముకాదు భారతరాజ కీయ పరిస్థితులవిషయమై వారు చెప్పినమాటలు మిగల ఆకా ణంగకరముగనున్నది రాజప్రతినిధి మనకు కీలముపెట్టునని ఎవ్వరు ఆశతోనుండలేదు. వీరి భోరణిమాడ ప్రజాశయము లను అవరించి సంశ్లేషింపకరదువిషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆ క్రతతోనే యున్నారని చెప్పకతప్పదు ప్రజల తాకిడి అధిక మైనగాని ప్రభుత్వమువారు లొంగరనువిషయము మనకు తెలి యును ప్రభుత్వమువారికిమాడ తెలియును

బర్మీసుపొడి ప్రభువుగారు భారతీయుల సహకారము కొరయన్నారనియు ప్రభువుగారి కోరికను భారతీయులు అనుసరింపబడవలయును రాజప్రతినిధి చెప్పినమాటలు అంగీటి

నుండి వచ్చినమాటలేగాని హ్యూయనునుండిచ్చిన మాటలు గావు నీరసాపమును కాని ఈఉద్దేశ్యము రీడింగుప్రభువు గారికి సహజము రాజతంత్రైపు ప్రభువును ప్రకటించుచున్నది ఈభాగము దెవరింపువాక్యములతో కూడియుండెను గాని కాససభ్యులు ఈ దెవరింపులకు భయపడవారుకాదు. భారత జాతీయవాదులు తమ ఆత్మకారమునకు భంగముకలుగని విష మున సహకారము చూప సంసిద్ధులైయున్నారు ప్రభుత్వము వారు నిజముగ సహకారముకొరదు వారియందు అనునూలమును చేరిన ర్తన మేర్పడిన ఎట్టిమిషన్యుంపులేక భారతీయులు సం పూర్ణసహకారమును ప్రకటించెదరు భారత జాతీయ వాదులు ప్రభుత్వమువారి మాటలను తాళమువేయుచున్న ప్రజా విశ్వాసమును కోల్పోయెదరు కావున రాజప్రతినిధుడు, గవర్నరులు చెప్పనూటలను లక్ష్యముచేయ నిర్ణయించబడిన కార్య క్రమము ననుసరించి తమవని తాము చేయునుండుటయే భారత జాతీయవాదుల కర్తవ్యము

స్వసాయ విషయములనుగురించి పరిశీలించుట కొరాయలకమిషను ఏర్పరుపబడనని రాజప్రతినిధి గావించిన ప్రకటన ఎవరికిని ఉత్సాహము కలుగజేయలేదు ఈకమిషను గొప్పఖర్చుతో కూడిన అడంబరముగ నుండును ఖర్చును తీసం తలాభముకలుగదు కొంతలాభము కలుగవచ్చును కాని కష్ట మునను తీసంతలాభము కలుగనా యని సంజేహింపవలసి యు న్నది రాయలకమిషను పేరు పెద్దగనున్నదేగాని నిష్ఫలముతో కూడిన చిన్నసంఘము రాయలకమిషను కన్న ఎక్కువలాభ కరముగ పనిచేయగలదు రైతులకును ప్రభుత్వమువారికి యుం డవలసిన పరస్పర సంబంధములను పరిశీలించు అధికారము ఈ కమిషనువారికి లేదను విషయమును గుర్తెగవలయును

ఎ రంగస్వామి అయ్యంగారు

స్వరాజ్యపక్షపు కార్యదర్శియగు ఎ రంగస్వామి అయ్యంగారు రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసముపై ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:-

స్వసాయ విషయమును పరిశీలించుటకు రాయలు మిషను ఏర్పరుపబడనని రాజప్రతినిధి గావించిన ప్రకటన తీరాజకీయ పక్షమువారికైనను తృప్తి కలుగజేయదు భూమి పన్ను, రైతులకు భూమిపైగలవాళ్లు, ఉత్పత్తిహక్కులు మున్నగువిషయములందు ప్రభుత్వమువారికి రైతు నకునగల సంబంధము మున్నగువిషయములను ఈకమిషనువారు పరిశీలించరని స్పష్టముగ తెలుపబడినది స్వసాయాభివృద్ధికి, భూమి వల్లకలుఉత్పత్తి, సూమిపై గలవాళ్లు ప్రభుత్వమువారి కెంతయుండనో రైతుకుంకయుండనో స్పష్టమున నిర్ణయించ బడుట ఆసగమిని అర్థకాన్త్రయను అప్పజ్ఞానము గలవారికిమా డ తెలియును నూది సంవత్సరములకు పూర్వము ప్రాన్ననందలి రైతులవిషయమై వ్రాయుచు ఆర్థయందుగుగారు ఈక్రింది సావ లులను ప్రకటించియుండెరి - ఒకపెద్దబండ్లపై ఒకనికి శాశ్వ తమున సంపూర్ణ హక్కుకొనగ కొన్ని సంవత్సరములలో ఆండుఅబండ్లనే ఉద్యానవనముగ మార్చుకొనును ఒకరాష్ట్రము నంతయు ఒకనికి కాలకిచ్చి కాలకాలసరిమితి యజమాని ఇష్ట ముపై ఆదారపడియుండునని చెప్పిన తర్వాతనే ఆరాష్ట్రము అడవిగమారును భూమిపైనను ఉత్పత్తిపైనను కర్తవ్యులగు హక్కులను సరకుచేయని రాయలకమిషనును ఎవ్వరికిని సంతోషము కలుగజేయదు

సర్ పురుషోత్తమదాసు థాకురుదాసు

క్రీ.పె.పై ప్రతినిధి సందర్శింపగ సర్ పురుషోత్తమ దాసు థాకురుదాసుగారు రాజప్రతినిధి ప్రసంగముపై ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి - సంస్కారముల విషయమై ప్రభుత్వము వారు తలపెట్టబావమును ప్రకటించుట వేరము నంతయు ఆకాభంగము కలుగజేయును తాను ఇండియానుం త్రి భారతనాయకుల సహకారముకొరదు గావించిన ప్రకటన లను నాయకులు సంశ్లేషింపకరదుగ ఆవరించలేదని రాజప్రతినిధి గారు చింతించిరి భారతరాజకీయ నాయకులు ఏమిచేయవల యునని రీడింగుప్రభువు కొరదున్నారో తెలియనున్నది స్వ రాజ్యభక్షమువారు ఉద్యోగముల సంగీకరించి ప్రభుత్వము వారితో చేరియే ప్రభుత్వమును ధ్వంసముచేసి, ప్రస్తుత ప్రభుత్వ నిర్మాణము నిష్ఫలమొనగవలెనని భంకాపై చెప్పకొట్టి చూప వలయునని ప్రభువుగారు కొరదున్నారని కాబోలు ఎట్టి మరీ తులుగాని సంజేహములుగాని శాశ్వతమైనసహకారభావము ప్రకటించుచు ప్రభుత్వమువారికి సహజమైనవాత ప్రస్తుతనిర్మాణము నిరర్థకమైనదనియు, ఈసంశ్లేషణములను అములునం దుంచి లాభకరముగ విధమున పనిచేయుటకు పిలువలెననియు స్పష్టముగ తెలిపియున్నారు. మద్దెనుగమిటి మోహరీటి

రీతిగాను గంతులు చేసిన సర్వ వివాదములను సుఖముగా పరిష్కరించుటకు వారు అన్నివిధముల ప్రయత్నించినను అది సాధ్యమైరాలి నందున ఇట్టి ఒక రీతిని వారు 1929 సం॥ వ తేదీన వరకు 2000 నాకు 5000 వరకును నియంత్రించుటకు నిర్ణయించుకొనినట్లుగా ఉన్నది.

మిడిమెరు కుడిమెరు మొదలగు రిపోర్టులను గావించబడిన అంశములను ప్రస్తుతము ఆంగ్లేయ పరిపాలన నుండి విడిచిపెట్టించి సమయమున రిజిస్ట్రేషన్ ప్రమాణములను సమీక్షించి వాటిని అన్ని విధములను కలిపి ఆలోచించి నిర్ణయించుటకు నిర్ణయించుకొనినట్లుగా ఉన్నది. అందుచేత వారు ప్రస్తుతము వారు అన్నివిధములను కలిపి ఆలోచించి నిర్ణయించుకొనినట్లుగా ఉన్నది.

రాయలసీమను నియమము సంస్కరించుటకు విషయము ఈమొదలను నందు సరియైనవారు సభ్యులుగా నియమించబడిన భారతదేశపు న్యాయపరిశ్రమ న్యాయవ్యవస్థను ఏమియు వారైనను సర్వ గావించు పరిణామములను పరిశీలించి వారు నిర్ణయించుకొనినట్లుగా ఉన్నది.

న్యాయసాధన విషయములను అనుభవము ఉత్సాహము గలవారు ఈమొదలను నందు సభ్యులుగా నియమించుకొనినట్లుగా ఉన్నది.

దక్షిణాంధ్ర విషయములను రాజప్రతినిధి ఎట్టి వాటిని మరే తన ఆధీనమును తెచ్చి రిజిస్ట్రేషన్ ఈ విషయములను ఎక్కువ వరి చేయబడుచు విషయము అందరికి తెలియుచు ఇట్టి సందర్భములను ఏర్పడినపుడు రాజప్రతినిధిగ నన్న హద్దలలో ప్రభువుగారు ఆంధ్రావంశమునకు రిజిస్ట్రేషన్ ప్రభువుగారు అనుసరించిన చానుడునని పలువురు తలచుచున్నారు.

ఎక్కువ పన్ను విషయములను రాజప్రతినిధిగా రేమియు చెప్పరుగాని తిక్కనూరియందు పీలులేని బలవంతులను ప్రభాధిపత్యము ఏర్పడుచు ఎక్కువ పన్ను రద్దుకాలము ఆసన్నమైనది చెప్పవచ్చును.

* * *

రంగూను గెజెటు

రాజప్రతినిధి ప్రసంగమును విమర్శించుచు రంగూను గెజెటు ప్రతిక ఇటు వ్రాసెను — భారతదేశమునందలి రైతులు తమ స్థితియందు కొంచెము అనుకూలము మార్పు కలుగవలయునని కోరుచున్నారు. ఏలయునన ప్రకృతి వైఫర్యములను ఎదుర్కొనవలసిన దుష్పరిణామములను అధికముగ నున్నది భారత నాయకులు సూక్ష్మమునకు గంభీరమునని రాజప్రతినిధి గురల సోమ మూతి దిండుక నియున్న అల్ప సంఖ్యాకులను మరల మరల రిజిస్ట్రేషన్లు అనుసరించుచున్నట్లుగా రాజ తంత్రముల కిది సహజమగు పుష్టిక నున్నది దక్షిణాంధ్రా పరిస్థితులు విషయముగ నున్నది భారతీయులకు లాభకరముల విషయము ఈసమస్య ఎన్నటి కైనను పరిష్కరింపబడునా అని సందేహించుచున్నాము (ఆ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి భవనాలంకారము

భారత పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహ మొనగలుపుట

భగవద్గీతా ఉపయోగించబడుట

[మొదటి పేజీ ఇండియా ప్రతినిధి విలేజును ఆఫ్రికా కు ఇచ్చి వ్రాయుచున్నాడు]

ఇట్లుగాను నిర్మించబడుచున్న రాజప్రతినిధి భవనమున అలంకారములన్నియు భారతదేశమున భారతీయులచే తయారు చేయబడి భారతదేశాన్ని ప్రభుత్వమున ప్రకటించునట్టివిగా నుండవలయునని ప్రభుత్వము వారు దెప్పిరి కొందరు ఈమొదలను విని నవ్విరి కొన్నివరులకు చదువులకు యోగ్యముగ తివాసీ భారతదేశమున వర్తించు ప్రాంతీయ దేశములందే అవి దొరక గలవి యును ముఖ్యముల విడిచి వ్రాయుచున్న ప్రతినిధికి నివాస యోగ్యముగ నుండును అట్లుగా అలంకారములు భారతదేశమున దొరుకునని పలువురు సందేహించిరి కాని ఇది సాధ్యమని భవనరాజకూటానికి యగు సర్ ఎడ్వర్డు లూటెన్సుగారు

నమ్మి పనిచేయుచున్నట్లుగా ఈవిషయము పీఠిక కన్నడిగారు గారు అన్నివిధముల ప్రయత్నించుచున్నారు.

నేను కన్నడిగారుగారిని సంవత్సరము వారు వాక్కిరించి విషయములను తెలిపిరి “నేను రంగూను వేయబడుచు నిపుడు నను కేవలము వైసరంగులను పూయబడుచుగాని ఈ విషయము కాస్తాక్రమముగ నభ్యసించితిని దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి యేయే రంగుల నెట్లు యావయోగించవలయునో నేను ప్రత్యేకముగ పరిశీలించి నిర్ణయించెదను నేను భారతదేశమునకు వచ్చుట కిదియే మొదటి పర్యాయము ఇచ్చితినివచ్చిరి వారములైనది. భారతదేశపు శీతోష్ణోత్థిని రుక్మిణి లండనునందలి సమైక్య కన్వీంగులను మూలమునందు భారతదేశమునకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు చక్కగ చదివి గ్రహించితిని”

ఈమొదలతో నార్దుగారు నాకు వాగ్దేయమున్న పనిని చూపిరి వారిభవనము చిత్రకళాప్రదర్శనము పోలియుండెను భారతదేశమునకు వచ్చుటకు పూర్వమే భారతీయులు ఒక యోగించు చిత్రపుస్తానములన్నిటిని నేకరింప ఉత్తరువచ్చి యుండిరి ఆల్యారునందు లక్ష్మీరంగు తనిచేయుచున్నట్లుగా నున్న రని నార్దుగారికి తెలిసినతోడనే ఒకవిపుణుని వారు పిలువ సంపిరి ఆవిపుణుడు నార్దుగారి సలహాలను పొందుచు పనిచేయుచున్నాడు మైనముతో చిత్రపుస్తానము చేయుచున్నందున నేర్పు గలవారిహాడ తిరుపయోగించుచున్నాడు వీరు చేయుచున్న చిత్రపుస్తాన ఇంగ్లండునందలి గొప్పభవనములకు యోగ్యముగ అలంకారనపుటలకు నున్నవని చెప్పట అతిశయోక్తికాదు

నేను నార్దుగారు మాట్లాడుచుండగ సర్ ఎడ్వర్డు లూటెన్సుగారునవ్విరి రాజప్రతినిధి భవనమునను తయారుచేయుచున్న కుర్చీలమాదిరలను చూపిరి ఈ కుర్చీలన్నియు భారతీయులచే ఢిల్లీయందే తయారుచేయుట తెలిపిరి ఆంగ్లేయులైన లక్ష్మీతో ఆల్యారునందలిచిత్త నిపుణుడు రంగూను చేయుచుండెను

నార్దుగారు భారతదేశమున తయారుగుడ్డలు, తివాసీలు, పట్టుకములు అన్నిటిని నేర్పించియున్నారు వాటి నన్నిటిని నాకు చూపి నార్దుగారిని చెప్పిరి — “భవనాలంకారమునకు ఇంగ్లండునుండియే సరకులను తెప్పించక తప్పదని ప్రథమమున నాకు పలువురు చెప్పిరి కాని ఆగ్రాయందును అమృతసరమునందును తయారుచేయుటకు తివాసీలు ఎట్టిగొప్ప పాత్రములకైనను అలంకారయోగ్యములైనవని ఆంగ్లేయపరిపాలనను ఇచ్చట తివాసీలనేయువారు ప్రకటించిననేర్పు నాకు ఆ చెప్పట కలుగజేసినది ఇచ్చట తయారుగుడ్డలను రకముల కన్న మంచి ప్రపంచమున మరెచ్చట తయారుగుడ్డలేదు కాని దేశమునందు ఉత్సాహములేదు నిపుణులరు పనివారికి తర ప్రోత్సాహములేదు ఈదేశమునందలి మహారాజులు ధనికులు తమకు కావలసిన సామానములను ఇంగ్లండునుండి ప్రాప్తించుచు ఇటలీయందే తెప్పించుకొనుచున్నారు ఈ కారణమువల్ల భారత కళలకు ఊదాక సంతృప్తి మైనది”

నార్దుగారు అన్నిరంగుల గుడ్డలు అన్నిఅంతులు మాదిరులు నుంచుకొనియున్నారు కిటికీలకు అడ్డుముట్టుటకు, దిండ్రకు, సోఫాలకు ఒరలువేయుటకు ఏయేరంగులు యోగ్యముగ నుండునో నిర్ణయించుచున్నారు భారతదేశపు పరిశ్రమలయందు, కొన్నిలోపము లున్నవలయు వాటిని సులభముగ సవరించుకొనవచ్చుననియు వారు తెలిపిరి సూర్యగుడ్డలకు అంచుకట్టుటనుగూర్చి వారు ముచ్చటించుచు అంచువేయు మాదిరిలను కొంతకాలముపయోగించి వాటిని పారవేసి మరియొక బాగు నుపయోగించుట ఆచారముగ నున్నదనియు, ఇందువల్ల ఆంధ్రులు ప్రాతరకపు అంతులు మాదిరిలు నేర్పించు పోవుచున్న పనియు ప్రాతరబాగులను పారవేయు వాటినే క్రొత్తక తయారు చేసిన ఎంతయో బాగుండుననిరి చక్కటి అంచులు పొడుగు గడ్డలపై అన్వయించుచున్న విదేశమునుండి వచ్చుగడ్డలపై ఈదేశపు రంగుతో అంచులు అడిగిన అసహ్యముగ నుండును ఈదేశమునందు తయారుగుడ్డలపై ఈదేశపురంగుతో ఈదేశపు అంచులనే అడిగిన అన్నివిధముల రమ్యముగ నుండును

“భారత జాతీయవాదులు వార్తాపత్రికలయందు ఉపన్యాసములందు విధవిరామము లేక ఏమివిషయమున్నాలో ఆ పనియే రాజప్రతినిధి నూతన భవనమున జరుగుచున్నదని గాంధీగారి అనుచరులు గుర్తింపవలయును నేను భారతకళాభివృద్ధికి శత్రువుడనని తెలిచి కాబోలు నా విషయమై పలువురు కావనసభయందు ప్రశ్నల నడుగుచున్నారు కాని నేనుచేయు పనివల్ల భారతదేశపు చేతిపనులకు క్రొత్తజీవితము వికాసము ఏర్పడగలదు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు భారతచిత్రకళలను చేతిపనులను ఏవిధమున ఆదరించి పోషించుచున్నారో అదేవిధమున మహారాజులు ధనికులు ఆదరించి పోషించిన గొప్పభివృద్ధి కలుగును

పోలండులో కమ్యూనిస్టులను అరెస్టు చేయుట

వార్తా, జన 21 — కొద్దిరోజులనుండి పోలీసు రాక కీయ పోలీసువర్గము వందలకొద్దీ కమ్యూనిస్టులను అరెస్టు చేయుచున్నారని పరిశోధనావర్గములో కమ్యూనిస్టుసంఘముతో సంబంధ మున్నవని పీఠిక అరెస్టు చేసిరి.

వార్తావర్ణాశ్రుతి

1926 సం॥ జనవరి నెల 22-వ తేదీ శుక్రవారము

మొత్తము	గత 24 గంటలలో అభివృద్ధి	గత 24 గంటలలో అభివృద్ధి	గత 24 గంటలలో అభివృద్ధి	జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి వరకు	సాంఘికమునకు సంబంధించిన మొత్తము
గోధావులరం	81 8	68 0		0 19	44 98
విశాఖపట్టణము	80 8	70 1		0 07	87 09
కాకినాడ	82 8	69 0		0 02	89 09
మచిలీపట్టణము	82 9	68 8		0	41 59
కర్నూలు	91 4	63 6		0 14	26 01
బళ్లారి	87 6	60 0		0 15	20 51
అనంతపురం				0 81	27 38
కడప	89 0	65 2		0	81 28
నెల్లూరు	85 8	68 8		0 02	87 98
మద్రాసు	83 8	86 0		0 15	50 74
కడపూరు	82 0	68 2		0 30	52 94
సీలము	91 3	56 6		0	89 80
కోయంబూరు	83 8	62 8		0 03	22 23
తిరుమనూరు	91 5	65 1		0	83 18
నాగపట్టణము	83 2	71 6		2 48	54 48
మధుర	87 2	66 8		0	83 58
పాంబట్	82 1	75 9		0 01	87 00
తిరునల్వేరి				1 68	28 34
తిరువేంకటము	83 1	70 6		0 87	64 51
కొచ్చి	57 7	69 8		1 10	114 51
కాలికట్టు	90 8	66 9		0 15	117 16
మంగళూరు	90 0	69 2		1 06	125 68
చెంగునూరు	88 8	56 1		0 66	85 87
మేరకాగ	74 8	55 0		0 07	125 46
కొడకూట్	66 8	41 2		0 30	62 18

సర్కారులు — విశాఖపట్టణములో మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి తక్కినచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది రాత్రివేడిమి దక్షిణమున 81 డిగ్రీలు ఎక్కువ

డక్కన్ — ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది కర్నూలులో పగటి రాత్రివేడిమి 23, 81 డిగ్రీలు ఎక్కువ

కర్నాటకము — మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. శీతోష్ణోత్థి మామూలుగ నున్నది

ఎండ గాయుచున్నది,

యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాజ్య

వార్తావర్ణాశ్రుతి

అకాలీనాయకులు జామీనా నిచ్చిరి

రిసాలూరు రిస్టోమసింగు, నర్సిరు సింగుగార్లు

అమృతసరస్వతి, జనవరి 21 — పంజాబు గవర్నరుగారు ఒకభద్రమని నట్టి మరతులకు ఇరువురు అకాలీనాయకులు రిస్టోమసింగు, నర్సిరు సింగుగార్లు ఒప్పుకొనిసంతకము చేసిరి. తెలియుచున్నది వారు ఉత్తరములు వ్రాయుచు నిట్లు వ్రాసిరి మే త్యాగము పూర్తిగ ఫలించినది చాలమంది గురువారా చట్టమున బలపరచి పనిచేయుచున్నారు వారిమీద కేసులు తీసివేయబడినవి వారిని విడుదల చేసిరి ఇతర నాయకులు కూడ విడుదల నొందెదరు (ఆ. ప్రె.)

రామెమ్మ మాకొనాల్లు గారు

నాకు స్వపరిచాలనమే యిష్టము

కొలంబో జనవరి 21 — మాకొనాల్లు గారు వారి అఖిర ఉపన్యాసములో నిట్లనిరి కార్మిక ప్రభుత్వమునుగూర్చి నిందించిన వారిని ప్రాప్తపక్షిగలవా రనియును కాని దేవునిదయవలన క్రొత్తపు ప్రకములలో వ్రాయునది పూర్వపు ప్రకములకన్న ఎక్కువనిజమును, ఎక్కువ పనితీరుగను ఎక్కువమందిగను నుండును నాకు స్వతంత్రపరిపాలనమందే నమ్మకము, ఈసమస్య పరస్పర సహకారము, సామర్యము, సహవాసము సంఘభావము సాధ్యమనిచే పరిష్కరింపబడవలయును. (ఆ. ప్రె.)

క్రొధననామ సంవత్సరం మాఖమాస శుద్ధ నవమి, శుక్రవారము

శ్రావణ లక్ష్మి

[గౌరావర్ణుల సీతారామశాస్త్రిగారు]

గీత మాతక

సకలశుభవాసరములకు జననసీమ
బాలికారత్నములకు జుట్టలనురభి
బాడబావళిపాలిటి పాడిపంట
కాటుమబ్బులకెల్ల విహారవనము
మత్తబర్హిణులకు నాట్యమందిరంబు
నగుచు శ్రావణమాసంబు సొగసు నింపె
నిరుపమానందకరముల నిస్వనముల
భావగీతంబులను నదుల్ పాడవోడగై
నభినవత్యకాంతురముల శయ్యాతలమున
బండి భూసతినూతన ప్రశవవేద
నల ననుభవింప బుధులు సున్నాతులై ప్ర
భాతవేళ నరుణమంత్రపఠన సేయ
జిలుగుపావడ గట్టి మంచీరమంజు
శారవము ముగ్ధజనుల మోహమున ముంప
దోరపుంజేమ నూత్నవధూటి యత్త
వారియిలు జేర మెలమెల్ల పయనమయ్యె
“అత్తవారింటి కోడలవమ్మ! నయము
భయము గలిగి నాధుని దృష్టి పఱపుమమ్మ!
తల్లి! సీతతదివనముల్ దాటువెనుక
నాన్న యరుడెంచు లెమ్ము నా చిన్ని కూన!
కనుల నీరు నింపంగరాదు కదలి వేగ
పోయిరావమ్మ! యని తన పుత్రి నపుడు
పంపగారేక జనని దా నంపుచుండ;
పసుపు కుంకుమ గండము పచ్చనక్ష
తలు గలుగు పాత్ర తమపాణి కలమునందు
వఱల బ్రతియింటి కేగి సువాసనులకు
జన్నకన్నలు పెట్టి చిట్టిబొట్టు;
ఆరి యారకయున్న సీలాలకముల
వాలుజడ నల్లి; జిలుగు దువ్వలువ గట్టి
కేల బాత్రను గై నేసి పూలతోట
కరిగ నొకకన్న దా న్రత మాచరింప
గరమునను వెడికుంకుమబరణి మెఱయ
దరుణి వలపులబరణి మం దమగుకఱణి
వెంట జెలు లేగుదేర “మా యింట బేర”
టమ్మనుచు బొట్టు బెట్టి మోదమ్మతోడ
బిలువ దొడగెను ముత్తైదువుల వధూటి;
ఏమి నోములొ? చేవత లేవరా? ఫల మ
దేమొ? చేయగదగువిధు లేమొ? నలువ
జాలుదురా? లేదా? కాని యే బాలికలను;
గన్న ముత్తైదువుల జీర గడగి రపుడు;
“భామవారవతంబు తప్పక మత్తెన్ని
పనులు గల్గిన మీరు రా వలయు, ననుచు
మాటిమాటికి దేనియ లూటలూర
బిలిచి రతివల దొలికాటు చెలియ లెల్ల,

అప్పుడే పరిణయమయి నట్టియబల
నిన్న మొన్న నీడగిన కన్నమిన్న
చీర సింగార మెఱుంగని చిగురుబోడి
పావడాళిక విప్పని బాల; సొగసు
మాటలాడెడు ప్రాధవధూటి; మెల్ల
మెల్లగా వచ్చుపసిపిల్ల తల్లి పలిత
శ్రీ రయగు నవ్వ యత్యంతపార్వ మునను
తోడివారలతో గూడి వాడవాడ
లరసి ప్రాయంపుండేయ లధికభక్తి
పసుపు కుంకుమ కాటుక ఫలయుతముగ
విడము సెనగలు కరమునం దిడుచు “దేవి
యిస్తి వాయన మియ్యదే యిస్తి వాయ
నం” బనుచు బల్క; గృహ నాశిషంబు లొనగి
కర్ణ పేయమ్మ గా భావగర్భితముగ
నెండుచింతలు మోసల నెత్తునటుల
నొకరి నొకరు జయించెడు నుత్సుకతను
కేల దాళంబు దట్టుచు; బాలచూత
పల్లవగ్రానపరభృతవల్లకేని
నాదసమకరమధురిమ మోద మొనగ
బాటలను బాడి తమపాలి పంట యనగ.
వరలు శ్రావణమంగళవాసరముల
సంజవేళల బురరమాసతు లనంగ
నంచరించె సువాసినసంఘ మపుడు:
ఆలమందలు త్రోవల నరుగుదేర
బాలుద్రావెడువత్సముల్ పరుపు దెంచి
తల్లి వెంబడి పరువెత్త ద్వరగ వాని
బట్ట లేక పిల్లలు పెద్దవారి జీర
బండి పండక పదియారు వన్నెపనేడి
చిన్న పూసలచెం డన జొన్నకంకు
లలర గావలిగాయగ బాలము జేర
బువ్వదుత్త నెత్తిన బెట్ట పూర్వవయసు
పొగరుగుబ్బలు గనరాగ తొగరువడిసె
లను బుజంబున వైచి మెల్లగ మిటారి
వాలుచూపుల ముగ్ధజనాళి గనుచు
నగుమొగంబున మందంపునడకతోడ
దెలిసి తెలియని శృంగారకళలతోడ
గాంపుకూతురు ముద మెడ దోప బాడు
పాట లెంతేని ముద్దులు మూటగట్ట
గాలు గదలింపలేక పాంధాళి నిలిచి
బాట తెలియక యడిగినపగిది నేడి
యో వచింపగ విని విన కుండురీతి
గొంతవడి జని మఱి గను గొనుచు జేను
జేరి మంచెల నివసంప జేలగై శ్రావ
ణం బవని నెల్లవారు స్తోత్రంబు జేయ.

తల్లి!

[పురిపండా అప్పలస్వామిగారు]

రత్న కలితమనోజ్ఞభర్యాననమున
దోడిదేశాంగనల్ కేలుదోయి మోడ్చి
పాదముల వ్రాల; బ్రాభవం బందునీవు
కటకటా! యెట్టు లైతివే కన్నతల్లి!
నలిగి జీర్ణించిపోయిన పలువ గట్టి
వీడి భూసలి జీరాడు వేణితోడ
ఫాలభాగంబునను నునుగేలుదోయి
జేర్చి కన్నీరు కాల్వలై చెలగి పా
పనవి పనవి యేడ్చుదవేల! భరతమాత!
పాడిపంటలు గలిగి ధీబలము గలిగి
శౌర్యసంపద గలిగి రాజ్యంబు గలిగి
తద్దయును సౌఖ్యమొందెడి తావకీన
పుత్రు లవి యెల్ల నకట కోల్పోయి నేడు
దీనులైయుంటుకును బాక్కెదేమొ తల్లి!
కట్ట! దారిద్ర్యనామక కారయందు
దాన్యశృంఖలబద్ధులై తత్తఱితెడు
ననుగునూనుల దుస్థితి కై మనమున
నడలి యారీతి వగపుల గుడిచె దొక్కొ?
మాత! నీదివ్యకీర్తికి మచ్చవోలె
బల్లకరానిచె మదిని దుర్భరము నగుచు
బరంగు పాంచాలికా పరాభవము దలచి
గుండ చితుకంగ నిబ్బంగి గుందుచుంటె?
కృష్ణ నలనాడు శ్రోచిన కృష్ణమాడ్చి
నదిగొ తనకేల రాట్న మహాయుధంబు
దాల్చి నీదండ వసియించు ధన్యశముని
గాంధి వీక్షించి యూరట గనుము తల్లి!

హిందీ తెలుగు-

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట
వీలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష	0-6-0
మొదటి వాచకము	0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ	1-0-0

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము మద్రాసు,

నేత్రం జనము

డబ్బీ 1-కి రూ 0-4-0

ఈ కాటుకలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి
వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడగినవి.
కండ్లకు వీవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను విడువక
కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుడి
కట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమసకలు
మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుక
మూత్రమే యుండును.

అమృతాంజనం డిప్, మదరాసు - బొంబాయి.

నన్నయభట్టారకుని కుల బ్రాహ్మణత

[కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యతాత్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

విషయమిట్లుండగా రసికత తమదేయనియు, గవిత్యము తమమనోదేయంబునగానైనయు లాక్షకములు తలచుట ధర్మము కానేరదు. కాబట్టి యుభయభాషాకావ్యగ్రచనాభివృద్ధిత్యము మంత్రికలగుటగారికి యనియు నాపాతవున నన్నిపాద్యుడు మంత్రికలగుట డేయనియు భావించుట వింతకానా? తెలుగుకవిరె శిష్యవారు రియాలలమే లున్నను, వారిలో సంస్కృత కవిత్వము చెప్పినవారంత గల గానరాదు. కాన నుభయ భాషావిభాగంబున పురోహితకులుల గాని మంత్రికలు లభిగానిన ననవచ్చును

9 "సత్ప్రతిభాభియోగ్యం—మిత్రభేద, మిత్రలాభ, సంధి, విగ్రహాది రాజకీయ క్రమములయందు నిరంకుశప్రచారము డై యుండుటకును, లోకానిష్టాపాదముకల్గి పిచ్చున, గప్పను సమర్థుడై యుండుటకును విశిష్ట ప్రతిభాప్రకటితమగు వికసించుబుద్ధి కీ కీయొప్పును మంత్రికలగుట మిత్రాని యపయోగించును. కుభాళుభిః స్మరితజ్ఞత గల పురోహితునికి నది యున్న ను దానిని శిష్యునిననుసరింపని గానరాదు." అని వీరరాజు పంతులవారు వ్రాసినది నిన్నారము. పైననేను వ్రాసినదానిబట్టి సత్ప్రతిభ వైదికలవే మొదలుగ నుండుననియు వారే దానిని మొదలుగ ఉపయోగించుననియు దేలుచున్నది మంత్రి కులలకును నది యవసరము గావచ్చును అంతిమాగ్రముచే సత్ప్రతిభాభియోగ్యత యెనియించుననినా? నాది మంత్రికలు డే యనవచ్చునా? అట్లుచు యుచుతినిగావున నీ విశేషము నన్నయభట్టారకుని పురోహితత్వమునకు నిం చు క యు నారంభము మొదలులేదు.

మఱియు నీపద్యములో పురోహితధర్మములే కాక తాను వ్రాయుచున్నది కావ్యముగావున తనయందుగల తిద్ధగతుల నుగూడ నాచార్యుడు సువ్యక్తముచేసెను. కవి ప్రతిభగలవా డైయుండుననిన, వైదికపురుషుడు నది యుండును ఈయంశము కాశీమూరి గోపాలరాయకవి విరచిత వసంహితలోని ఈక్రింది పద్యములవలన దానికి మనవీరరాజుపంతుల గారు వ్రాసిన లఘుచేతనము బోధపడవచ్చును.

"రక్షి. పాయా మృగం బామునందు యున్న జయంతిశాపనా రాయామృగవీర్యుని బ్రహ్మతేనెనెడ; గీర్తిశేషుడౌ నాయనమానెడు ప్రతిభాతియెంబు జగదీశులుగా నాయతనంబుగాండుతి విచార్యుడొరుపావందు నిచ్చుటా.

6. తే. అంతప్రతిభాతియెన్ను నేమిభలము? ప్రకృతసారస్వతియనునట్టి పుష్టి నున్న యెవని గాచిన వెన్నెల యయ్యె నెల్ల రసికపాతకతో గలరె యాంధ్రజగమందు?"

వీరరాజుపంతులవారి టీక

5. "ఆయవమానధీమ ప్రతిభాతియెంబు-పాటిలేనియా పంజీరునియొక్క ప్రజ్ఞావిశేషము. (అధికమైన ప్రజ్ఞ.)"

6. "ప్రతిభ- అప్రతికల్పము వికసించెడుబుద్ధి. దీనింబట్టి ఊడ ప్రత్యుభాభియోగ్యత వైదికలందుండు నని మనపంతులవారు రంగీరింప వలసినవారగుచున్నారు.

10 "నిత్యసత్యవచనం—ఇది తప్పక మంత్రికశిల్లం దగిన విశేషము. పురోహితునకు తాను 'నిత్యసత్యవచనం' నని వ్రాసికొనవలసిన యావశ్యకత యుండదు. ఇది మంత్రికల నతో, తెల్లవార లేచినది మునుకొని యాతడు రాజకీయ వ్యాపారములయందు మునుగుచుండెలుచు నుండును. (ప్రాణిత్త మానభంగముల గల్గునయములు చెప్పుచుండును. పుని మేఘము— పిల్లని, ఎలుకను నొకచోటనే పయస్సును వ్రావింప వలసి వచ్చుచుండుటను లోతని నిత్యకృత్యములు. శత్రువులతోడి వ్యవహారములు... రాయవారములు ఎన్నెన్ని? కావున మంత్రి నిత్యసత్యవచనతయే ప్రస్తావనము. అని పంతులవారు నెల విప్పిరి.

ఇట్లు వెవరియందున్న నిత్యసత్య ప్రస్తావన మనునది విచారణీయాంశము గాదు. మంత్రికలందు గల నిత్యసత్య తయే ప్రస్తావనమై పురోహితకులందు గలది ప్రస్తావనముగా వీరరాజుపంతులవారికి గానింపక పోవచ్చును. అంత మాత్రమున పురోహితకులందు శివయందు గల నిత్యసత్యతను దెప్పకొనుట యవసరమునా? వైదికము నిస్సంశయముగా నిత్యసత్యవచనతయే యుండు రని మనవీరరాజు పంతులు గారే

యంగీకరించిరి గావునను, అయ్యది మంత్రికులందుండుట దుర్బలమని నెలవిప్పిరి. గావునను 'నిత్యసత్యవచనం' అని నక్షయ వ్రాసికొన్న దానింబట్టి యాతడు వైదికు డని మన మనుకొనుటయే ధర్మము సత్యవాదిత్వము పురోహిత ధర్మముల లో నొక్కటి.

"స్లో. పురోహితో హితో వేదవృత్తిజ్ఞః సత్యవాక్ శుచిః" —కవికల్పలత.

సత్యవాదియై యుండుట లోకకములను దుర్బలమేమా కాని వైదికమున కది సహజధర్మము.

11. "మత్స్యమరాధిపాచార్యక—బుద్ధిచేత బృహస్పతి. జ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞులు బృహస్పతిని మంత్రియందురు.

"కొంగుమానమోన్యంత్రి" (రాశ్యధిపతులు) ఈరాశేంద్ర మంత్రినన్నయ, యాదేవేంద్ర మంత్రి బృహస్పతికి, బ్రజ్ఞయందు దుల్బుడను! బృహస్పతి దేవేంద్రునకు, బురోహితుడు గాడా? యన్న-కావ్యము అస్పృశ్యమతియనుచి శేషముతో నంతగా బలియుండదు. ఈ శుక్రుడు-ఇటుబృహస్పతి-తనతనము ప్రజ్ఞా బలంబుల విను తిను చాత్రశిష్యులగుటయందు మోహించుచుండు. కావున బృహస్పతి గారి పారోహిత్యముకంటె నాయన మంత్రిత్వమే మేల దేవేంద్రునకు గానలసివచ్చుచుండును. కావున నిచ్చట మంత్రి యను పదమే గ్రహణీయము" అని పంతులవారు చెంచిరి.

ఇది యనుచును చాతి యనునది యందఱును గావ లసినదే మంత్రికులకును ననవచ్చు. కాని యంత కంటెను బురో హితుల కిట్లనవచ్చు. ఏమన, మంత్రినిగూడ నడపునాడు పు రోహితుడు పురోహితునికి మతితో నెంతయవసరమో నేనీవ ఱకు వ్రాసియేయున్నాను. ద్రుపదపురోహితుడు నతిమంతుఁ డనియు నాపాతపురోహిత్యమున కిట్లండనియుఁ దిక్కున సో మిగూడయే వ్రాసి యున్నాడు. సంస్కృత భారతాదులును బురోహితనిరతిమిలిన విశేషముగా నర్థించియే యున్నవని పైనవ్రాసి నాను. ఈ పురోహితులు మతియందు శుక్రబృహస్ప తులతో దుల్బులని భావములో నిల్చి వ్రాయబడి యున్నది.

"ప్రజ్ఞగూ సద్విశ్వాసి శుక్రబాంధరనేదవ"—ఉద్యోగ.

మన గ్రంథము లిట్లు బుద్ధిచేత బురోహితులు శుక్ర బృహస్పతులకు దుల్బులని భావించుచుండగా వారివ్యాపారము సదాబాధి భవించుతో సంబంధించినవై యుండగా హతయొక్క యవసరము లంత్రికలవలెయని వీరరాజు పంతులవారు సిద్ధాం తీకరింపబోవుట యవసరము. అదియులుండ, నన్నయభట్టారకుడు తాను, మత్స్యమరాధిపాచార్యుడ నని వ్రాసికొని నాడు కాని మత్స్యగూ ధిపామాత్యుడ నని వ్రాసికొనలేదు. అమాత్యులందు బుద్ధి వి భవ ము వంటి వైభవమునే తా నును గల నాడు నని నన్నయ చెప్పడలదినచో, మత్స్యమరాధిపాచార్యుడననయే వ్రాసికొనియుండును. ఆతఁ డెట్లు వ్రాశాడు, మత్స్యమరాధిపాచార్యుడ నని వ్రాసికొన్నాఁ డు. మతిచే నింద్రపురోహితుడ నని విస్తృతము చేసినాడు. ఈరాశేంద్ర పరోహితుడు నన్నయ. అదేవేంద్ర పురోహి తుడు బృహస్పతి బుద్ధియందు దిగవును దుల్బులే. నన్నయ భట్టు పు రోహితు బుద్ధిభవముచే బృహస్పతి తుల్బులను తలం పు గలవాడు. ఈయంశము నాలండాదిపర్వములో పాండవపు రోహితుడను భాగ్యునిగూర్చి వ్రాసిన "శేఖోరూపబిదివిభవం బుల బృహస్పతి సన్మకుండయిన దోయ్యం బురోహితుంగా బడసి" అనువాక్యములవలన దోయనగును

తోయింద్రునకు శత్రువుల మాలముగా రాజ్యభ్రష్టత కలుగు చుండగా దానిని దేవగురుని పురోహితత్వము తోలఁ గించి కాపాడినదని భాగవతాదులు చెప్పిన సంగతి యిదివఱకే వ్రాసియున్నాను కావున నమాత్యుని మంత్రకీకంఠే దేవేం ద్రునకుఁ దన పురోహితుని పావన మంత్రకీయే యొక్క డనపరమని తోయవచ్చుచున్నది కాన నిందున్న మత్స్యమరా ధిపాచార్యత్వము నన్నపాద్యుని రాజసరేంద్రుని కులాచార్య త్వమునే బోధించుచున్నది.

12 "సుజను—పురోహితుడెన్నడు నెవ్వరికి వైరి యొందుడను. మంత్రి నంగణు డిట్లువాత! మంత్రి యందఱ చేతను సుజను డని యనిపించు కొననేరడు. పురోహితునకంద ఱును నిట్లులే. నన్నయ మంత్రి గావుననే యట్లయ్యెను దానంద ఱకు నిష్టుడనని చెప్పకొన్నాఁడు." అని వ్రాసిరి.

ఇదియు సాదగనిదే. అంతటి చేతన సదా తిట్లు దిశ మంత్రి యెన్నటికిని సుజనుడు కా నేరడు. ప్రెగ్గడలందు రాజు కడలజేరి కొండెము చెప్పికోమల కపకారము చేయుచుండు

దుస్వభావముండునని సుమతిశత్రుమనందలి యాక్రింది సుప్ర సిద్ధ పద్యములవలన చెల్ల ముచున్నది.

"క. దగ్గరకొండెము నెప్పెడు ప్రెగ్గడ పలుకులకు రాజు ప్రియుడై మఱి తా నెన్న ప్రజ కాచరించుట బొగ్గులకై కల్పతరువు పొడుచుట నుమితి."

వీరరాజు పంతులవారు చెప్పినరీతిగా ప్రెగ్గడలు లోకు లచే దిట్లు తినుకుటకు గల కారణములలో ప్రధానమిదియే. పురో హితులు హితవాక్యములఁ జెప్పవారనియు ప్రెగ్గడ కొలమువా రు ప్రియవాక్కులచే రాజుల మోహితులంజేసి స్వలాభప్రాప్తి నందఁ బ్రయత్నించురనియు, జంద్రరేఖా విలాపములో జగ్గకవి బొపన్నచేతను, కామరాజుచేతను చేయించిన ప్రసంగము బోధ చేయుచున్నది. అందఱును నిష్టుడగు పురోహి తుడే తాను సుజనుఁ డ ననుకొనుటకు నర్హుడు నన్నయభట్టారకుని సుజనత్వమాతని పురోహితత్వమును నెల్లసించు చున్నది.

13 "సద్విమతావదాతచరితు—

ఈవిశేషము ముఖ్యములకు సమానము గావచ్చును గాని మంత్రి యందే సాధారణముగ వర్తించుచు నానారాజసంస్థాన ముల యందుఁ దన లోకక ప్రజ్ఞాదికముచే దేర్చుమోసి, నానా దేశాగతులకు పండితులచే విసుతిగాంచిన విశేషచారిత్రము మం త్రిచే యై యుండవలయును" అనిరి.

ఇది యగ్రవాక్యము. సద్విమతావదాతచరితత యుభ యులకు సమానమని యంగీరించియును గూడ మరలనానాదేశా గతులకు పండితులచే విసుతి గాంచిన విశేష చారిత్రము మంత్రి కులలదేకాని, పురోహితి కులలది కాదనుట యయ్యక్తము. "లోకే భూద్భుదపజ్జమేవి విదుషాం సౌజన్యజన్యం యశః" అని వైదిక శ్లోమణి యగు శోలచల మల్లినాధనూరి తెలిసికొనిన రీతిగా, బురోహితికులందును యశస్సుండుట యసంభవము కాదు. సత్కీర్తి కలవారై యుండవలయు, నెవరికిని మంచి వారు కారనియుఁ దెలుపఁబడు మంత్రికులు విశేషచారిత్రు లెట్లు కాగలరు? నానాదేశాగత పండితుల నావరించి రాజవర్సనాది కము గావింపించివారిచే విసుతి నందువశేష చారిత్రము నిత్యసత్య వచనమై సర్వసమ్మతమును ప్రప ర్రసము గలవారై పవిత్రులై యుండు రాజపురోహితులు కలిగియుండుట కభ్యంతరములేదు. కావున నీ విశేషము పురోహితకులందు సర్వధముల దగి యేయుండును. ఇంతయేలే! పురోహితులు పవిత్ర (అవదాత) చరిత్రులని తిల్లక్షణముల దెలుపుటలో నాదిపర్వమున నన్నయ భట్టె యిట్లు వ్రాసియున్నాఁడు.

ఉ. వేదమువేదయందు గలుగు విప్రవరేణ్యుడెగ్గూపుర్య సం పాది పురోహితుండయినబాపములందు కి భూపతింబ్రతా పోదయ కాన మీదకు గుణోన్నతికిం దగ ధర్మతత్త్వసం వేదిఁ బురస్కరింపుడు పవిత్రచరిత్ర మహీమూర్తిత్వమున్. ఉ. వీత సమస్త దోషుడయి..... వి..... ఖ్యాతు బురోహిత ప్రవరుగా నిరియించిరి భక్తితో జగ త్పాతచరిత్ర సాధుజనలూకతు ధార్మ్యు ధాన్య..... ఈరీతిగా బురోహితులు విఖ్యాతులు బూతచరిత్రులు నని తలచు రాజసరేంద్ర పురోహితుడు సద్విమతావదాత చరితుడనని వ్రాసికొనుట యసంభవముకాదు.

14. కరుతోడఁ—ఇవిశేషము నన్నయ భట్టార కుడు మంత్రియే యని తప్పక చాటుచున్నది. రాజసకుఁ బు రోహితునివైసుండునది దయగాదు. భక్తి, గురుభావము. పురో హితుఁ జాతనికి దేవముడు. మంత్రి భృత్యత్వుడను. తుల్యు డనలే! భృత్యుడే. నన్నయమంత్రి గావుననే రాజసకుఁ దన యందు చయగలదనియు, రాజకీయవ్యాపారములయందు దంతగా బ్రవేశింపిట్ల శబ్దానుశాసనత్వము, కవన సంస్కారము మొద లగు భాషా ప యు క్త కార్య ము ల యం దు దన్ను ని యా గిం చె న సి యు, జ ప ఛో మా దు లకు దగిన యెడ విచ్చె ననియు, దన విశ్వాసమును దెలుపుచు నపరమ ధర్మవిదుని బొరింబారి బొగడియున్నాడు. కరుణా శబ్దవిచ్చట దగూవాచకము. కొండలు 'గరిమతోడ' అనుపాద మును తెప్పెదరు. అదియును మంత్రిక దగినదే. రాజసకుఁ బు రోహితునివై సుండునవి భక్తిగౌరవములే. గొప్పతనముగాదు" అని వీరు ప్రచురించిరి.

ఇదియు ససందర్భమే. రాజసకు బురోహితునియం దుండునవి భక్తి గౌరవములే. కాని వైవాక్యములవలన వానికి నేవనియు గలుగుటలేదు. రాజు కరుతో బగ్గెనన పురోహి తుం డున తన యందలి దయతో" నని యర్థము కాదు 'భాసుర భారతాధ్యుల భంగుల నిక్క మెటుంగలేని' తెలుంగువారి యందలి కరుతో నని భావము.

వాగదాసముడు తాను భారతమున నేని పురోహిత లక్షణములని యాయాభుట్టులనుబ్రహ్మచారియేనో యాలక్షణములే చాలవలెనని నీపద్యమునగాన వచ్చుచున్నది. ఈవిధముగా న్యాయదృష్టితోఁ బరిశీలించి చూడ నన్నయ భట్టారకుఁడు తన గూర్చి వ్రాసికొనిన విశేషణములన్నియు నాఁతఁడు పురోహిత కులఁ డనుటకే యొక్కఁడుగ ననుకూలించుచున్నది. కాని మంత్రికులఁ డనుటకు ననుకూలించుటలేదు. కావుననే పండితులగు పీఠేళింగముగారును వేంకటకృష్ణగారును పంతులు గారును నీతఁడు వైదికుఁడే కాని నియోగి కాఁడని సిద్ధాంతిఁగించిరి. వారి సిద్ధాంతమే సప్రమాణముగను సయంక్తికముగను గాన్పించుచున్నది.

ప్రశస్తియభట్టారకునందు వీరారోపించిన యమాత్యత్వము

మనవీరరాజు వంతులవారు నన్నయ భట్టారకుని నమాత్య శేఖరునిగా జేయఁబోయి తుద కొక యబక తిబక మంత్రినిగా కొనఁగించిరి. నన్నయ భట్టారకుఁడు మంత్రియై డు. కాని ప్రతి కక్షల మతానుసారముగా ధీమహిమను వెలయింపఁ జేయు మిత్రభేద, మిత్రాభిసంధివిగ్రహాది రాజకీయ తంత్రములను, బ్రవేశపెట్టక సావకాశముగా గూర్చుండి మేంభూలు చెప్పి కొనుచు జ ప హో మా దు టు గా విం చు కొ ను టు కు ను రా జ శా స న ము చెల్లిం చు ట కు మాటుగా మాటలకాసములతోఁ గాలమాపనము గావించు కొనుటకును ననకాశవిచ్చివందలకై రాజునుబోరింబోరి సోగడఁ జొచ్చెనట. తుదకు నన్నయ యెంతటి మంత్రియైనాడు? కృతకమంత్రి కింకొక గతి యెట్లువచ్చును?

భంగ్యంతర పరిశీలనము

కుల బ్రాహ్మణ శబ్దము పురోహితసరము కాదని రూపుచేయుటకై మ. రా. రా. చిలుకూరి వీరభద్రరావు పంతుల వారు మఱియొక విచిత్ర భంగ్యంతరము నలంబించిరి

“రాజరాజు మంత్రి, పురోహిత, నేనాపతి, పండనా యదోకవారిక మహాప్రధానాంతి సామంత పత్నితుండై. నీ! తనకుల బ్రాహ్మణు నమరత్తు...యిట్లునియ్యఁ, అనువర్ణనము వలన పురోహితకుల బ్రాహ్మణ శబ్దములు పర్యాయ పదములు గలేవనుట విస్పష్టము” అని వీరభద్రరావుగారు తమ చాళుక్యుల కులవశంప, అనువాదములో నిఖించిరి.

వీర వ్రాతలంబట్టి చూడ, నన్నయ భట్టు మంత్రిగాడు. ఏమన. మంత్రిపురోహితేత్యాది భారతవచనములో మంత్రికి టుగఁ డెల్లఁ బడినాఁడు. కావున మంత్రికుల బ్రాహ్మణశబ్దము లు పర్యాయ పదములగ లేవనుట విస్పష్టము. ఇట్లే నన్నయ భట్టు —కవిగాడు. పండితుఁడు గాఁడు. సామంతుఁడు గాఁ డు. పండనాయకుఁడు గాఁడు. దోవారికుఁడు గాఁడు. ఏమన పీఠలఱును వైవచనములో వేటుగఁ జెప్పబడియుండిరి వీరభద్ర రావుపంతులవారి వ్రాత వైఖరిం బట్టి చూడ నిట్టి భావచమ త్కారము బైలాడేరుమన్నది. ఇది యసంగతిమని బాలుఁడైన ను గ్రహింపక పోఁడని తలంచెదను. మంత్రిపురోహిత సామం తాదులతో రాజ కొలువుండి యాకొలుపులోనున్న పురోహి తుంగని ముచ్చటించెననుట సర్వ విధముల నుపపన్న మే యగును. కావున రభద్రరావుగారు వ్రాసినది నిస్సారము-అనుచిత ప్రసంగము.

కనుక నన్నయ భట్టోపాధ్యాయ సార్వభౌముని కుల బ్రాహ్మణత కులపురోహితత్వమునే బోధించుచున్నదని సత్యరతు లెల్లఱుఁ దలంపఁడగియున్నది.

కమలాక్షి

(చిత్ర కథ)

గంధకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజా కాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. షెడ్యూల్డ్ బుక్ గాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0. మేనేజరు. 7. తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

పాండురంగమాహాత్మ్యము

[మోచర్ల రామకృష్ణయ్యగారు చి. ఏ.]

“పాండురంగశుకవి పవ్యంబుహరువును” అనుకట్టు పద సందర్భమునను, వర్ణనావి శేషంబునను, నిరుపమాన ప్రశంసాకృత్యై అనుకరించుట కసాధ్య మగు తైలిచే విరాజిల్లు నీకావ్యరత్నమును తెనాలిరామకృష్ణకవివర్ణించు వి ర చిం చె ను. దీనిని “పాండురంగ విజయ” మనియుం జెప్పుదురు.

ఈకావ్యశ్రేష్ఠమును రచించిన రామకృష్ణుఁడు శ్రీకృష్ణ దేవరాయ సభాసంకల్పాలైన యష్టగుహాశ్రమలో నొకఁడను ప్రతీతి ఆంధ్రదేశమున విరివిగా వ్యాపించినది గాని ఈప్రతీతికి సరియైన ఆధారములు చరిత్రవిషయమునఁ గానరాకున్నవి. ఆంధ్రభూమిని పేరెన్నికఁ గాంచి, స్వయముగా కవియై కవించుదులకు ధనకనకవస్తు వాచానాచ్చ శేకబహుకారములకే సంతృప్తిగలుగఁజేయుచుండిన శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆస్థాని యందే తెనాలిరామకృష్ణుఁడుంకియుండినవో? దాడు వ్రాసి యుండిన కావ్యములలో నొకదాని నైనను రాయల కంకిత మొసంగక మరయుకలికిమట్టు తిలపించియుండునా? పాండురంగమాహాత్మ్యము గూడేదాని మంత్రి కంకిత మొసంగబడి నది. ఈవిధాని నేనాని న త్రి సర్వ రెవనియు స్పష్టీకరించుటకు నేరియైన కారణములు కాంరావు పెల్లూరు చుండల మున పినాకినీడికి ఉత్తరప్రాంతమున “సంగ” అను గ్రామమునకుఁ బరిసరమున “విరూరు” అను జనపద మొండు కనఁబడుచున్నయది. ఊరి పేరు వంశనామముగా నున్నందున అంశశ్రువాదు ఆయూరినారే అని నిర్ణయించుట శేలము. సాహసము. ఏది యెట్లున్నను బలశక్తరచుర కారణములతోఁ బరిశోధకు లెవ్వరేని నిర్ణయించునాకుఁ దెనాలిరామకృష్ణకవి నరఁ డు ఆరవీడు వంశిఁడైన వేంకటపతిరాయల (1586-1614) ఆస్థానిలో చంద్రసీరిలో నివసించుచుండె నని విశదీకరించుచరిత్ర కారు లన నమ్ముచు ఈ కవితలంసుని కాలవిచారమును విదలే దము

తెనాలిరామకృష్ణుఁడు పాండురంగ మాహాత్మ్యము కాక ఘటికావల మాహాత్మ్యము ను ను రి యొ క కావ్యమును రచించెను. ప్రస్తుతము మనవిచారమునకు లోకైన పాండురంగ మాహాత్మ్యమున “ఆంధ్రభూమికుచాగ్రహాభ మైన, శ్రీతెనాల్య గ్రహాగనిశ్లేత వగళాభికా కోకిలకు వీవు” అని చెప్పియుండుటచే ఈకవి గుంటూరుండలముననున్న తెనాలికి సంబంధించినవాడనియు, ప్రామాణ్య బ్రాహ్మణుఁ డగియుఁ డెరియుచున్నది. “కాండిన్యసగోత్రుఁ డనాఖండల.....లత్తు మావరతన గూ” అనుటచే నీతఁడు కాండిన్యసగోత్రుఁ డనియు, ఈతనితల్లి నామము లత్తుమాంబ మనియు నెఱుంగనగును. రామ కృష్ణకవిండునికి ఆకాలపు కవులందరకంటె స్వోచ్ఛన్న శైలి మని స్వవిరచిత పద్యమునలనఁ దేలుతెల్లనుఁ చున్నది

“మీ! ఉదయంబు పుంగంబు నేతువుహిమప్రవాహ బునుంట్టిరా విదితంబైన మహిమ మహోద్రకవి తావివ్యాబలప్రాధి వీ కమరేగి! సరసార్థభోధకులవా పేలాపరిహారకార వి నీరూపము రామకృష్ణకవిచంద్రా! సాం పక్తి శ్రీకృతా!”

తన్నుం బేర్కొనుచు “కవిజనసహకారావలీనసంతోత్సవ నూక్తినిధి” అనియుఁ జెప్పికొనియున్నాఁడు. స్వోచ్ఛన్న మెట్లు చేసికొనియుండినక కవిమాత్రము సామాన్యుఁడు కాఁడని నిరంకుశముగఁ జాటవగును.

శ్రీధరవంశతారగుచేష్టాప్రతిపాదకంబైన ఈప్రబంధ రాజమున స్కాందపురాణాంతర్గతమున శ్రేష్ఠవైవర్తికమేళ నంబుగల పాండవీకథల మాహాత్మ్యము వర్ణింపఁబడియున్నది. ఈవిషయమే కవి తనపద్యములో నిట్లు పాండుపతియొ న్నాఁడు

“ఉ! స్కాందపురాణనీరనిధి కాస్తభమై ప్రభవించు దేవకి నందను సత్కృష్ణోద్యమము నవ్యకవిత్వ శాకలాపహక్ కుండనముక ఘటింబి కడుగ్రాత్ర సా మ్యునించి విష్ణునే ఎం డిలకెంచు నవ్వరమవైష్ణవకోటి నలంకరింపుమా”.

వస్తువును స్కాందపురాణమునందే గ్రహించినానికి స్వక పోలకల్పితము అగు వర్ణనాసంవిధానములను పంచ్యసంతతులను, సమయోచితవస్తూరములను, విషయసంబంధములను గూర్చి మహామేధాశక్తితో తెనాలి రామకృష్ణుఁడు ఈఅపూర్వ కావ్య మును నిర్మించి యున్నాఁడు.

ఈతని కల్పనాచమత్కృతి అతివిచిత్రము. కాళికాపుర వర్ణనమును దిలకింపుఁడు.

చి! జలజపరాగరాగరససంగత పరిభాజలంబులో

పలఁ బ్రతిబింబితంబులకు లంగదకోటకుఁ బెట్టినట్టి కొ మ్ములచెలునంబునక బురి రమారమణీమణి యొప్పురావియా కుల మొలచులు పెట్టె ననఁగోరి కఠంగొనవారు మెచ్చగఁ.

ఆగడ్డలోగల జలముతో జలజపరాగములు రాలుట యొ, పరాగరాగము దానిలో గలియుటయొ, ఆజలమునందు వస్తువులు ప్రతిబింబితంబులగుటయొ బ్రతిప్రబంధకారుఁడును పలుమారు వ్రాసివ్రాసి పీఠిపీఠిచేసిన పాతవిషయమే కాని పై పద్యపు రెండవ గమునందలి “పురిరమారమణీమణి” యొక్క “రావి మాకుల మొలచులు” కడుమనోహరముగ నున్నది. అది మాత్రమే మిగుల ప్రశంసార్హము. కాళికాపురపుఁ దేరులను వర్ణించుచు రామకృష్ణుఁడు నెప్పినపద్యరత్నమును గమనింపుఁడు. ఉ! సారథి చాందసుండు, జడి సాగరు చక్రయుగంబు ప్రాతపంచారపు సుజ్జయిత, రథియు శౌర్యమునందరమాని సా త్వినిస్తారము ఖండిఖండములు, తానట మాసరియంచుఁ దత్పు రిం! దేరులు నవ్వు శంకరుని లేనికేతనకెడిచీఢ్యనికా”

“యదినుది దప్పిన మొవటివేల్పు” అనఁచాందస బ్రహ్మ సారథి ములచేతను, బిరి కొకరికి పాత్రుగలియక ఒకరు ప్రకాశించునప్పుడు మరెయ్యిఁగు వెల్లఁబావువారును అయిన నూర్యచంద్రాదులు చక్రములరటను, రథికుండు సగముమాత్ర మే వనుష్ఠుఁడు (ఏలనన అర్ధ సాత్యుఁడు కావున). గనుక ను ఈశ్వరుని లేరు కాళికాపురనివాసు లగు రథికుల లేరులకు సరి పోలదలు.

ఈతఁడు నిజముగ కవిజనసహకారసంతోత్సవ నూక్తి నిధియే ఆపుకొనగవలెనని జెప్పిన ములకచీటి జలజల రా ల్యుఁగారాదే! అను పద్యమును ప్రశ్నోతాపాయువులను వర్ణించు “తెలతెలవాని నొయ్యనరుడెం” అనుపద్యమును కడుసరళమై మృదుమధురపంగుభిక్తమై భావరామణీయకముచే విరాజిల్లు చున్నవి

ఈకవిచంద్రునకు ఎట్టి విశాలమైన భావమును సైతము కుదించి కడు కృష్ణము గా వ్రాయఁ గ ర్చి న అ న న్య సామాన్య ప్రతిభ కలదు. ఈవిషయమున నీతని కవిబ్రహ్మయగు తిక్కనసామయూజికి బోల్చనగును? నిదర్శనముగ ఈక్రింది పద్యమును గ్రహింపవచ్చును

“నీ. నఖరాగ్రబావాన నన్వేదకోరకం
బరకహయవృగంబలంబు,
ప్రబలనిశ్శ్యాససార భర్త్యునివదారి
శోషితశ్రం శక్తికయంతము
దర్శితమధ్యస్తైల ప్రస్థానునీరి
యప్రయత్న పయోగరాంబరంబు
సంత ప్రశక్తగ్రా సహపదవ్యాసంబు
నచలజోధూమ లాలకంబు

తే సరణితరుగతరుచ్చా మశమితభేద,
మలపచ్చులులాంగంబునై, యరుగుదెంచు
నన్ని జపరీగహమఁ గూర్చి నాడరించి,
పలుకువింధ్యాద్ర నిర్వంధ బాంధవుండు.”

మాగ్ధా గూపభేదనూ డితవిధివత్కణోపేత యుల్ పా మద్రసునర్జించు పైపద్యములో నివిడింపఁబడియున్న భావముల నన్నిటిని మఱియే ఖయైన చ్చింపవలయునన్న పై యెనిమిది పాదములకు నెనిమిదిపద్యములను వ్రాయవలసి యుండునేమో యను శంక వాడముచున్నది.

స్వభావాక్తిమే నీ వికి ఆపమెండు. మిగులస్వభావసిద్ధము గ నుండురీతి భావములను బ్రదర్శింప నీతనికి సామర్థ్యము మిక్కుటము. దీని కుదాహరణముగ

“నీ. మరువంపులపుఁ బల్కులుగోలి కోలి కళా
వ్రాన్చి యూరక మేను మఱిమకొన్ని...”
అను పద్యమును జేకొనవగును. ఫలితల మనోదర్పణమున విషయములను చిత్రావు రూఢముగఁ జిత్రింప నీవికి నేర్పు పెల్లిదము చూడుడు :-

“తే. పూవుఁడెరియఁ దడిసిన మావిచిరురు
మీఁద నంటి చరించు తుమ్మెద దర్శిచ్చ
సమయమాటయొ మసి నెయ్యి సమరి మరుండు
శ్రువువోదోను నీలంపుఁడునుకయనగ.”

రామకృష్ణునికి శబ్దాలంకారమునందు అసక్తి లేనేలేదని చెప్పట సాహసము కాఁజాలదు. బసవుగ, ప్రాథమ్య, రసగం భిరముగ, ఉ చిత్ర ము గఁ గ వి తి పె ప్పు ల యే ఆతని ప్రధాన కాంక్ష. అ యి న ను ఆ త ని కావ్యమున అంత్యానుప్రాసవిలసిత మగు పద్యము లచ్చలచ్చల కానవగును. ఈక్రిందిపద్యము లుదాహరణములు.

మనీ వనిత! మాచితేమాల్యవంతములబ్రభావశీలు నానామణి
జువోదించితి సానుకాంతము మరుత్సంభూర్ణచంద్రావనా
జనకేశ్వరపదవంద్రకాంతము సభస్సంభాషకత్తుటవ
ర్ణమద్దాంతము, సర్వపర్వతకథాప్రాగ్భూతితోదంతముకా.
*నీల, చిలంబు, భక్తానుకూలంబు, సారదంత

చెలంబు, నవనీలచోర మాది
మూలంబు, గరుడావికాలంబు పృథ్వీజగి
జ్జాలంబు, క్రితలతావాల మమర,
మేలంబు, భూవనోల్లంబు, తిప్పితి
వ్యాళంబు, శిశ్యానూతా మమిత
లీలంబు, పృథివీమరుత్సంబు, శశిసఖ
పాలంబు, వరదాన లీలమఖిల
లే. కాలజంఘాల మతనఃపృథ్వీ మరీక
రాశి మాపత్నీయోదాహరణంబు నగు
యదుకుల సరోమరాళంబు నతివ గాంచి
నతియు సుతియు నొక్క నన్నభద్రండు.

ఈతని కవిత్యమున దీర్ఘ సమాసభూయిష్టమగుపద్యములు
పెక్కుగా లేవు. గాని అచ్చటచ్చట నున్నవి. సంస్కృతము
మాడువాళ్లు ఉపయోగించబడి యున్నది. దీర్ఘ సమాసమున
మదాహరణముగ నీక్రిందిపద్యమును జూడవచ్చును.

“కా! షోణిరేణుకృతంబు, లం జనరజోగుచ్ఛాసితంబుతో, తమ
క్రేణుతో, దూషిత పూషిభిషణగతితో బృంభించియుం
దూతన షీణోత్తంభిత కత్తివృద్ధులశరస్వీనూతీలస్సుగ
క్యాణిక్యాతేపలల ప్రపక సామగ్రీహృతాగ్రంబు లై”
వృత్తియాశ్వాసమునందు రామకృష్ణకవివర్ణండు ప్రా
థమ్య దశావతారములను వర్ణించి యున్నాడు. వీనికి సరివచ్చు
భగవదవతారలీలాప్రతిపాదకపద్యములు శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ
క్రణీతిమకు ‘ఆముక్త మాల్యద’ యందువక్ర మరెచ్చటను గాన
రావని నిస్సంశయముగా చెప్పవచ్చును.

ఈ కవి తన పద్యములలో అనేకప్రదేశములందు
సంస్కృత శ్లోకములలోని భాగములను బ్రాయశఃముగ జొన్పి
యినాడు. ఉదాహరణములు లెక్కకు మీటియున్నవి.

కా! భసాశ్వాసమునందు రామప్రాణేనపాదద్యయో
విశ్వేరాంబుజగామి హంసమిదివాడేనాల్పమకా లేచి “జే
వాస్యాకం శరణార్థి మేవగతిరన్యోనాస్తి దుర్వాసనా
పస్యారం హర” యంచుఁబ్రేమరీయోక భక్తుండుభక్తిస్సృ
“క. మరీచాపమనక ప్రాణ ప్రాణ.

మృతికరమగు తెనుక కలఁడు చొరఁబడె “సరకే
సతి శోదోష మరణే,
సతికింభయ” మన్నిచదువు చదువఁబోలుకా.

“లే. వనరు ‘కాకాయలకాయ వా’ యటంచుఁ
లెనగు ‘ధూళిపరగృహపీయమ నాప
ముంచి యాగకుఁ గాటు, పామునకు బలియు,
నొసఁగఁడని భర్తక పొక్కు నువిద మదిని”

“క. తరుణి! “క్షుభాతురాహం,
నరుచి ర్నచకాఁ” మునుచ నరులాడుటలో
.....

ఈ పాండురంగమాహాత్మ్యమునందు అనేకపరమభాగవ
తోపాఖ్యానములు కలవు. ముఖ్యముగ ‘నిగమశోభోపాఖ్యా
నము’, ‘సుకీల యశువతివ్రతాచరిత్రము’, ‘సుశోభోపాఖ్యానము’
‘పద్మశ్రీప్రభావము’ ‘కా.’ ‘ము, హంస, చిలుక, పాము తేనెటీగ,
ఆవు, అనుని మోక్షంబు నొందినకథయు’ మిగుల రమణీయమై
యుండును. అన్నిటికంటెను నిగమశోభోపాఖ్యానము ప్రశంస
నీయము. ఇది తృతీయాశ్వాసమునందున్నది. ఈకథ శాస్త్రీ
యోక్తుల కాలవాలమై, స్వభావవర్ణనలకు గనియై అచ్చతెలుగు
పద్యములకు నిలయమై ముద్దులుమాటలు గట్టు సులభమైనమణి
పార భావనావిశేషములకు స్థానమై యలరారుచున్నది. పార
కముకాని సగమశోభ యనునామము నేలిరీరకాయనోలే
‘స యథార్థగాఢ చాల్పఁ జరించు నావివ్రవనంబికి నతని
య ను గు సో ద రి న చ్చి ఆ త ని దు ర్న య ము
ంకుఁ దాళలేక నతనికి ఆభ్యంజనాది కార్యములు జరిపించి పరి
చర్యశీయు సందర్శమున రామ కృష్ణుని స్వభావవర్ణనాదికము
లు జేసొనఁడనినవి.

కొద్దిమాటలచే నెంత మనోహరముగఁ గ్రిరిపద్యమును
ప్రవాసియన్నాడో తిలకింపుడు.
క. “ఇంతలు నంతలు నగు తన
సంతానము చంటవెంట సందడిసేయక
బ్రాంతమున నిలిచి తమ్ముని
కుంతల బంధంబు విప్పి మళిళాశయయై.”

ఆయువతి దుగ్ధానియగు దనసోదరునికిఁ జెప్పెడు బు
ద్ధులు మిగుల సైస్థికములై జలయమున్నవి. నిగమశోభము అర
ణ్యమున చోరులు మర్దించుటయు గాయములచే నతఁడు బాధ
పడుటయు, దైవానుగ్రహమున నొకపల్లియకు నతఁడు గొంపో
బడుటయు. గాయములు మానినపిదప నీతనికి దుర్బుద్ధివోడము
లచే శూద్రవస్త్రోబరణీకృతము మొనలగాఁగల సందర్భము
లన్నియు సుసమావేశమైతితో నర్చించిన రామకృష్ణుని
ద్రుని మేధాశక్తి నిగుపనానమని చెప్పబడు సందియములేదు.
పాపాంబుగానై పుణికుండు రామకృష్ణుండు నిగమశోభ
పాఖ్యానమునందే చెప్పించియున్నాడు.

‘సుకీలచరిత్రము’ నందు పతివ్రతామాహాత్మ్యము వర్ణిం
పఁబడియున్నది. భగవంతుండు భిక్షకునిశేషమున నరుదించి ఆ
సతీతిలకముయొక్క దానశీలతఁ బరీక్షించి, తుకకామ ప్రభావ
మునకు మెచ్చి ప్రత్యక్షమగుట అతిమనోజ్ఞముగ వ్రాయఁబడి
యున్నది.

చారిత్రకులచే క్రీ శ. 14 వ శతాబ్దికుడను గొం
శతాబ్దిపూర్వమునను ఉన్నట్లు నిర్ణయింపఁబడిన శ్రీనాథునికి
వె ను క రా మ కృష్ణుండు జీ వి ం చి
యండినవాడగుటచే శ్రీనాథుని గవిత్యపుఁ బోకడలు కొన్ని
రామకృష్ణుని కావ్యములలో గనఁబడుచున్నవి. శృంగారవైషధ
పు లాఙన కూశ్వాసములో నింద్రాదులు స్వయంవరపుట్టున
దమయంతీదేవికిరనికరంబు లాసంగ సందర్భమునశ్రీనాథుండు
వ్రాసిన పద్యమును జూడుండు:

మ. అని వై దర్శిఁ బ్రసాదగర్భ మధురన్యాహార సందర్భ సం
జనితానందమజికి, నెయ్యమున నాశ్రాదీ బృందారకుతో
పనితారత్నముచేతఁ గైకొనిరి నేవాహస్త పద్మాంజలుతో
ఘనరత్నంచిత్రహేమకంకణరూపాత్కారంబుతోరంబుగాన్
పాండురంగమాహాత్మ్యపుఁ బ్రథమాశ్వాసమునఁ దనకృతి
పలియును విరూపివేదాద్రిగుండ్రి సంభావించి రామకృష్ణునికిఁ
గనకాంబరభరణంబులంబ్రసాదించి తల్లికిదిరీతిసన్యాసించెనట.
మ. పలుకుందోయ్యలీమోకాంతి కేనయో బాగాలు నయ్యంతిచె
క్కులఁ బోలుండెలనాకు లయ్యునిన పల్కుల్యంబి కప్రంపు
బల్కులతో గూడినవీడియంబొంక నాకుంబుదృశాభార్వనా
కలనాపావన హస్తకంకణరూపాత్కారంబుతోరంబుగాన్.

పై సుదాహరింపఁబడిన రెండుపద్యములకు సామ్యమొక
టేకాక, రెండియందును అంత్యపాదములు చాలమట్టుకు ఒకటి
గానే యున్నవి.

రామకృష్ణుండు పరమభక్త్యాగ్రేసరుడని అతని “పాండు
రంగమాహాత్మ్యము” వేయినోళ్లఁ జూచుచున్నది. ఈ కావ్యరత్న
ము పాండురంగమాహాత్మ్యమున విలసిల్లు సర్వేశ్వరుని కల్యాణ
గుణంబులను బ్రతిపాదించుటకేసి జ్ఞానభక్తిసాధనంబై ఇహపర
పురుషార్థప్రదంబై విలసిల్లుచున్నది. భగవంతుని లీలాభివర్ణనము
నేయులలో బహుళ పోతనామాత్యుని భాగవతమునకుఁ దీసి
పోవని నిస్సంశయముగఁ జెప్పవచ్చును. పోతన కవి తల్లజుని
అప్రేరాయములకు ‘కూచ’ తపకుండఁ జాటఁగల పద్యములు
కొన్ని పాండురంగమాహాత్మ్యమున నున్నవి. భాగవతమునందలి
అంబరీషోపాఖ్యానమునందుఁ జక్రావలజ్వాలకుఁ దాళలేక పరు
విడి వైకుంఠుని పాదకమలంబులకు మ్రొక్కి శేవకయన్న
దుర్వాసునిం గని హరిసెప్పెడి వచనంబులం గ మ ని ం
చిన మనకు విషయము విశదమగును.

“ఆ. తనువు మనువు విడిచి తనయులఁ జాట్టల
నాలి విడిచి సంపదాలి విడిచి
నన్నకాని యన్య మెన్నఁడు నెఱుంగని
వారి విడువ నెట్టివారి నెన.”

‘భాగవతము’

పాండురంగ మాహాత్మ్యపుఁ జతుర్థాశ్వాసమున భగవం
తుండు భక్తునికి బ్రత్యక్షమై తనచుట్టునున్న నానామరరాజ
నికాయముతో నిటు పలుకుచున్నాడు:—

లే. సర్వధర్మ విహీనప్రచారుడైన
కార్య మిచ్చి కిలదేని యతఁడ మావె
నాకు నశ్యంజహితుండు సుఖోకరతుండు
నిఖిల ధర్మప్రవర్తన నిశ్చితుండు.”

అంబరీషోపాఖ్యానములోని ఈక్రింది పద్యములకు బరి
శీలంపుడు:—

“ఆ! నాకు మేలు గోరు నాభక్తుడగువాడు
భక్తనరుని శేన పరమగతియొ
భక్తుఁడెందుఁజనిన బలతెంతు వెడవెంట
గొప్పవెంటఁ దగులు శోడెభంగి.”

క|| సాధులహృదయము నాయది
సాధుల హృదయంబు నేను జగముఁ నెల్లకా,
సాధుల నేన యెఱుంగుదు
సాధులేఱుంగుడును నాదు చరితము విప్రా!”
త్రుండీకుని విషయమాన భగవంతుండు ప్రసాదించు వా
క్యములు పైకాగవతపద్యముల ననుకరించుచున్నవి చూడుడు.

౧ వృషభరాజు

[విద్వాత్ కట్టి కామేశంగారు]

నీ. చెవు లట్టె తీక్కించి చెలువొప్పగా బండ్ల
గూడంబరధ్వను లాలకించు
ధూమియారొగి కాలుపాంక మొప్పగదువిన్
లలి ఘణిలని పెద్ద అంకె వైచు
గారించి బాలకుతో కాంచుచ్చి యనుచుండఁ
గను లెఱువాఁగఁ గనలి మాయ
సాటోపగతిమించి సాటి యెవ్వరటంచుఁ
జెలరేగి యటునిటు బలిసి తిరుగు
గీ. తనయభేచ్చానిహారంబు తనదుహేల
తనదుగడవిడి మఱియను దనదుపాలు
చేరి మాయచు లోకు లచ్చెరువు నంద
వీధులెల్లను విహరించు వృషభరాజు.

౨ పక్షిరాజు

నీ. పనిగల్గ వృజంబు లనఁజెల్లు దేదీప్య
మానపదంబులు మఱుంగవఱిచి
అకులములకాకలోక మంచితపక్ష
యంగళంబుచే నట్టె యుండుఁ డనుచు
దీక్ష్యధీరోజ్వలశరమాత్మకృష్ణప్రియ
ఘనలక్ష్మజాతముతో కడిగి కనుచు
దీక్షాపక్వ పడిఁ జేరుకాకబృందము నెల్ల
దశర నల్ల న మీటి తప్తకానూతు
గీ. మధ్యమధ్యను జల్లని వధురకంత
నిస్సవంబు జగంబున నెగడుచుండఁ
నన్నుఁ గని బుధు లవిలమోదంబునంద
భవ్యగతి నింగి విహరించు పక్షిరాజు.

లఘుటీక

1. పద్యము—యభేచ్చానిహారంబు=“యభేచ్ఛం విహర”
అనుశ్రుతిని గమనింపవలెను.

2. పద్యము—
పదంబులు—అథాంతరమున “అనన్యసామాన్యము లగు
అర్థవత్ శబ్దములు” అని గ్రహింపవలయును. సర్వమును తెలిసి
యు సుజనులు ఏమియు తెలియనియ ట్టుందురని భావము.

మాత్మకృష్ణప్రియ:—అథాంతరమున “మాత్మబుధి” అని
గ్రహింపవలెను.

జగంబున నెగడుచుండు:—గరుడపక్షి ‘కృష్ణా’ యని
యఱువనని లోకప్రసిద్ధి. గరుడపక్షియఱువు విని బుధులు భగ
వంతుని స్మరించును అపక్షిని భక్తితోఁ జూతురు. అఱుఁతు
అంకెను విని యెవ్వరును గౌరవింప రని భావము.

నింగివిహరించు:— అథాంతరమున “అనన్యలభ్య మగు
దొన్నత్యమును పొందియుండును” అని గ్రహింపవలెను.

క|| నాయందు భక్తుండుండుకా

బాయక యే సధిసంకు భక్తునియందుకా
మాయురుపుగకుం గలుగకా
గాయప్రాణానుకూల్య కాశ్యంబుకా.

అ|| మహితేవుణ్ణులైన మద్భక్తమరులకుఁ
గానివాఁడు నాకుఁ గాని వాఁడు
భాగవతుల నన్ను భావించి యొకటిగాఁ
గన్నవాడు నన్నుఁ గన్నవాడు.

ఈవిధముగఁ బాండురంగ మాహాత్మ్యము శేవభక్తిజ్ఞాన
వైరాగ్య సాధకంబగు మహా కావ్యము ని నిర్ణయిం
ప వచ్చును. అ యి న ను సా యోగ్య ప కి త ల
కు సాధ్యమైన గ్రంథ మిదికాదని చెప్పుటకుఁ గారణములు అనే
కములున్నవి. రామకృష్ణునిశ్రేణి అతిపాణిమేనది. ఈకావ్యమున
నన్యయకాశిన్య ముమితము. మిగుల బ్రహ్మత్వించి మాచినగాని
సరియైన యర్థమును గ్రహించుట దుర్లభము. అందువలననే
ఈకావ్యమునకు ఆంధ్రదేశమునఁ బ్రచారము శోనగ లభ్యపడ
లేదు. అట్లు ప్రచారము కలిగి రామకృష్ణుని మధురకవితాసార
స్వమును గ్రోలునట్లుపీలుకలఁగఁజేయుటకు శ్రీవేదము వేంకట
రాయ శాస్త్రీగారివంటి పండితసత్తమలేనరై నను సంపూర్ణమగు
‘తెనుగువ్యాఖ్య’వ్రాసిపూర్వముగట్లుకొని పాండురంగమాహాత్మ్యపు
నిధులు నెఱుమాఱిచ్చిన ఆంధ్రప్రపంచము కృతార్థతఁబొం
దును. ఆంధ్రప్రబంధములకన్నిటికంటె బ్రశంసనీయమగు కావ్య
గుణమొకటి ఈపాండురంగమాహాత్మ్యమునఁ గానవచ్చును. అది
యెద్దియనఁ బాదపూరణముగాని, భృగ్వర్ణనముగాని, అనాచిత్య
మునునూచించు ప్రయోగముగాని ముందునైనను ఈపాండురంగ
మాహాత్మ్యమునఁగన్పట్టు. ఇట్టిమహాగ్రంథమును భాషాభిమానులు
జోధకులు, కావ్యాలంకార విశేషాసక్తులు మొదలగు ముఖప
లందరు భక్తితోఁ బఠించి శ్రీ శేనాలి రామకృష్ణుని ప్రతిభను
గొనియాడుదురుగాక అనిప్రాశ్నించుచు విరమించుచున్నాను.

బరోడా వైకుంఠముగా నలంకరింపబడెను

రాజప్రతినిధి, వారిసతి, వేంచేసిరి

బరోడా, జనవరి 21 — రీడింగు దంపతులు వచ్చుటచేత బరోడాకు నేడు నూతనశోభ గొని వైకుంఠమువలె నలంకరింపబడియున్నది. వారిక్కడ నున్నంత కాలమును మార్కాపుర భవనమున నుండురు 28 వ లేదీ సాయంకాలము బరోడాను విడుతురు. వారిరాకయందలి గౌరవసూచకముగా గొప్పకార్యక్రమమును ఏర్పాటుచేసిరి. ఏర్పాటులన్నియు ఈ ఉదయముతో పూర్తియైనవి. చాంపరాను రోడ్డుప్రవేశములో బరోడాదివాసు గారైన సర్ మనూభాయిపెహతాగారును బరోడా సహాయ రెసిడెంటుగారును వారి వాదరించిరి. అక్కడనుండి మధ్యాహ్నము ప్రత్యేక రైలులో బయలుదేరిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు బరోడా ప్రవేశమును చేరిరి. అక్కడ శ్రీ బరోడా మహారాజావారును రెసిడెంట్ అధికారి, రాజావారి ఉద్యోగములు సర్దారులుపెక్కుండు వారిని యాదరించిరి. రైలు ప్రవేశము తైలు అధికారులచేత వైభవముగ నలంకరింపబడెను. పంజాబు సైన్యము బరోడా రాజావారి సైన్యమును గౌరవ పరివారముగ నుండెను. ఏనుగులు వెండి, బంగారు అంబారీలతోపూర్తిగ నలంకరింపబడియుండెను. ప్రఖ్యాతిగాంచిన బరోడా వెండి బంగారు ఫీరంగు లక్కడకు లేబడెను. రాజావారి కాల్యలమును అశ్వబలమును ఊరేగింపు పీఠుల రెండు ప్రక్కలను ఉండెను. రాజప్రతినిధి వచ్చుటతోడనే 31 ఫీరంగులు ప్రేల్చబడెను. రాజావారు కుమార రాజావారిని రీడింగు దంపతులకు చూపెను. తరువాత రెసిడెంటుగారు ఉద్యోగములను చూపెను. విడిది కేగిన వెనుక గౌరవ పరివారమును తనిఖీచేసిరి. తరువాత రాజవారు రీడింగు దంపతులతో టీ త్రాగిరి. రాణీసాహెబావారు రీడింగుసతిని చూచి వచ్చిరి. రీడింగు తిరిగి రాణీ సాహెబావారిని చూచి వచ్చెను. రేపు వహారాజావారు పోయి రీడింగుగారిని అధికార పూర్వకముగ చూచుట, తిరిగివారు పీఠి దర్శనము చేయుట జరుగును. ప్రత్యేక దర్బారు, ఆటలు, విందు రేపు జరుగును. రాజప్రతినిధి సతీ సహితముగ బంగారు వెండి తుపాకులను జహ్వరీని చూచుటకు ఉదయమున కారులో పోవును. ఆ ప్రే

మధుర జిల్లాబోర్డు

కొండమారినదిమీది వంతెనకు 35 వేలను

గ్రాంటు చేసిరి

మధుర, జనవరి 21 — మధుర జిల్లాబోర్డు గత సమావేశమున 1922 సంవత్సరమున వరదలచే కొట్టుకొనిపోయిన కొండమారినదిమీది వంతెనకొరకు 35 వేలను గ్రాంటు చేసిరి. కన్నిగుడి యూనియను సంఘమును రద్దుచేసిరి. ఈజిల్లాబోర్డువారు మధురబోడినాయకమారు రైలు రైల్వేబోర్డువారు వేయమున్నారను ప్రభుత్వపు మెమోరాండము చర్చించి రైలుచేసిరి. (ఆ ప్రే)

మెయిలు నీవరు

జొంబాయి, జనవరి 21 — టపాతో జొంబాయినుండి 16 వ లేదీ బయలుదేరిన 'రంచి' ఓడ 20 వ లేదీన మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు చేరి 6-30 గంటలకు బయలుదేరిన లండనునుండి టపాతో 14 వ లేదీన బయలుదేరిన 'రన్నురా' ఓడ 20 వ లేదీన ఉదయము 8 గంటలకు చేరి 1 గంటకు బయలుదేరిన

కరాచీనుండి టపాతోను ప్రయాణీకులతోను "హక్లా" ఓడ జొంబాయి నేడువచ్చినది. (ఆ ప్రే)

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

ప్రభుత్వపుబిల్లు ఓడిపోవుట

పాట్నా, జనవరి 21 — బీహారు ఒరిస్సాశాసనసభా సమావేశమందు నేడు 6 అసభికారు బిల్లులను ఆమోదించిరి. ఇవి యన్నియు రాష్ట్రసంబంధమే. బీహారు ఒరిస్సా సెమిలకోర్టుల సవరణచట్టము 28 ఓట్లు వ్యతిరేకముగను 24 సమ్మతులు అనుకూలముగను ఎచ్చుటచేత ఓడిపోయినది. ఈబిల్లు సబ్జుజడ్జీలకు వేయిరూపాయల వరకు అధికారము ఇచ్చుటకు తీర్మానించును. (ఆ ప్రే)

శిశు ప్రదర్శనము

(ఛెల్మోధామను) ప్రదర్శనమంతటిలోను శ్రేష్టమైనశిశువు-లేడీ వైకొంటిను వెండిగిన్నెయు నర్జెజెనరలు వెండిగిన్నెయు బహుమానముగా నొసంగబడెను

హైందవ శిశువులో 13 సంవత్సరముల లోనివారిలో మొదటిబహుమానము నందిన మహమ్మదీయ శిశువు (బీజీబీ)

(మురుగేశన్) హిందువు శిశు పానుగల్లురాజా వెండిగిన్నె బహుమానముగా నొసంగబడెను

విలియను బాల్సరు

ఆంగ్లో యిండియనులలో మొదటిబహుమానము నందినది

సింధు హిందూపంచాయతుల సభ

సంఘసంస్కరణ తీర్మానములు

హైదరాబాదు (సింధు) జనవరి 19 — సుక్కురుజిల్లా హిందూ పంచాయతులసభ కొద్దిరోజుల క్రిందట సుక్కురులో జరిగెను. ఆసభయందు వివాహాదులంగు మాంసాశనమును మద్యపానమును నిషేధింపవలెననియు పండగదినములందు జూద మాదరాసనియు బాల్కునివాముల నాపవలెననియు విధిగావివాహములు చేయవలె ననియు మున్నగు తీర్మానములు గావించబడెను.

విద్యాభివృద్ధిప్రయత్నములు

కరాచీలోను హైదరాబాదునందును విద్యా తక్కువగా నుండటచే కొన్ని హైస్కూలులు స్థాపించుటకై యొక యాద్యమును బయలుదేరినది. (స్వకీయావలేఖరి తింతి)

వర్తకపరిశీతులు

కలకత్తా జనవరి 21 — మొత్తపు ప్రైవేటు షిప్పరులు 1811 లక్షలు, ఎంబుమె 3158 లక్షలు. (ఆ ప్రే)

బ్రిటిషురాజ్యపక్షములు స్వరాజ్యము

(1)

బ్రిటిషు రాజ్యపక్షములకును భారతరాజ్యాంగమునకును గల సంబంధము పక్షాంతియములమీద నాధారపడియుండక నేరవిధముననే నడిచెడి విధమును గతకాలానుభవము తెలియజేయుచున్నది కన్సర్వేటివు లిబరలు లేబరుపక్ష భేదములు బ్రిటిషు రాజ్యాంగవ్యవహారములకు వినియోగపడగలవు గాని భారతరాజ్యాంగములకు వినియోగపడజాలవు పార్లమెంటునం దధికారమును కన్సర్వేటివులు పూనినను లిబరలులు వహించినను లేబరుపక్షము దాల్చినను భారతవర్షమునకు సమానప్రయోజనము గలుగుచున్నది లేబరు పక్షము చిత్తెంటుమ్యుగారికిని నితరులకును గంపె డాశను గలుగజేసినను పంగరాష్ట్రనిర్బంధనియమముల నంగీకరించిన కార్మికశ్రమము భారతీయుల వ్యాపారమును బోగొట్టినది ఓలివియరుప్రభువుగారి కంగీకరించిన నిర్బంధ విధానములు కన్సర్వేటివు పక్షపు నిర్బంధములను మీరియున్నవి లేబరు కన్సర్వేటివు పక్షముల యాజమాన్యములకిందను రీడింగు ప్రభువు గవర్నరుజనరలుగ బనిజేయుట పక్షధర్మములు భారత రాజ్యాంగమున కన్వయింపని విధమును తెల్లము చేయుచున్నది బ్రిటిషుమంత్రి ఆక్స్ఫర్డు ప్రభువైనను రామ్మో మాడ్జానాల్డుగారైనను బాల్టిమోర్ గారైనను హిందూదేశమునకు సమానప్రయోజనము గలుగుచున్నది పక్షాంతియములు పరావలంబను లైన భారతీయుల కాశాంకురములను బుట్టించినను ఫలము శూన్యముగ నుండును రూఢుధర్మము లాన్యుబీలు వెజువుడులు పాడడి పాటలకు మోల్లీలు బాల్టువినులు పాడడిపాటలకును తాళరాగములందు భేదమున్నను, భావమునందు భేదముండదు స్వరాజ్యమును గోరుట చందమామనుగోరుట యొక్క మోల్లీప్రభువు చేసిన సిద్ధాంతమున బాల్టిమోర్ గారును జేయుచున్నారు ఆ సహాయోద్యమము పట్లను లేబరు కన్సర్వేటివు పక్షములు సమానాదరణమును జూపినవి లండనునందు క్వేలభవనమునందు పాడినపాటమె డిల్లీయందు రెయిజినా భవనమునందు మారుమోగుచుండును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాధికారులు లండనునందున్నను డిల్లీయందున్నను చెన్నపురియందున్నను స్వరాజ్యాశయములయందు సమానసాచుభూతిని జూపుచున్నారు ఆ సహాయోద్యమధ్వంసమును సహకారప్రబల్యమును నాంగ్లేయులకు గలుగజేయుచున్న యానందమును నాంగ్లేయపక్షము విశదము చేయుచున్నది.

లిబరలుపక్ష భావములను బ్రకటించెడి మాన్యుస్క్రిప్టు గార్డియను పత్రిక స్వరాజ్య పక్షమునందు గలిగిన భేదముల నామోదించుచు భారతీయులకు జానోదయము గలిగిన దని సంతసించు చున్నది కాంగ్రెసునందు స్వల్పసంఖ్యాకుల భావములను వ్యక్తము చేయుచున్న జయకరు పక్షమును ప్రశంసించు చున్నది గాంధీమహాత్ముని ప్రతిభ తగ్గినందుల కపరిమితానందమును దెలుపుచున్నది నేనునుపత్రిక రాజకీయపక్షములందు ప్రబలినయంతర్విభేదముల కానందించుచున్నది దేశబంధుదానుమరణానంతరము పండిత మోతీలాలుగారి నాయకత్వముక్రిందను స్వరాజ్యపక్షము చీలికలై సక్రమాందోళనమార్గము నవలంబింప బూనినందుల కానందించుచున్నది నేనునుపత్రికకు జయకరుపక్ష విధానమునకును సక్రమాందోళనమునకును భేదము గోచరము గాకుండుట సహజము లేబరుపక్షపత్రిక డెయిలీహెరల్డు వివిధపక్షముల భారతీయులను గూడి పలనరాజ్యములందు గల స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటయును బ్రిటిషు అధికారులు భారతీయులు స్వరాజ్యమునకు సిద్ధముగ నున్నపుడు కరిపాలనమును వారి స్వాధీనము చేయుట కంగీకరించుటయును ధర్మమని బోధించుచున్నది. స్వయంసహాయమునకు సైనిక శిక్షణమును గోరుటమాత్ర మాపత్రిక కనమ్మతముగ నున్నది ట్రెన్సు మొదలగు కన్సర్వేటివు పత్రికల యానందమునకు మిలిమేరలు లేవు అసహాయోద్యమధ్వంసమును సహకార వ్యాపనమును అన్నిపత్రికలకును ఆనందమును గలుగజేయుచున్నది గాంధీ మహాత్ముని ప్రతిభ తగ్గి యానందదాయక మైనపుడు సైనికశిక్షణాభిలాష విచారమును గలుగజేయ జనదు స్వరాజ్యము శాంతిసాధనమునైనను సంగ్రామ సాధనమునైనను బ్రిటిషు పార్లమెంటు దాక్షిణ్యమునైనను రావలసియున్నది సక్రమాందోళనము నిరుపయోగమని గతకాలానుభవము విశదముజేసినది శాంతిమూలమైన అసహాయయోగ సాధనము పరిహాసాస్పదమై శాంతిమూర్తి గాంధీ మహాత్ముడు పరిహాసప్రాత్రుడగుచున్నాడు లోకమునకు పరిపాలియై సైన్యసాధనము సంశయమునకు గారణం బగుచున్నది భారతసామ్రాజ్యభోగమును మాన్యముగ ననుభవించుచున్న బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాధికారులకు స్వరాజ్యాశయమును స్వరాజ్యసంపాదనసాధనములును సరిపడ వని పత్రికాభిప్రాయములును అధికారాభిప్రాయములును విస్పష్టము చేయుచున్నను బ్రిటిషు అధికారానుగ్రహమును విశ్వసించెడి భారతీయుల విశ్వాసము బాలిశత్వమును సూచించుచున్నది లేబరు లిబరలు పక్షాధికారము స్వరాజ్యశాంకురములను బుట్టించినను కన్సర్వేటివు పక్షాధికారమునం దట్టి యాశాంకురములైనను సహకారము లేదని రీడింగు ప్రభువయ్యని కరిపాలనమును కన్సర్వేటివు పక్షాభిప్రాయములును విశదము చేయుచున్నది. సన్నిహిత భావికాలమునందు లిబరలుపక్షముగాని లేబరుపక్షముగాని ప్రభుత్వాధికారమును వహించుటదర్శనమిది ఆంగ్లరాజనీతిజ్ఞు లంగీకరించుచున్నారు. లిబరలు పక్షమునకు పలుకుబడి లేదు పక్షమునందు విశ్వాసము లేదు. లిబరలుపక్షము

నందును లేబరుపక్షమునందును చీలిక లేర్పడుచున్నది కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వము సిరోభవ వరదో భవ యగునటులు గనుపడుచున్నది ఇట్టి విషమపరిస్థితులందు భారతీయులయంతర్విభేదములు స్వరాజ్యమును దూరస్థముచేయుచున్నవి రీడింగు ప్రభు వవలంబించిన రాజ్యానీతి విజయమును బహు బ్రిటిషు వ్యవహారల ప్రశంసలకు బాత్రతను బడయుచున్నది గాంధీమహాత్ముడు నిరంతరమును సపదేశించుచున్న విధమునను స్వరాజ్యము స్వయంసహాయసాధనముననే సాధ్యము గాగలదని కాలాంతరమున నైనను గ్రాహ్యము గాగలదు. కాలహరణము పశ్చాత్తాపమునకు గారణమగును కాని కార్యసిద్ధికి గారణము గాజాలదు నాయకు లీధర్మమును గ్రహించి స్వాభిప్రాయములను విసర్జించి స్వరాజ్యసంపాదనమునకు స్వయంసహాయ సాధనమును బూని క్రేయస్కాము లగుదురు గాక

పర పత్రి సంఘ రిజిస్ట్రారుల సమావేశము

బహుశురవస్సున కివ్వబడిన పాఠశాల,
తమిళం శంకరం వద్ద కివ్వబడిన పాఠశాల

ఆంగ్ల పౌరసేవోద్యోగులు సర్వజ్ఞులు వారెరుగనివిషయములు లేవు అన్ని విషయములందును వారు పండితులు. అడవులు, వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు, కళలు, శాస్త్రములు, పరిపతి, ధనాగారములు, మతధర్మములు, రాజ్యాంగములు మొదలగు సకలవిషయములందును వారు మహాపండితులు ఇంగ్లాండునందు పౌరసేవోద్యోగపరీక్షయందు కృతార్థులు కాగానే భారతవర్షమునందు సకలవిషయములందును గురువుగనుండుట కధికారులగుదురు దేశపరిస్థితులు ప్రజాహృదయమును నెరుగని వీరిపాండిత్యము ప్రజలవిశ్వాసహరణమునకు వినియోగపడునటులు ప్రజాప్రయోజనములకు వినియోగపడుట లేదు బాంబయియందు పరిపతి సంఘముల రిజిస్ట్రారుల సమావేశమున కధ్యక్షతను వహించిన కాల్యర్లుగారి యవ్యక్తప్రసంగము వారి యజ్ఞానమునకును సర్వజ్ఞత్వమునకును నిదర్శనముగ నున్నది కాల్యర్లుగారియొగ్రహ మంతయును నిస్సహాయులైన పెద్దరయితులమీదను ప్రసరించినది. నెలకు రెండుమూడు రూపాయలతో జీవయాత్రను జేసెడి రయితుల దుస్థితికి సానుభూతిని జూపుటకు బడులు వారిని నిందించుట కాల్యర్లుగారి కానందకరముగ నున్నది. పేదరయితులకు కడుపునిండ తినుట కన్నమును కట్టుటకు బట్టయును లేవు నివసించుటకు తగినయిండ్లు లేవు. పండుగలును పర్వములును విశ్రాంతియును నసలే లేవు కొన్నిస్థలములందు తినుట కన్నము లేక పోయినను త్రాగుటకు నీరైనను లేదు అప్పులయందును దుర్భరదారిద్ర్యమునందును ఆనారోగ్యమునందును మునిగి తేలుచున్న రయితులును రాజ్యాంగాందోళకులును కాల్యర్లుగారి యొగ్రహమునకు పాలగుచున్నారు. పెండిండ్లకును కులదేవతారాధనమునకును ఆతిథ్యమునకును చేసెడి స్వల్ప వ్యయమును దుబారా ఖర్చుగను కాల్యర్లుగారు నిర్ణయించి నకల గ్రామసంస్థలను నాశనము చేయు గోరుచున్నారు. రయితులు వారి మతాచారము

లను పరిత్యజింపవలయు ననియును సంఘాచారములను విడువవలయు ననియును నుపదేశించుట కాల్యార్థగారి యజ్ఞానమును తెలుపుచున్నది రయితుల నిరాడంబరికప్రజీవనమును వారిప్రేమానురాగములును భారతదేశశుభస్థితికి మూలాధారములై ప్రశంసలకు బాత్రములైనవి ప్రజలయందు 100 కి 70 మందికి వ్యవసాయము జీవనాధారముగ నున్నది కాల్యార్థగారు ప్రజాక్షేమమునకు మూలమైన మతమును సాంఘికాచారము

ప్రాచీనసంప్రదాయములను నిర్మూలము చేయగోరుచున్నారు కాల్యార్థగారి వంటి గురువులు చేసిన యుపకారము దేశమునం దంతటను ప్రత్యక్ష మగుచున్నది గ్రామజీవనధ్వంసనమె సకలారిష్టములకును మూలమైన విధమును విమర్శకులు విశేషము చేయుచున్నపుడు పాతక్షేమము సైతము నాశనము గావలయునని కాల్యార్థగారు బోధించుట వారి యజ్ఞానమును తెలుపుచున్నది వేల రూప్యముల జీతమును తొందుచు సాధము అందు నివసించుచు మోటారు బండ్రయందు సంచారము చేయుచు పరిచారములతో సౌఖ్యముల ననుభవించుచు నిరుపేదలును కష్టజీవులును నైన రయితులను నిరసించుటయును నిందించుటయును సుకరము నిరంకుశాధికారవిధానమును నిర్మూలము చేయబూనిన కాజ్యాంగందోళనపరాయణులను నిందించుటయును కాల్యార్థ వర్గమునకు నైజధర్మము కాల్యార్థగారు వీరి నెంత తిట్టినను భారతీయులస్వరాజ్యసంకల్పము బలపడి నిరంకుశాధికారవర్గము క్షీణించుట సహజము గ్రామపునర్నిర్మాణము భారతజాతీయసాభాగ్యమున కవసరమని యందరును నంగీకరించుచున్నారు

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు పూర్వము గ్రామము స్వయంపోషణము గల స్వరాజ్యాంగము గను విలసిల్లుచుండెను రాజులు మారినను రాజ్యములు పోయినను గ్రామజీవనప్రవాహము సరళముగ బ్రవహించుచుండెడిది గ్రామపంచాయతులు గ్రామవ్యవహారముల నన్నిటిని నిర్ణయించుచుండెడివి గ్రామస్థులు కోర్టులబాధయును మితిమీరినపన్నుల బాధయును లేకను సుఖముగను కాలయాపనమును జేయుచుండెడివారు బ్రిటిషు పరిపాలనము దేశస్థిని సంపూర్ణముగను మార్చినది అధికారకేంద్రీకరణము గ్రామ సంస్థలను నాశనముచేసినది గ్రామస్థుల దృష్టియును పట్టణములకు ప్రసరించినది గ్రామములు పాడుపడుచున్నవి చేతిపనులు కళలు నశించినవి తొమ్ము విహరించుచున్నది కళమును నధోగతిని బట్టుచున్నది గాంధీమహాత్ముడు రాటము మూలమునను గ్రామపునర్నిర్మాణము గాగలదని బోధించుచున్నాడు దేశబంధుదాసు గ్రామ పునర్నిర్మాణమును జేయుటకు బూనుకొనినను అకాలమరణము కార్యచరణమును దుస్థరము చేసినది దేశాభిమానులందరును నీ కార్యమును సఫలముచేసి స్వరాజ్యమును సాధించుట కర్తవ్యమై యున్నది రయితుల యారికస్థితి వృద్ధిని పొందినగాని గ్రామపునర్నిర్మాణము సాధ్యము గాదు రయితుల యారికస్థితిని వృద్ధిచేయుటకు పరపతిసంఘములు పనిజేయు చున్నను దేశపరిస్థితుల కవసరమైన

యభివృద్ధి గనుపడుటలేదు రయితుల కష్టలబాధను తొలగించుటకును వ్యవసాయపు పనుల కవసరమైనద్రవ్యము సమకూర్చుటకును ఆస్తియొజర్మని హాండు దేశములందువలె సౌకర్యములును ద్రవ్యోపపత్తియును గావలసియున్నవి ముప్పది కోట్ల ప్రజలుగల దేశమునందు 25,00,000 సభ్యులందుటయును 50 కోట్ల రూప్యముల లావాదేవీలు జరుగుటయును సంతృప్తికరము గాదు ఎన్నియోకోట్ల రూప్యముల వ్యవహారము జరుగుట కవకాశములు గలవు ఇంపీరియలు బ్యాంకింగల పరపతిని పరపతి సంఘముల పరపతికి వినియోగపరచిన పరపతిసంఘముల ప్రయోజనములు వృద్ధిబొందుట కవకాశములు హెచ్చుగ గలవు యూరపు వర్తకసంఘములకు జూపుచున్న యాదరణపోషణమునందు దశాంశమునైనను గ్రామసీమల పరపతికి వ్యాపింపజేసిన, గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు పునాదు లేర్పడగలవు ప్రభుత్వదృష్టిని గ్రామసీమ లొకర్నించుట కారంభమైనదని రిడింగు ప్రభువు ప్రకటించిన వ్యవసాయవిచారణ సంఘవిషయమైన ప్రకటనము విశేషము చేయుచున్నది నూతనరాజప్రతినిధి వారిలక్ష్యమును వ్యవసాయాభివృద్ధికి వినియోగింప దలచినవిధమును ఈసంఘప్రకటనము విశేషముచేయుచున్నది విమర్శనప్రయోజనము విదేశవ్యాపారపరిశ్రమాభ్యుదయమునకు గాకను గ్రామసీమవాసుల యోగక్షేమములకు వినియోగపడునని నమ్ముచున్నాము

రాజప్రతినిధిమందిరము - అలంకరణము

రెయిజియాయందు సిద్ధమగుచున్న దివ్యమందిరముల యలంకరణము విషయమై వాదప్రతివాదములు ప్రబలినవి పాశ్చాత్యశిల్పులు పాశ్చాత్యాలంకరణమును భారతీయప్రకృతిసౌందర్యమున కనుసంధానమును జేయజాలరను భావము సహజముగను శిల్పాచార్యులందు గలుగుచున్నది లండనుకును డిల్లీకిని ప్రకృతిపరిస్థితులం దపారమైన భేదము గలదు ప్రచండభాస్కరకాంతులు యమునాజలములు నీలాంబరచ్ఛాయలు జాతీయాభిరుచులు, శిల్పసంస్కారము ప్రకృతి సౌందర్యమునందు భిన్నాభిరుచులను గలుగజేయును డిల్లీయందలి రాజప్రతినిధిమందిరమును నిరతమందిరములను నలంకరించుట యందీపరిస్థితులను గ్రహించుట శిల్పాచార్యుల ధర్మము భారతభూమియందు దివ్యాలంకరణమున కవసరమైన సాధన సామగ్రి యంతయును గలదు ప్రభుత్వ నిరాదరణము విద్యావంతుల పాశ్చాత్యవ్యామోహము భారతకళా విన్యాసములను నాశనముచేసినవి వర్తమాన కాలమునందు భారతశిల్పమునందు గలుగుచున్న యభిమానము జాతీయప్రత్యభిజ్ఞానమును విశేషము చేయుచున్నది రాజప్రతినిధిమందిరము నలంకరించుచున్న నార్తుగా రివిషయమై తెలిపిన భావములను స్వదేశాభిమానులు గమనింపవలసియుందురు ఇంగ్లాండు నుండి నార్తుగారు తివాసుల నమూనాలను తీసికొనివచ్చిరి కాని మూడువారములలో కాష్మీరు ఆగ్రాలయందు చక్కని తివాసులు గలవని కనుగొనిరి. కీసుకాబులు పాలంపోరులు పట్టుతానులు మొదలగు సామానులును లభించినవి. "మహా

రాజులు శ్రీమంతులు, ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు ఇటలీ అలంకారములను గొని స్వదేశకళలను పోషింప నందున నవి నశించుచున్నవి మహారాజులు వారి రెయిజినా మందిరములను స్వదేశ వస్తువులతో నలంకరించిన కళలకు పోషణము గలుగగలదు" అని నార్తుగారు తెలిపినభావమును మహారాజులు శ్రీమంతులు మననము చేయుదురు గాక! నార్తుగారు తాము ఖద్దరును సయితము వాడుచున్నామని తెలిపిన విషయము సంప్రదానీయమైనను ప్రయోజనకరము గాదు ఖద్దరు భారణము సామాన్యజనుల పోషణమునకు సాధనము శ్రీమంతులు పదితానులను వాడుటవలనను ఖద్దరు వృద్ధిని బొందజాలదు నార్తుగారివంటి శిల్పులకు భారతకళాలంకరణమునందు విశ్వాసము గలుగుటవలనను భారతీయశిల్పుల కాత్మవిశ్వాసము గలుగుటకు మార్గ మేర్పడగలదు

గుణపాఠము

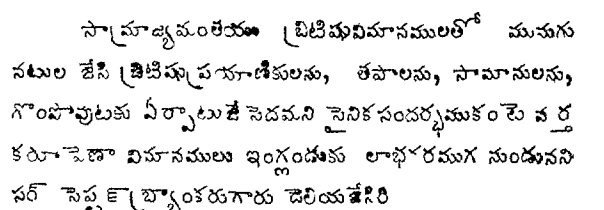
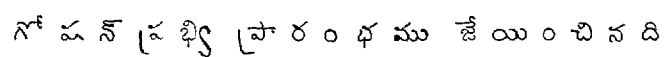
అలహాబాదు మ్యునిసిపలు యెన్నికలలో పాల్గొని శ్రీమతి ఉమా నైహూ ఓడిపోగా ప్రభుత్వమువారి రామెను మరల సభ్యురాలుగ నియమించిరి. మన చెన్నపురి కార్పరేషను సభ్యులవలెను, కొన్ని జిల్లాబోర్డుల సభ్యులవలెను యెన్నికలలో ఓడిపోయినను ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులై సంతోషముతో కష్టపడి గెలిచిన వారివలె సభలోనికి బోయి ఆమె కూర్చునెనా? లేదు ఆమె సభ్యత్వమునకు రాజీనామాజెట్టెను. ఎన్నికలలో ఓడిపోయి ప్రజానియమితసంస్థయందు ప్రభుత్వముచే నియమింపబడి సభ్యులుగ నుండు సిద్ధాంతమును నమ్ముట లేదని ఆరాజీనామాలేఖలో చెల్పెను ఇంతటి త్యాగము, ఆత్మగౌరవము స్త్రీజనమునందు గాన్పించినపుడు ఎరుషులు చూచి బుద్ధితెచ్చుకొన నక్కరలేదా?

సికింద్రాబాదు - యూనాని వైద్యశాల

మూసి నదీతీరమునను యూనాని వైద్యశాలను నిర్మించుటకు రూ 5,00,000 లను మంజూరు చేసి శ్రీనివాసుగారు వారి స్వదేశాభిమానమును వ్యక్తము చేసిరి యూనాని వైద్యము ప్రయోజనకరమైనను తగిన ప్రోత్సాహము లేకను నాయుర్వేదమువలెనే క్షీణించుచున్నది ప్రధానమహమ్మదీయప్రభువైన నిజాము యూనాని వైద్యమును పోషించుట యితరస్వదేశసంస్థానాధీశులకు మార్గదర్శక మగునని నమ్ముచున్నాము

హంగరీ విషమావస్థ

దొమ్మి నిరంకుశపాలనము
చాలమంది హంగరీద్రులు జాగోష్టానియా అల్బానీ డను రాజుగ నెత్తుకొనుటకు ఇష్టపడుచున్నారట జాగోష్టానియా హంగరీలకు కలిపివేయుటకు గొప్ప ప్రయత్నములను జేసి ప్రచారమును ప్రబలముగ జేయుచున్నారట హ్యేన్సుబర్గ్ వంశము మరల స్థాపించుటకు యూరపులో ఒప్పుకొనరనుచున్నారు
ఫోర్జ్ ప్రాంకు నోట్సు ప్రచారములో తెట్టుటకు బెల్జియం, బర్మిన్గ్ ప్రాంకులో ప్రచారము స్పృహలేనని జోసెఫ్ జారికు గారనిరి
హంగరీ ప్రభుత్వమువారి మద్దతుతో ఈ ఫోర్జ్ నోట్సు కేంద్రగర్హిణి కొందరనుచున్నారు
ఫోర్జ్ గోలచే నిరంకుశపాలనమా దొమ్మియా యను పక్ష హంగరీలో ఏర్పడినది

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో భారతీయుల ఆందోళనము

లండన్, జనవరి 18 — మంచెస్టరునుండి సి ఎఫ్ ఆంధ్రాసుగా రిలీ తులినపు మన్నాడు — దక్షిణ ఆఫ్రికాలో భారతీయుల ఆందోళనము దక్షిణ ఆఫ్రికాలో లాభించును దీనికి సుప్రసిద్ధ తరముగ బంటూజాతివారు చాల యభివృద్ధి గాంచగలిగి దీనికి ర్యాండుగనుల యజమానుల పూర్వముంటే ఎక్కువదయతో ప్రవర్తించుటయే కారణము దీనికంతకును మూలకారణము క్రైస్తవమతమే కాని దుర్మదృష్టతకును భారతీయులను విదేశీయులగు భావించుటకు దక్షిణ ఆఫ్రికావారికి నెప్పిరి ఇండియనులకును, బంటూజాతివారికి బాతివ్వేయును లేవన్నను విషయముతో జూచునటుల తగూర్చుకొని బంటూజాతివారు ప్రజే భారతీయుల సంరంభమును తమ సంరంభముగనే జూచుకొనుటకు ప్రారంభించిరి

కెన్యాలో మొన్న జరిగిన సంగతులే దక్షిణ ఆఫ్రికాలో మరల ప్రారంభమగును అని చూపిస్తున్నట్లు యూరపియనులపై భారతీయులనున్న కోపావేశము బంటూజాతివారి దృష్టి నాకంచును దీనివలన వర్ష విభేదము మంజూరై గలుగనున్న ప్రమాదమును బంటూజాతి వారు నివారించగల్గినవారు గావచ్చును

కనరీ దీవుల తుపాను

మాడ్రిడ్, జన 20 — కనరీ దీవులలో తుపానువీచుటచే నష్టపడిన ఇల్లుల ఒకటియు లేదు ఎంత నష్టమైనది తెలియలేదు ఇంతవరకు ఆరువేలములు కన్నించెను ఇంకను రాకపోకలు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఏర్పడలేదు

ఇంగ్లాండులో పనిలేని కార్మిక సంఖ్య

రగ్జీ, జనవరి 19 — మునుపటి దేశంబును కంటే పనిలేని కార్మికులు ఇన్ ఫూరుచేసినవారి సంఖ్య కొంచెము తక్కినదే సంఖ్యను తగ్గించుటకు కొన్ని ఏర్పాటులను ప్రభుత్వమువారు తీసినను అంతగా పనిలేని కార్మిక సంఖ్య తగ్గలేదు బొస్టానుల పరిశ్రమ మంగిలించుటచే పనిలేని కార్మికుల సంఖ్య మరల హెచ్చినది

నూతన నిటిపాటుదల మక్కరు డాము

రగ్జీ, జన 20 — లేవట్టిదినము మక్కరు డామును సర్ జార్జి లాయిడ్ గారు తెరచెదరు ప్రపంచములో ఇంతగొప్ప డాము లేదనవచ్చును తక్షణము 300000 ఎకరముల భూమి సాగుబడికాగలను ఈ భూములయందు ఇంతవరకు ఉత్పాదకమున్నది అనువద డాము ఈ కట్టిన ఫలవంతముగ తీసినటులే గెజిరా మైదానమును ఫలవంతముగ మక్కరు డాము చేయగల్గును

క్రొత్తగ నీటిపాటుదలలో తీరిన భూమి ప్రతిసంవత్సరము 40000000 పౌనుల బరువుగల ప్రత్తిని పండించునని అంచనావేరి నూతన భూమి భూమి భూగోళియమున కెంతయుతో ద్వండవలను కట్టోముకు 170 మైళ్లు పైగా నున్నది డాము నెలనది ముఖద్వారమును 2000 మైళ్లు దూరములో నున్నది 2500000 పౌనులతో బ్రిటిష్ గవర్నమెంట్ పియర్స్ అండు కంపెనీవారిగట్టి డాముచెందుమైళ్లు సాదురు 140,000,000,000 గ్యాలనుల నీరు నిలకగనుండును 50 మైళ్లు పొడుగుగల సరస్సు ఏర్పడినది

1898 లో నూతనము మరల జయించినపుడు బొయి జూచిన సందర్భమున మొదటనే జీం మైదానమును సారవంతముగ తీయవలెనని సర్ విలియం గార్బిన్ గారు తలచిరి అసలు మొదటి డాము భూమి భూమి పెంపొందజేసినది కివనర ప్రభు 1913 ఆఖరున సరి ప్రారంభించిరి యధముచే ఆగిపోయెను 1920 వరకు మరల అర్జున లేదు 20000 మంది దేశీయ కార్మికులు పనిచేసిరి ఈ డాముతో బాటు మక్కరునుండి కన్యాకుకు రైలును వేసిరి దీనిమీదుగ ప్రత్తిని గొంపోయెదరు అచ్చట నండి లండను లివర్ పూలు ప్రదేశములకు గొంపోయెదరు

బ్రిటిషు విద్యుచ్ఛక్తి విధానము

ప్రభుత్వమువారి బిల్లు రగ్జీ, జనవరి 20 — పార్లమెంటులో ఫిబ్రవరిలో సభా కేసుగలపుడు ఇదివరలో ప్రధానామాత్యుడు ప్రస్తావించుచున్న విద్యుచ్ఛక్తి విధానమును గూర్చి కొన్ని ప్రవేశబెట్టెనున్నారు బాక్టింగులము నోక దానిని సెక్రటరీగారు,

హంగరీ గోల తీవ్రమగు చర్య

ప్రధానామాత్యుని వాగ్దత్తము బుడాపెస్ట్, జన 20 — బ్యాంకు నోటుగోలను గూర్చి హంగరీ పార్లమెంటులో తీవ్రముగ చర్చ జరిగెను ప్రేక్షకులు, సభ్యులు నిండిపోయిరి కార్యక్రమముంతయు ఉత్సాహముగ నుండెను హెర్ బెర్టెనుగారి యుపన్యాసము లెట్టేపక్షము వారి శబ్దములను దిగ్విమంగను పేరు బెర్టెనుగారిని రాజీనామా నీయవలెనని ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రధానామాత్యునకు అనుకూలముగ ప్రోత్సహించుచు ఇంకొక సభను తేసిరి నిజీతులను కనుగొనుటకు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యతను తప్పించుకొనుటలేదని ప్రధానామాత్యుడు గెయిజే సెన అసలు ఆపనియంతయు వ్యయస్థానమునదిగాని ప్రభుత్వముపని కాదనిరి విప్లవవిధానము లేవియు లేవనిరి రాజకీయములతో ఎట్టి సంబంధము లేదనిరి

విదేశ ప్రతినిధులు హంగరీ పరిస్థితులను గూర్చి తేసిన వ్యాఖ్యలను జదివి వినిపించ సోషలిస్టులను ఒడలు నుండెను ప్రభుత్వ పక్షమువారు సంతసించిరి ఈ వ్యాఖ్యలకు కారణము దేశము నుండి పారిపోయినవారు విదేశములందు జేయు ప్రచారమే యనిరి బ్రిటియను ఒకంబుకను అంతమొందించుటకు దుష్టులు, అసంతృప్తులు ప్రయత్నించుచున్నను ప్రభుత్వమువారు అంతర్జాతీయ పరిస్థితులకు భంగము గలుగజేయుచున్నారనలేదనిరి

నోట్లను ఫోర్జరీ తీసినవారిలో లాలో చిగ నున్నదని ఇంజీనీరు జోహాన్ ప్రిటిజుగారిని అరెస్టుచేసిరి

బ్యాంకు నోట్లకు రాజకీయములకు సంబంధమున్నదేమో యని కనుగొనుటకు పార్లమెంటుపారు కమిషను సేర్పాటుచేసిరి ఇందులో 25 సభ్యులుందురు సాక్ష్య ముడగవనితో చిన వారి నందరిని సమనుజేయుటకు అధికారమున్నది పేరు రహస్యముగ సమావేశమగుదురు

క్రొత్త ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక

రగ్జీ, జనవరి 19 — ఇరాకు పార్లమెంటువారు క్రొత్త ఇరాకు ఒడంబడికను అంగీకరించిరి బ్రిటిషు పార్లమెంటు మరల సమావేశమైన పిదప ఒడంబడికను ప్రవేశబెట్టెదరు

కరోలు రాకొమరుని రాజ్యపరిత్యాగము

వార్తాపత్రికలను మందలించుట లండన్, జన 17 — వార్తాపత్రికలందు కరోలు రాకొమరుని రాజ్యపరిత్యాగమును గూర్చి విమర్శలు వ్యాఖ్యలు ఇక మీద ప్రకటించరాదని వార్తాపత్రికలను ప్రభుత్వమువారు దత్త రవుతేసిరి విదేశ ప్రతినిధులగుడ ప్రభుత్వమువారు పరికించుచున్నారు

రుమేనియా ప్రతినిధులగుగ వ్రాయుచున్న విదేశ ప్రతినిధులను ప్రభుత్వమువారు విమర్శించుచున్నారు లేఖాపరికిలను ఆక్రమమనియు అన్యాయమనియు వార్తాపత్రికాధిపతు లందరును ఆక్షేపించుచున్నారు

రబ్బరు

వాషింగ్టన్, జన 20 — శిశింజరు యొక్క రైడ్ స్టేట్స్ గో నవంబరుకంటే 7000 టన్నులను తక్కువగ వాడి ర్నియు రబ్బరుధర హెచ్చుటచే కొంచెముతక్కువగ అమెరికన్లు వాడిరనియు హావరుగా రనిరి వాల్టర్స్ గూడ రబ్బరును తయారుచేయుటకు ఖర్చును పెరిగిపోవుటచే ఎవరును ధారా శముగ వాడుటకు పిలువకుండెననిరి

మాస్కో మంత్రవర్గము

ఇంకను ఏర్పాటు ముగియలేదు లండన్, జన 18 — కమ్యూనిస్టులలో కొట్లాడుచున్నారనుటకు వ్యష్టాంతము మాస్కో మంత్రవర్గ మింకను ఏర్పడక పోవుటచే యనుచున్నారు

బ్రిటిషు ఫిల్ములు

విషయమై ఒడంబడిక కుదురునటుల లేవచున్నారని ఇక ప్రభుత్వమువారే వ్యవహరించవలసియుండును ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు పారిశ్రామిక సంఘమువారి విధానము సంగీకరించినచో ఫిల్ము ప్రదర్శకులు ప్రతికూలురుగ నుందురు,

భారతదేశము క్రైస్తవమత ప్రచారము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త) లండన్, జనవరి 21 — చర్చి అసంఖ్య మిషనరీ సభవారు భారతదేశ పరిస్థితులను పరిశీలించవలెనని నియమించిన కమిషనరులు తమ నివేదికను ఇల్లు ప్రకటించిరి ఇండియాలో క్రైస్తవమత దేశము మతాచార్యులు జేయవలసినపని ఆపారము ముసల్మానులలో పనిజేయుటవసరము అవకాశమున్నది ఇండియాలో క్రైస్తవమతము స్వయంసహాయముతో స్వపరిపాలనము సేర్పాటు చేసికొనునటుల జేయుటయే ప్రధానోద్దేశ్యము ఒరులపై ఆధారపడక స్వంతముగ ప్రచారమును గావించుకొనవలెనని యుద్దేశ్యము

అంగోరాకు బ్రిటిషు రాయబారి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి) లండన్, జనవరి 21 — కాన్స్టాంటినుపోలు వార్త కిల్లు డెలుపుచున్నది స్థానిక ప్రతినిధులు ఏకగ్రీవముగ బ్రిటిషు రాయబారి అంగోరా కే.ఎల్. చాలిని శేషమున్నదనుచున్నది ఆంగ్లో తురుక్కు పరిస్థితులను నిర్వహించుటలో లిండ్సే గారు సమర్థులని ఉత్సాహమును జూపుచున్నది

డమాస్కసు పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి) లండన్, జనవరి 21 — 60 దొంగలు నిప్పటికినను నగరమందున్న బారకీదులముట్టించిరినియు కాంటాంక్సు శకటములు వీరిని బారదోలెననియు డమాస్కస్ వార్తలు డెలతచున్నది

వరదలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి) లండన్, జనవరి 21 — అట్లాంటిక్ అరిఫ్ఫోడ్లను, ఆమెకు జిల్లాలో నన్న గ్రామములకు వర్షమును గలగజేయుచున్నట్లు

మసోలు తగవు

కాన్స్టాంటినుపోలు, జన 20 — అంగోరాకు బోవుటకు ముందు మసోలును గూర్చి బ్రిటిషు విదేశాంగ కార్యాలయము వారు క్రొత్తగ ఉత్తరువు జేయుచే బోవుచున్నానని సర్ రోనాల్డు లిండ్సే గారు తెలియజేసిరి

రైను ల్యాండులో మిత్ర మండలి సేన

ప్రాంసు తగ్గించుటకు నిరాకరించుట ప్యారిస్, జన 20 — ప్రస్తుతము రైను ల్యాండులో శ్రైంచిన సేనలను తగ్గించుటకు పీలు లేదని బ్రిటను గారు జర్మను రాయబారితో తెలియజేసెనట డిశంబరు 1 నుండి ప్రెంచి సేనలను 20000 మందిని తగ్గించితిమనియు బ్రిటిషు బెజ్జులు ఒకపటాలమునే తగ్గించినియు తెలియజేసిరి

డొమినియనులు-జాతినమితి

పెన్సి, జనవరి 19 — జాతినమితిలో ఆస్ట్రేలియా, మరితర డొమినియనులకు ప్రాతినిధ్యము లేదని కోపమును జూపుచు ముందు జరుగబోవు ఆంధ్రా తీయసభలో మార్పు జేయవలెనని బ్రూసు గారనిరి

లోకల్ గో ఒకంబుకను ప్రభుత్వమువారుగాని ప్రతిపక్షులుగాని ఆక్షేపించలేరు ఉభయులును జర్మనీ జాతినమితిలో శీఘ్రముగ కేరెదరుగాక యిరి

ఆస్ట్రేలియాలో జర్మనీ నేతపక్ష క్షరీలను నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్నది

కోపెక్ హేగనునుండి లోకయోతు డమాన మిది బోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు జేవి మైక్లలు కరాచీకి గూడ కొన్నిటిని బంపిరి,

బ్రిటిషు లిబరలు పక్షము

కార్మికపక్షముతో కలియరు

లండన్ జనవరి 20 — కార్మికపక్షముతో ఒడంబడికను జేసికొనుటకు లిబరలు పక్షము తోపున లాయిడ్ బార్ని గారు ప్రయత్నించుచున్నారను విషయం లసక్యములని నేడు లాయిడ్ బార్ని గారు కర్నూనగ్రామంలో చెబియజేసిరి

ఏపక్షమువారితోడను లిబరలు పక్షమువారు ఒడంబడికను జేసికొనుటకు ప్రయత్నించుట యవిశేషమనిరి వచ్చేపార్లమెంటులో చాలమంది లిబరలు పక్షమువారి నెన్నుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి అది సగ్గినపుడు కొయిలివను ప్రభుత్వ మేర్పడినను ఏపక్షమునను అంగీకారమైన కార్యక్రమమును ఆమోదించుటకు సిద్ధముగ నున్నవారితో భూకారము నయ్య విషయమై ఆలోచించవచ్చుననిరి అంతవరకు లొండన్ లోని 1924 లో కార్మిక ప్రభుత్వము నేర్పాటు జేసినపుడు వారితో మరతులను జేసికొనక పోవుట తప్పనియు అందులకు తాను గూడ నిందుడనే యిరియు నుడివిరి కొన్ని ఎన్నికలవరకు కార్మిక పక్షమువారి బలమేర్పడదు మన సిద్ధాంతముల నామోదించు ప్రయత్నములను లక్షలకొలది మన ప్రక్కన జేర్చుకొనుటకు తక్షణము మనము ప్రయత్నించవలెననిరి

బ్రిటనులో ఖర్చును తగ్గించుట

మితవ్యయ చట్టము

మితవ్యయ విధానమున ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడి ఆహారించిన అదనముగ పన్నులభారమును జేర్చు వక్రలేదు అట్లు చేయక ఖండించుకొని డిల్లీ ప్రకారము అదనపుపన్నుల నీయజలసేవలను పార్లమెంటు సమావేశమైనపుడు మితవ్యయచట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరు ప్రతిభాభయందును ఖర్చును తగ్గించమనెదరు యొక్కను ఖర్చును అవకాశములేకున్న మితవ్యయ విధానము సంపూర్ణ నిమిషముకొని జాలదని చర్చిలుగారనిరి

ప్రభుత్వమువారు మిక్కిలుగ విద్యుచ్ఛక్తి యధిష్ఠి జేయవచ్చును బొంబాయిలోని 21000000 పౌనుల ఆరును 3/4 వంతు గవల పరివాండ్ర వేలననుల కుపయోగించెదరట

ఆదాయము విభాగము గవండులచే ఉద్భవించిన ఇదివరకున్నలాంటి ఖర్చులకంటెను మార్చి 31 వ తేదికి నష్టముండదు

వైమోనికుడు కోధంగారు

20 తేదీని ఉత్తర హాడిషియాలో నూనా జేరిరి

21 తేదీని బర్మింగ్హామ్ లో నేడు గొప్ప బ్రాడ్ కాష్టింగు స్టేషను నెలకొనిరి

చీనా ఈస్టరన్ రైల్వే

చీనాపైనికుల దుండగము

సోవియటు రాయబారి ఆక్షేపణ

టోక్యో, జనవరి 21 — చీనా ఈస్టరన్ రైల్వేలో చీనాపైనికులు జేయుచున్న దుండగములను ఖండించుచు సోవియటు రాయబారి కరహంగారు చీనాప్రభుత్వమునకు తీవ్రము ఆక్షేపక లేఖనెరిరి ప్రస్తుతమందున్న దౌర్జన్యము సాగుచో విషయ పరిస్థితు లేర్పడవనియు చెబియజేసిరి

ఇచ్చట గట్టు నష్టమునకుండు చీనాప్రభుత్వముతో ఉత్తరవాదలగ సోవియటులు జేసెదరని చెబిరి చాంగ్ లిసుగారికినూ ఇట్టిలేఖనే కరహంగారంపుచున్నారు క్యాటో దగ్గర క్యాంటంగురెక్క కష్టములను వరపరుచుకొని సముద్ర గుంకములను వారే సాగించుచున్నారు

బ్రిటిషు ఇండియా స్టీము నేవిగేషను కంపెనీ స్థాపకు కొనుటకు దరఖాస్తులను గావలెననుచున్నారు.

పైచిగనుల పనివాండ్ర మరతులు

పొన్నువేతనములు కావలెననుట

పొన్ను, జనవరి 20 — జనవరి 31 తేదికి వరకు పలుకు పొన్నువినగాని పన్నుగట్టు విషయమై ఆలోచించబడినట్లు ప్రకటించి గవల పనివాండ్రు చెబియజేసిరి.

శ్రీ శ్రీ కార్మి కేలు ప్రభువు

అంత్యక్రియలు

లండన్, జనవరి 20 — కార్మి కేలు ప్రభువు అంత్యక్రియలను బర్మింగ్హామ్ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, చాట్లీ గారు నేలమన్నుపర్వ ప్రభుదంపతుల శ్రేష్ఠభువు, ఆస్పత్రి ప్రభివ పెంట్లండునది ద్యూతనతులు వచ్చిరి

ఇటలీ ఋణసంఘము

వారు 20 తేదీని పోర్టుమోడ్ నాకాళయమును జూచిరి రిపల్సు, విప్లవీయధికారము జూచిరి

రాచపుండు నివారణ

లీడు విశ్వవిద్యాలయపు నిధి

టంగ్గి, జనవరి 20 — లీడు విశ్వవిద్యాలయమువారు రాచపుండు నివారణార్థము 50000 పౌనులు కావలెనని విజ్ఞప్తి నిచ్చిరి దాని ననుసరించి 240000 పౌనులు వసూలుఅయినవి

క్రికటు ఆటయందు విఖ్యాతిగాంచిన జెఫ్ఫ్ గారు చనిపోయిరి

తూతుకుడి ముత్యాలసలాకము

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

తూతుకుడి తిరుదందూరు పట్నముల మధ్య 1922 సం॥ నుండి యగపడుచుండిన ముత్యపుచిప్పలగుర్తి యిదివరకు నాలు సారులు ప్రకటించబడినది ఈమధ్య నొకసారి పరిశీలనగా ముత్యపుచిప్పల పురుగులన్నియు బాగుగ నెదిరి అనుకూలముగ నున్నవని తెలిసెను పోతపుండు, తొలయిరాము, నుక్కియను తీరములందు యిది తీయబడును సుమారు 3/5 లక్షల ముత్యపు చిప్పలందునని అంచనావేయబడిన ఈమధ్య ముచ్చకు తీయబడిన చిప్పలని ముత్యములను తూతుకుడి కయలపట్నం వరకు వేర్వేరు ధరకట్టింపగా నేయిచిప్పల రూ 29-5-6 అనిరి 50 ఏండ్లుండి యీతరకలేన 1 లక్షలకు ముత్యపు చిప్పలగుల తీరమునందలి ముత్యములని జేయింటికి రూ 15-7 గా చెప్పిరి ఇదివరకప్పుడు యితరర లేదు లాభకరము ముత్యాలసలాకము 1926 సంవత్సరమున స్థాపించునన్న అనుకూలముగ వచ్చని ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీన తూతుకుడిలో పని ప్రారంభ మగును

“ఒక విన్నపము”

1916 నల్ల పు, ఏడాద్ 7 వి ఫ్రెంజ్ పరీక్షకు యం శేషుని కాస్తులవారి తెలుగు పైలాలశ్రీగంధము, పరనీయముగ నేర్పజించియున్నారు పరీక్షయక రెండుమాసములకన్న నెక్కుడు లేదు కాని ఆ గ్రంథము ఇప్పటికింకను నే కంపెనీలోను, లభించలేదు మద్రాసు ప్రెస్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ నున్న బుక్స్ సెల్లర్స్ లకుందరికి ప్రాసీదిమిగాని గ్రంథము ముద్రము లభింపలేదు పాతక మహాకాయుల పై గ్రంథ మెచ్చట దొరుకునో పత్రికా ముఖముననే తెలిసినచో మిక్కిలి ప్రకంపనీయులు మరెక్కడను నెవరికిని దొరకని గ్రంథము ఏమిప్పుడి సంవత్సరముల క్రిందలనో అచ్చుపడిన గ్రంథము ఇప్పుడెదిరిని ముద్రితప్రతి దొరకని గ్రంథము ఏల యూనివర్సిటీవారు పక్షియముగ నియమించిలో తెలియకు గ్రంథ మెచ్చటనైన చిక్కు ననుకొన్నారు కాజ్ఞలు పరీక్షకు వడ్డ విద్యార్థుల గతిమేమి విశ్వాసాభాధికారులయినను, ఈ గ్రంథ మెచ్చటను దొర నీడే దృఢీయించుటయు, మరొక గ్రంథమైన తక్షణము నియమించి పరీక్షార్థులకు చెప్పక నెంతయు వందనీయులు

(ఒక పరీక్షార్థి)

అఖిలభారత స్థానిక సంఘసభ

బొంబాయి, 21 — కాన్పురు తీర్మానముల ననుసరించి అఖిలభారత స్థానిక సంఘసభయొక్క పెంట్లండు కార్యాలయము పూర్తి శాసనసభాములో నుండుననియు, తల కొకరూపాయ పన్ను సభ్యులు చేర్చుకొ, బడ మన్నారనియు, వి యన్ సాస్థులగారు అగృహంబయి కార్యదర్శి డాక్టరు యన్ యన్ పరంజిత్ గారు తె యజేయుచున్నారు (శ్రీ శ్రీ)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయచట్టమును గవర్నరు జనరల్ గారు అంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది ఫిబ్రవరి రెండవవత్సము నుండి అమలులోని రాగలదు.

బ్రాహ్మణులు లేకున్న

తలయే లేనట్లు

స్వరాజ్య బ్రాహ్మణులను సముద్రములో ముంచుమని నే నెప్పుడును చెప్పలేదు

(డాక్టరు పి సి శేగారు)

బొంబాయి, ఇకముందు భారతస్వరాజ్యపక్ష బ్రాహ్మణులను కాంతవహాసముడ్రమన ముంచవలె నని డాక్టరు పి సి శేగారు చెప్పినట్లుగా బ్రాహ్మణేతరరాజ్యమునాయకులలో నొకరు చెప్పిరి డాక్టరుగా రీమన్య భూవాచక్యగా పత్రికాప్రతినిధి యొకరు కలసికొని యేమట్లు మాట్లాడితి రని అడిగి దానిపై డాక్టరు శేగారు ఆశ్చర్యమును జెల్పుచు తన్నుగూర్చి యిట్టి అసర్వీపువాక్కు లేవ్వకును ప్రబలి యుండలేదని చెప్పిరి ఆశ్చర్య శాగరకమును కాపాడినదే బ్రాహ్మణులనియు తిలకు, భండార్కరు, రావడే, గోఖలేమున్నగు బ్రాహ్మణులు లేకున్నచో హిందూజాత మేమున్నదనియు, హిందూసంఘము బ్రాహ్మణులు లేకపోయినచో తలయే లేనట్లుండు ననియు పల్కుచు డాక్టరు శేగారు బ్రాహ్మణులనియమున తమ్ముచుగూర్చి యిది వరకు ప్రకటించబడినవిషయము లబద్ధములని ప్రకటించగోరిరి. (శ్రీ శ్రీ)

పత్రికా సంపాదకుడు

శిక్షింపబడుట

3000 రూపాయలు జరిమానా విధింపబడిరి

బొంబాయి జనవరి 21 — గుజరాతీ వార పత్రిక యొక పోలు పత్రికాధిపతి యొక ప్రవాసి పాగలుగారికి తమపత్రికలో పరువు నష్టమును గలుగజేయు వ్యాసములకు గాన ప్రసాదించి న్యాయాధిపతి 300 రూపాయలు జరిమానా విధించెను శిక్ష చేప్పుచు విశాలపూర్వాములు ఇచ్చిన తప్పెనని మత్తైరుపు యందు దోహదపడె యుటకు ఈజేపునా రొప్పకొనరు న్యాయముగా సంస్కరాము కోసము పాపపనుచారిమిడి చచ్చు రానేరదు కాని ప్రజలు ఆదిరర్థించవలెను మంచి నమ్మకము, పలుకులతో పని చేయవలెను (ఆ ప్రె.)

మహమ్మదీయమత ప్రచారము

అఖిలభారతమహమ్మదీయమతావలంబులసభా ప్రయత్నములు

హైదరాబాదు, సింధు జనవరి 21 — సింధుజాతమున నున్న మహమ్మదీయ మతాంతరి సంఘ నర్సింగు కమిటీవారు హిందూజాతమువందంతటి నుండియు మహమ్మదీయమతావలంబులు 300 మంది సమమాడినట్లయిన కరాచీలో అఖిల భారత మహమ్మదీయ మతావలంబుల సభ కోకానిని గావించవలెనని తీర్మానించిరి సూతనము తావలంబులద్యారా మహమ్మదీయ మతప్రచారమును బాగుగా గావించుటయే యీ సభయొక్క యుద్దేశ్యము. (స్వతంత్రలేఖరి రెంతి)

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు

వచ్చే ఏప్రిల్ లో బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు జరుపవలెనని బ్రాహ్మణేతరనాయకులు తలచుచున్నారు క్రింద తిలకించవలెనది బ్రాహ్మణేతర మందిరమున చాలమంది సమావేశమైరి అప్పుడు పలుకుబడిగల మనుష్యులతో సన్మానసంఘభర్షణ (శ్రీ శ్రీ)

బోర్నిందరు రానాసాహెబు

బొంబాయి, జనవరి 20 — సిన్హాయంతరాలయన బోర్నిందరు రానాసాహెబుగారు మహమ్మదీయ బారికాహాళాలాభవమును తెచ్చి ముజ్జిహారిలో షికోత్తమున గృహత నిర్మించెను. రానాగారు హిందువుల యొక్క ప్రజలు చాలమంది మహమ్మదీయలగుటచే ప్రజలు జేయబడే అధిలాక్షులవారు, (శ్రీ శ్రీ)

మరణాపకరాలు

తపాలనోటిను — రంగంనండి పార్వత్యయిరుగుకు 27
 త. రోజున బోనునండి పై వెయ్యి వరు నీల పొయినది

నంగీలేనమాజము — ఈ సమాజమావారి యాజమాన్యమున 24 వ కేదీ 5-80 గంటలకు సాందర్యములులో యుంటి కుమా దల గానంభ జరుగను

నల్లూరు జిల్లాబోర్డు — చెంకటగిరి కుమారరాజు
గారు యాబోర్డు అధ్యక్షులు ఎన్నికకు నిలచుచున్నారు. ఆయన
జడ్పీ కలెక్టరు తరఫున నిలవ లేదనియు ప్రత్యేకముగ లఖ
ననియు ప్రకటించగోరిరి. ఎన్నిక 25వ తేదీన జరుగును

చెన్నపురి ఆంధ్రనాటకసభ — పై నాటకసభ
వారి యజమాన్యమున శ్రీ యేలూరి సీతారామంబశాస్త్రి నా
టకసభవారు ఆదివారము (24-1-26) సాయంత్రము 8¹⁵ గంట
టలకు 'ఎస్టబ్లిష్మెంట్ థియేటరులో' 'ద్రాపదీ విప్రక్రియ' పాఠశాల
నాటకము ప్రదర్శింతురు

మరివారు టెనస్సి బిల్లు

సి పి రామస్వామిఅయ్యరుగారిభిన్నాభిప్రాయము
వలబారు బెనప్పి కిల్లు సెలవ్వు కమిటీవారి రిపోర్టువండు
కా॥ సి ఎ రామస్వామి అయ్యరుగారి దిగువరతి భిన్నాభి
ప్రాయమును దెలిపిరి —

నాదళ నాయకు నిరాశ

రియరు ఎడ్మిర్సలువల్లకు మరీసు ఎక్స్ ఘాటు, తూర్పుదీవుల నాకాదర్ నాయకుడు ఎం.గ్లాసు నాక పై 28 వ లేదీన మదరాసు వత్తురు 29 వ లేదీ ఉదయం 9 గంటలకు వారికి ఉద్యోగరీత్యా సన్మాన మొసంగబడును కమాండింగ్ ఆఫీసరు గాడ, పోర్టుబ్రష్టు అధ్యక్షుడు, మదరాసు కలెక్టరుగాడు, పోలీసు కమిషనరుగాడు, కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు, ఇంకొందరు మిలిటరీ ఉద్యోగులు నాకపద్దతీ సన్మానింతురు ఫీరంకులు డ్రెస్సుబడును ఎప్రిల్ 1 వ లేదీన నాకాదర్ నాయకుడు తి. పరివారముతోను గవర్నరుగారి బారిగాడ్డుతోను గవర్నరుగా గృహమును దర్శించును 10 గంటలకు తిరిగి గవర్నరుగాడు పరివారముతో సహా నాకపద్దతుబోయి వారి బసమదర్శించును

తురు (గె.వి.ప్రబున)

(గణపతిపూజ)

దేశీయ వెడ్జనంఘము - బహిరంగనభ —

28వ తేదీ శనివారము ఉదయం 8 గ మదరాసు ఆయోజ్యేవ
కళాశాలయందు 22 చంద్రభానువీధి కోయలేళ్ళవం షేట్రా
అవ్వవసరపథ జరుగును ఆంధ్రప్రాయోజ్యేవభార్యనే బాధిలెను
బ్రాంచిలో 4 గ్రామోర్వసేవలను అందు వత్తువదార్లము
గలదను సేవహోంబి ఏక్త్రై ఇవస్సెక్రగారు బల్లకేసి
అట్లయినచో ఆయోజ్యేవ డొవ్వగులలో ద్రుపదామును
అర్చిస్తుములన్నింటియందు వత్తువదార్లల పోడివి అగపిథును
మట్టిగూడ మధువదార్లమే యగును ఈవిషయమై చర్చించబ
దను కే దుర్బలందరు విచ్చేయప్రారీతులు

జా. ౨ లక్ష్యపతి

కార్యదర్శి

రాకపోకలు — కావేరి మెట్టాడుపాకెళ్ళునుం

మల ఆధికారి రాజ్యముగాను హిందూదేశముంతయునుంచారము చేసి ఉదయమున వచ్చిరి కడచినమూడువారములలోనులాయిదు బారేజి, గుమ్మారు, సజ్జెజి నదివిడి అనే ప్రాంతములను చూచెను కొలదివారములలో మరల చెన్నపురి విడిచి పెద్దను బొంబాయినుండి ప్రభుత్వ కార్యదర్శి వి టే కృష్ణమా చారి యగుగారు వచ్చిరి రామనాథ జిల్లా అధ్యక్షుగారు యన్ వి రామమూర్తిగారు ఉదయమున వచ్చిరి స్త్రావాప్త దంపతులు ఉదయమున వచ్చిరి రాజ సో వాసుదేవరాజ సి వి ఇ గార చెన్నపురి విడిచి నిన్నరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి కొలంబోలినపు గారును, టిన్నవేలీ బినపుగారును రిహంతు మూరు గారును కలకత్తా వెళ్లిరి తల్లి పెంటు జనరలు సో హార్లు వారునుతి కల్లులు పోగార్లు పూసా నిన్నరాత్రి వెళ్లిరి పా న్నాబ్బి, మాలినేగార్లు తిరుపుకాపల్లి పెల్లిరి.

మోసములో మెలకువ

పంతులమ్మకు పంగనామాలు

కో తరళపు దగాకొరు

పెన్నపట్టణ మోసములో కొత్తరము యలుగేరిది
చింతాద్రికేటలో చదవుల బడి జెప్పు పఠలవృత్తి నొంటకూ
రి మోసగించి ముప్పది రూప్యములు కొట్టవేసెను మోసము తె
లిసిన పిదప పోలీసు వారిపును మోసగానికై వెతకచున్నారు
కేసు వివరములు

చింతాద్రిశేషలో యమ, యి, విమన పాశాలయం
దు ఎల్విక్ రత్నమూర్తి అను నామ ఉపాధ్యాయుగ నుండే
ను గత బుధవారము ఆమెగారు బళ్లో చదువు జెప్పుచుండగ
అదివరకామె ఎరుగని నూతన వ్యక్తియొడు వచ్చి "నేను మీభ
ర్త వద్దనుంచి అత్యవసరమగు నొక వార్తను తెలియపర్చినాను"
అని చెప్పయంపెను పాపమా భంకులవృత్తి ఆత్మకురతతో "ఏ
కేమనులేమి" యని యడిగెను అందుకాపుర ఘడిట్టు జవా
బొసంగెను, "మీభర్తగారు వారి య జ మా ని వ స్తు వు ల
సంగ్రహించిరను నేరముపై నిర్బంధింపజేసి జార్జిటౌను పోలీసు
కొద్దవారిచేత రు 30 లు ఆపరాధము విధించబడినారు ఇంత
లో నేనాసమచుమున కొద్దవద్దనే ఉండుట తట్టింపినందున
నన్నులిచి తమ (పంకులమ్మగారి) యొద్దకు చెల్లి తనకు సంభ
వించిన దురవస్థ జెప్పి, తానడిగినట్లు రు 30 తెచ్చి కొద్దవారికి
చెల్లింపవలసినదని ప్రార్థించిరి అందుచే నేనింతశ్రమముగ రావ
లసినవచ్చినది" అని బల్కినను

పాపమహంతులున్న ఆతడు చెప్పినది నమ్మి తహతహ
పడుచు తక్షణమే ఇంటికిపోయి కాలసన పైఁచు పుచ్చుకొని,
తనకొడుకును వెంటబెట్టుకొని, భర్త సంతోషహండున వానూ
త్సవరిచయునితో చక్కా జాణ్ణీలను పోలీసు కోర్టురాకి
వచ్చెను కోర్టువద్దకు రాగానే ఆపురుషును పైఁచునుకోర్టు
వారికి చెరించెదనని ఆమెగారి పదనుంది

ముదశుదిగ ముప్పదిరూపాయలు

గైకొనెను ఎంతకాలము వేచిననులో పలకువెల్లినవ్యక్తి
 బైటకు రానందున ఆశపాధ్యాయునికి అనుమానము గలిగి చిచా
 రించగ సంగతులన్నియు నెమ్మదిగ తెల్లచూయెను ఏమంది!
 ప్రాధయంకయును ఆపుగ ఘను బన్నినదే! తనభర్తకట్టివిక్ర
 గలుగుటయు కొద్దువా రాశినికీడింపటయు అంతపాశక్తి
 ఆయెను

చింతాన్విత పాలీసుప్రేక్షకుల పాటించిన సయ్యదు
సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు మోసగాని ఆరాదీయమన్నారు

మోసమునకై 300 మంది అరెస్టుచేయబడుట

బొంతాయి జనెరీ 22 — ప్రతి వ్యాపారులను జేయు
చున్న మహాజనసంఘము వారి వీధిలోనికి నిన్నటియందు
సహాళిగు వారాయంసపాణులై ఆ స్వామిగా వచ్చి వీధిసం
కను కుట్టించిరి వీధిలోనున్నవారి నందరిని అరెస్టుచేసిరి
మహాజన సంఘమువారు మోసము జేయుచున్నారని సహాళిగు
కమిషనరు వారంటి నిచ్చుటచే వీరట్లు చేసిరి చాలమంది పెద్ద
మనుష్యులరెస్టుచేయబడి మోటారు లాక్సులో గొంపొబడిరి
ఆవీధిలోనున్న యిడ్లగ్నయు సోదాచేయబడి డబ్బుకాగిత
ములు బుక్కులన్నియు గొంపొబడిన దాదాపు 300 మంది
అరెస్టుచేయబడిరి వహి సంఘము రిజిస్టరుచేయబడి యీవ్యా
పారులచేయుచున్నది మొదట కొంతగల్గెంతు పుట్టెనుగాని
పిమ్మట సంతయు శాంతమయ్యెను మనుష్యులు శాంతముగా
సంతోషముగా పోలిసు సేవనుకు వెదురుచున్నారు

స్థానికాభివృద్ధి మిత్రవ్యయవిధానము -
 మదరాసు స్థానికాభివృద్ధి మిత్రవ్యయవిధానము అను
 జరుపబడినది తెలియుచున్నది జిల్లాలశీతములు (ప్రెసిడెన్సీ ఆ
 లెవెన్సు రూ. 100 కో. సహా) రూ. 1000-50-1250 నుండి రూ.
 600-50-1000 వరకు తగ్గించి రిజిస్ట్రార్ జేతమును జిల్లామున
 సముల చేతనముతో సరిపూనుచును నుంచిరి ప్రస్తుత మున్నవా
 నికి ప్రస్తుత మిచ్చుచున్నంత మొత్తము యిచ్చు ఇరువుర
 లు ఒకే సమజజిల్లాగురు తమ స్వేచ్ఛప్రకారమే శీతము
 రూ. 100 ప్రెసిడెన్సీ ఆలెవెన్సుతో సహా అయ్యుండగ

(७)

ప్రాశ్నాయగామము-ఇంద్రియ

నిగ్రహము

జాకు బార్బనూగారి ఉపన్యాసము

“ప్రాణాయామః, ఇంద్రియ నిగ్రహములనుగూర్చి జాతు
భార్యను గారు గోఖలేభవనముం దుపన్యసించి ఎడప తమ వ్యాయా
వవిధానమును ప్రదర్శించిరి

ఉపనాల్పకలు ప్రక్షగ్ధమన తమ క్షేపనము
యనుము కేవలము కండల యెను-ట్టికిగాక సర్వావయవముల
న, ఇంద్రియములను వశపరచుకొనుట కవసర పరిశ్రమయ యొ
దానిని ఆచరణయ దు బెట్టినచో భారతవర్షము ప్రాచీనకాల
వందెట్టి ఉన్నతశ్రేణుల నాశించెనో వానిని కొంతవరకు బ
డయవచ్చుననియు బోధిరి "దేహమునకు మన మేదిధమున పరి
శ్రమ శిక్షణలనొసంగిన వాయస్యభావమున కనుగుణముగ నుం
డగలదు యుద్ధము కు అను మైనికునియొక్క శిక్షణ పరియు
కెడల అట్టిపనులుభూర్యకముగు దేహపరిశ్రమనే యొసంగవలెను
కాని ఏ విప్లవము వాఁచి చూచి అట్టి పనులుముగాదు అంత
కంటెను ఉన్నతశ్రేణుల మొకటి గలదు మననై జనును మనము
గు రైరుంగట, ప్రపంచమునకు మనకు గల సంబంధమును గుర్తించుట, మన క, పౌరహృద్ధికముగ మనజీవితముల సౌఖ్యావహము
లుగ సమస్యయము గావించుకొనుట పుస్తకముల పఠించుటయును
అందులకొరకే లేనిచో పుస్తకపఠనములని లాభమేలేదు యు
గము మున్నగు అశాంతిస్థితికిలను భారతీయులు కొరుకులేదు
అను ప్రకృతస్థితిలో భారతీయులు సంకృప్తులై యుండుటలేదు
తమ దేశమందలి దెర్భాగ్యమును, అశాంతి, అరుద్యమున,
అలసతను బోధించి సౌఖ్యాకరమును, సంపత్కరమును, శాంతి
ప్రదమనగు భారతవర్షమునుగ జేయ నభిలషించుచున్నార
ప్రపంచమందలి ప్రతివారును స్వతంత్ర కర్మాచరార్థకై వికారా
న్నతభావములకై, ఉదారాశ్రయములకై, వానిని ఆచరణముందు
బెట్టుటకై ప్రయత్నించుచున్నారు

కేవలము కృష్ణుడు లోకేశ్వరీ స్వరూపియగుడరాదు అతాక
వార్యములగట్టిన ప్రయోజనము లేదు ప్రాచ్యదేశజాల
మీకు అద్భుతమునకు స్ఫురులును, ఆధ్యాత్మిక సాక్షాత్తులును
ఉత్పన్నులగును, ఆచరణమును ఆధిక్రమము గన్పరచెదయ్య
కాన పరస్పరము సేర్పకొనవలసిన యావశ్యకతగలదు అందు
కు మన భౌతికశరీరములను సక్రమశిక్షణయందుంచుటవలన
మానవుని ఉత్తమ నైజమును అవయవములద్వారా ప్రద
ర్శించుటెట్లు? మీయాలోచనలను, భావములను మార్చినపుడు
లయప్రకారము విాయచ్చాస నిశ్వాసములు మార్చునోయను
వన యూహాపోహలును, ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములును, అవయవ
ప్రేరణలగు సహాయ మెందునట్టి దేహపరిశ్రమ యావశ్యక
ము ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసమే మనకాయువు మన యీదేహమును
సంరక్షించునది, పశుభ్రువరచునట్టిది మనోభావములనును,
ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములనును సంబంధము గలదు వికారమును
ఉద్దారములనగు గంభీరభావములైన ఉండవలెను, లేదా సంకు
చితములును, అల్పములునగు ఆలోచనలుండవలెను ఎట్టి ఆశయ
ములను కాంక్షింతుమో శిక్షామును దాని ననుసరించును నుండ
వలెను నిదర్శనముగ “శాం” గుమును శ్రీకృష్ణుడు ప్రపంచ
మెల్లను నేడు శాంతి అమితముగ కౌముదున్నది ముఖ్యముగ
పాశ్చాత్యులకే గుమస్తవసరము మీ యూహాచవల భావములు
అచంచలములై శాంతముగ నుండవలెను! ఐదుకే మీ ఉచ్ఛ్వాస
నిశ్వాసములందలి లయను గమనింపును మీ భావములును, హాస
నుసరించి మీ యాశ్చర్యము శాంతియుతముగనే యుండ
గలదు తత్ఫలితముగ మీరావరించ ప్రతికర్మయు శాంతముగ
నిశ్చలముగ నుండగలదు క్రమముగ ఇంద్రియములను విపరమ
కొనుకొని గల్గును బాహ్యంతరస్థులందు శాంతి జేపూరును
వనయవయవములన్నియు మన అంతఃస్వ
భావమును ప్రకటించెడి చిహ్నములే ప్రపథమమున లోని స్వ
భావము నభివ్యధి పరచుకొనుటయు, అటుపై దాని దేహాం
ద్రీయముల మూలమున ఆవరించుటయు అభ్యసించుటవలన అన్య
ద్యుతములగు ఆకార్యము లొనర్పవచ్చును సర్వసౌభ్రాతత్వ
మున, సార్వజనిమును అత్యుత్తమములు నగు భావములు
పెంపొందుట కనుగుననట్టి విధమున దేహమును లోనుకేయ
వలెను భౌతికము నీదేహమును ఆధ్యాత్మిక మార్గమున క
గు రీతికి శిక్షా గావించుటకు రాజయోగమున పేరిట మీ
సాధన గలదు మతకోత మందలి ప్రతికర స్వరణమునందు
భావమునకు చేర్చితములగు అన్యోన్యసంబంధము లందు లోను
న్న కత్తిని బాహ్యముగ అవయవముల ద్వారా ప్రదర్శించి స
వ్యయింపజేసినపుడు జీవితములు సుఖప్రదములున, సాహర్ద్యము
గలవలె అని పరిపథకొని సాధనలను ప్రవర్తించి
అంతిమ సథ ముగింపబడెను

అస్పృశ్యత అనాచారము

అమెరికా పత్రికలోని గాంధీగారి వ్యాసము

హాస్యాంధీగారు అమెరికాలోని "సర్క్యే" యను పత్రిక (1920 డిసెంబరు 1వ తేదీ) యిట్లు వ్రాయుచుండిరి -

"ఇండియాలో అస్పృశ్యత తొలగించబడెనను ఉద్యమము, హిందువులను విశ్రాంతిపరుచునది హిందూమతమును 2400 లక్షల జనము అనుసరించుచున్నారు 400 లక్షల హిందువులు అస్పృశ్యులుగ గణింపబడుచున్నారు ఓషీయాగవంతు అస్పృశ్యులకనేగా, ఛెరరానివారికను, చాడరాని వారికను, మునితురు అంటరానివారనగా ఉన్నతజాతులవారు చట్టుకొననవారు ఛెరరానివారనగా ఉన్నతజాతులవారిని కొంద్రములో ఛెరరాని అపవిత్ర పరచినవారగుదురు చూడరానివారనగా వారు కంటబడుటయే ఉన్నతజాతులవారికి పాపమునను

"హిందూసంఘములో ఆంక్ష పెట్టబడిన వీరికి సంఘములో వివాహము సహాయము, చాలి, మంగళవైద్యసహాయము గూడ నిరాకరింపబడినది మానవజాతిలో నెక్కవమంది నీరీతిగా అచియముంటు వలన హిందూమత మేధంకమైనది వర్ణాశ్రమ భర్త్యమును జాతిబద్ధులైరికంద మార్చి వృత్తులను బట్టి యెల్లరచిన నోపాధి నూచించుకొట్టి యేర్పాటులను భోజనములు కెండ్లి వీషయమున ప్రత్యేకత యేర్పరుచునిబంధనలగు మార్చినేరి

ఇట్టిపాపమును సహించునతమునందు నేనెందరికనున్నాను? సత్యము, అహింసాప్రేమల కారమైన ఉత్పత్తులగుగు హిందూమతమునందు యీ అస్పృశ్యుల దురాచారము ముఖ్యనిబంధన కాదని నేను నమ్ముచుండుటచే హిందూస్పృశ్యులనుకొనింటిని తగ్గుచులయందు చదివి అశ్శము చేసొంటిని ఆచరణ ప్రకారము ప్రవర్తించుకొన యత్నించుచున్నాను క్రైస్తవమతము, ఇస్లాము మన్నగు ప్రపంచమతములను గూర్చి ది కొనిక ఎవర నేను హిందూమతమే అత్యంత తగ్గుభావ్యమను యెరింగితిని ఏవలెనుగూడ పరిపూర్ణత గాంచలేదు అర్చిమతములో మూలభక్తిని పరుల గానించెను కావున నేను అస్పృశ్యతయందు నమ్మకుండుటయే నాసంతృప్తి ఒకడు ప్రత్యేకముగ నొకటుంబమున పుట్టినంతమాత్రమున అస్పృశ్యుడుగ గణింప బడవలెనని ఏ హిందూ స్పృశ్యులలో ను లేదు నేను హిందూ పుణ్యగుటచే మనఃపూర్వ మగపాటుబడి అస్పృశ్యతను తొలగించ సంస్కరణము గావించుట నావిధియై యున్నది

"నేనొక్కడనే యీ సంస్కారము కొరుచున్నవాడనని చదువరులు భావింపరాదు హిందువులగుండియే ఈ దురాచారమును పోగొట్టు యత్నించు విద్యావంతు లీడరులను బంధులొకరికలరు స్వరాజ్యము యీలోపము తొలగించుకొననిది చేరారని హిందువులలో జ్ఞానవంతులనమ్ముము

"ఈ పాపము నివారించుకొనుటకై నొక పద్ధతిననుసరించుచున్నాము ఉన్నతజాతు లివింపుకొనువారి కిందలి అస్పృశ్యమును దెలియబరచి బహిష్కరణ చేసిన, మరాచారమును నడించుచు తీర్మానములు గావించుట కాంగ్రెసుకార్యక్రమముందు యీ సంస్కరణ మొక అంశముగా చేర్చబడిది నిమ్మజాతులవారిట్లెలకు బరుల ప్లాంచయి, మాతలు ద్రవ్యించియు ఉన్నతజాతులవారి ఆశ్రయచే వారల పరచకొనిన దురలవాటుల నష్టము నూచించియు వారిపిత్రిభివృద్ధిబరచుటకై సంస్కర్తలు ప్రయత్నించుచున్నారు వీలునొట్టకైయులో వలెనత్యగ్రామునంటి సదతి అనుసరింపబడెన ఎచ్చటను గూడ పూర్వచార పరాయణులపై దౌర్జన్యముగ ప్రవర్తించలేదు వారికి ప్రేమపూర్వకముగ కెప్ప బాధితులయై యత్నించుచున్నారు సంస్కర్తలు యితరుల బాధింపక తామే యిబ్బయల సాలగుచున్నారు

"ఈయత్నములన్నియు ఫలించు మన్ననయు త్వరలో హిందూమతము అస్పృశ్యతపాపమును బాత్రుకొన గలదనియు నానమ్ముము"

ముకుందంగారికి రావుసాహెబు కలెక్టరుగారి దర్బారు

తిరుచనాపల్లి జనవరి 22 - నిన్న సాయంకాలము టౌనుహాలులో కలెక్టరుగారు దర్బారు గావించి శ్రీ ఎ ముకుంద, దివ్యాకతి కలెక్టరుగారిని మాన్యుటెరుగుబాటున చేసిన సహాయమునకు మెచ్చుకొని వారికి రావుసాహెబు దిరుదము ఇచ్చిరి (ఆంధ్ర)

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

డాక్టరు అల్బర్ట్ రహమాన్, సోరాబ్జీ రుస్తుంజీ గార్లు అసెంబ్లీసభ్యులచే తీర్మానము జేయుచుట్టకే డిల్లీకి బోవుట

గాడ్సే పాదరీలు బెంగళూరు వెళ్లుచున్నారు

మహాత్ముని స్టేటుమెంటు బొంబాయి, జనరి 21 - మహాత్ముని ఆఫ్రికా రాయబారుల నాయకత్వము గార్లు అల్బర్ట్ రహమాన్ గారు మహాత్ముని మెయిలులో డిల్లీకి బోయి మరియొకసభ్యులగు సోరాబ్జీ రుస్తుంజీగారు వచ్చే శనివారము నాడు బొంబాయినుండి బయలుదేరిరి

డిల్లీకి బోవుటలో రాజప్రతినిధిని తమకును అధికారము గలుగునట్లుగా అసెంబ్లీ సభ్యులగు నచ్చజెప్పి గారిచే నొక తీర్మానమును చేయుచుటయే తమ యుద్దేశ్యమని డాక్టరు అల్బర్ట్ రహమాన్ గారు పత్రికాపత్రినిధిలో మాట్లాడునప్పుడు చెప్పిరి అన్నిపక్షములవారిని సమావేశపరచి రౌండు టేబిలు సమావేశమును గావించుటయే తే బిల్లును అంగీకరింపరాదని యింపిరియలు ప్రభుత్వమువారి నడుగుటయే అవియునుగాకను దక్షిణ ఆఫ్రికాభారతీయులను పూర్తిగా కట్టిన యొకరాయబారమును ద్రిటిషప్రజలయొక్కయుద్దిష్ట పాల్గొమెంటుయొక్కయు సానుభూతిని బడయుటకై యింగ్లాండుకు బంపుటయే మిక్కిలి యివంసరము యొక తీర్మానము సంగీకరించునట్లు చేసెదరు బిల్లునెలెర్వ్ మిలేన్డర్ పాపులర్ సాక్ష్యము తీసికొనవచ్చని పాడిసకా కమిషన్ వారిలో చెప్పవలసిన దని వీరిు వైస్రాయికి నొక్క చెప్పెదరు అట్లు గానున్నట్లయిన తీసికొని ప్రయోజనములేదు డాక్టరు అల్బర్ట్ రహమాన్ గారు చాల ఆశతో మిక్కిలి యుత్సాహముగా నున్నార ట్లుబడి మాస మధ్యమున రాయబారులు హిందూదేశమునుండి వెళ్లొపలలాహోర, అలహాబాదు, కలకత్తా, అహమదాబాదు మన్నగు ముఖ్య పట్టాను కల్ల దక్షిణాఫ్రికా సమస్తపై అల్బర్ట్ రహమాన్ గారు ఉపన్యసించ దలచియున్నారు

డాక్టరుగారు సభ్యులను గాంధీగారిని సబర్యత ఆశ్రమందు దర్శింపదలచియున్నారు

ట్రాన్స్ వాలలోని కలెక్టరులు ఆర్డినెన్సుమీద ప్రక్షింపగా డాక్టరు అల్బర్ట్ రహమాన్ గారు భారతీయులకు కొట్టకొలదిదౌర్జన్యము సంభవించుననియు భారతీయుల కెచ్చటను వర్తకపు హక్కులు లేడదేయుటకై యుద్దేశింపబడిన ఆయుధమే ఆర్డినెన్సుయను చెప్పిరి

(స్వకీయవిలేఖరితంతరి)

గాడ్సే పాదరుగారు తంకాపూరు, జనవరి 21 - వి పంతుల అయ్యరు యం యల్ సి గారితో కలిసి గాడ్సే పాదరుగారు అన్నటిదమున త్రివారడము ఎక్కువ్రములో నిచ్చటికి వచ్చిరి స్టేటుగర్ద పురజనులు స్వాగత మిచ్చిరి ఈ సాయంకాలమున సర్వసత్క సభలో నువన్యసించురు (ఆంధ్ర)

బెంగళూరు, జనవరి 21 - గాడ్సే పాదరు మిర్జా గార్లు 28 తేదీకి బెంగళూరు వత్తురు వీరికి స్వాగతమిచ్చుటకై సర్వసత్క సభయొకటి యేర్పాటు చేయబడును (ఆంధ్ర)

గాంధీ స్టేటు బడంబడిక

మహాత్ముని స్టేటుమెంటు బొంబాయి, డిసెంబరు 21 - 1914 లో జరిగిన గాంధీస్టేటు బడంబడికపై మహా డీదగు స్టేటుమెంటును గావించెన -

స్టేటు - గాంధీ ఒకబడివిషయమై దక్షిణ ఆఫ్రికాలో తగాదా నుండెను గావున నన్ను వ్రాయవలసినదని ఆంధ్రానుగారు నాకు కేబులు వార్త నంపిరి దక్షిణ ఆఫ్రికా మహాగర్దిద్రుకూడ నా వ దనను బలపరచుచున్నారని చెప్పుచున్నాను ఎనిమిది సంవత్సరముల పోరాటము జరిగి వధ్య మధ్య యేకో స్వల్పయెడంబడికలు జరిగిపిమ్మట టెడియెడంబడికగా చది జరిగినది ఆ యెడంబడికతో ఇండియాదొరలనము వారికి సంబంధము లేకపోలేదని తె నొనవలెను ఆ సమయ మందే గావించబడిన భారతీయుల సహాయశాసనమున కిది తోడుగా నుండెను మామూలుగా అటువంటి యేర్పాటులో జరిగదు తమననే ఉధయపక్షముల యుత్తరప్రత్యుత్తరములును

పరస్పరముగా చూచి అంగీకరింపబడెన సహాయశాసనములో లేనివిషయములనుగూర్చి నేను స్పష్ట గూరికి వ్రాసినను వ్రాయ నటువంటి విషయములనుగూడ కొలదికాలమున తొలగింపబడి వలెనని తెలియుంటిని రి సంవత్సరములు పోరాటము జరిగిననుమ్మట తమస్థితి అభివృద్ధిలో ని కి దెచ్చునట్టిది గా తమ యునికికే భంగము దెచ్చునట్టి యొంబడికకు దక్షిణ ఆఫ్రికాభారతీయులు సంత్సన్నుడైనదిని చెప్పటకు వలనుపడదు

ఈ విషయమై నేను విశేషించి చెప్ప లచుకొనలేదు కాంగ్రెసు మధ్యవర్తులద్వారా స్వచ్ఛామును పరిష్కారము చేసుకొందమని చెప్పుచున్నది ఆయెడంబడిక అర్థమేమో తెనుకొని ఇండియా దొరలనమువారె పరిష్కార నూత్రము ల గిరింపనలసిన దని యారియన ప్రభుత్వమువారి నడుగ వలెను దక్షిణ ఆఫ్రికా మంత్రులు తాముజేసిన వాగ్దానములను భంగమొనర్చుట కిదియే మొదటిపాది సత్యగ్రహ పోరాట ములో గౌరవరూపముగా కలుపబడినట్టియు తుదకు యూని యను ప్రభుత్వమువారిచే తీసివేయబడినట్టియు రి పానుల పన్నునుగూర్చి గోఖలే గారికి చేసిన వాగ్దానమును వారు త్రోసిపుచ్చిరి అచూడలే యివ్వమను తిరిగి జరుగుచున్నది 1914 ఒకంబడికను జరిపించుట వట్టుబట్టుటయే హిందూదేశ మనకు గౌరవము (ఆంధ్ర)

ప్రపంచయాత్రికులు

మధురనుండి కొలంబొ వెళ్లిరి మధుర, జనవరి 21 - ప్రత్యేకైలలో 71 నుండి అమెరికను ప్రపంచయాత్రికులు మధురకు వచ్చిరి మోనాక్షి అలయ మనుచూచిరి తిరుమలనాయకభవనము, వాడ్వారు తెప్పకొళ ము, గొప్పచురిని చూచి శివునై పూజనమును మెచ్చుకొనిరి మధ్యాహ్నము బయలుదేరి కొలంబొ వెళ్లిరి (ఆంధ్ర)

ఛార్లస్ యి నెల్లనుగారు

మిషనరీలు కక్కడ చేయుపనిగూర్చి తెలిసి కొనుటకు వచ్చిరి

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలోని లేడీసుహాము జర్నల్ లోపనిచేయుచు ఇప్పుడుహిందూ దేశములో సంచారము చేయుచున్న అమెరికా పత్రికా విలేఖరి ఛార్లస్ యి నెల్లను గారు నిన్న చెన్నపురి చేరిరి ఆశియా ఖండములో ఆయన ప్రస్తుత సంచారమునకు కారణము ఈ ఖండములో వివిధదేశములందు మిషనరీలు చేయుపనిగూర్చి వ్యాస పరంపర తమప్రతి కకు వ్రాయుటయే దీనినిగూర్చి మిషనరీలు చాలసంస్కరముల నుండి పనిచేయుచున్నవ వారికి ధన సహాయము చాలవరకు అమెరికానుండి వచ్చుచున్నను వారిచ్చుట ఏమిచేయుచున్నారో అమెరికానలగో చాల కొద్దిమందికి మాత్రము తెలియును నవీన రాజకీయ సమస్యల వలన వారి పరిస్థితు లెట్లున్న వో తెలిసికొనుటకు వచ్చెను పశ్చిమ దేశములందు ఆవరణకు ను మతమునకును స బధములేదను మాట ఎంతవరకు శత్యయమో చూచుటకును వచ్చెన

అమెరికాలో స్వీగ్రోలకును భారతీయులకును అంతగా డేదములేదు

నెల్లనుగారు మధ్యాహ్నము బెంగళూరు ఇద్దరు మా విలేఖరితో నిట్లు చెప్పెన "దురదృష్టవశాత్తు అమెరికాలో స్వీగ్రో బానిసత్వము ఉన్నప్పటినుండియు జాతివైషమ్యము ప్రబలుచున్నది కాని ఉత్తరమునను దక్షిణమునను స్వీగ్రోతో సానుభూతి కనబరచుజనులు వేరకు వేరున్నారు గారు స్వీగ్రోల విద్య ఆర్థికవిషయముల ప్రదర్శింపియున్నారు కాని సాంఘికముగాను రి జాతీయముగాను స్వీగ్రోలను ఆశుచున్నార విశ్వవిద్యాలయములలో తెలిసినవారిలోను తక్కు సామాన్య జనముందు ఆఫ్రికానుండి తీసికొనిరాబడిన స్వీగ్రోలకన్న భారతీయులను ఎక్కువగా చూడరు కాని భారతీయుడు అందులో భారతీయవిద్యార్థి బహిరంగముగా తలపాగును ధరించుటలన ఆనవాలు పట్టబడి సన్మానమును గొందుచున్నారు సాధారణ ముగా అమెరికనులగుభారతీయ దేశచరిత్ర, నాగరికతను గూర్చి తెలియనే తెలియదు

వద్రాసుగో శిష్యులకు శ్రీ గాంధీ శాస్త్రిగారి రి కొందరి నాయకులను చూచిరి (ఆంధ్ర)

జమ్మ జనవరి 21 - శ్రీరాజపుత్ర మహాసభకు నుహా రాజ సర్కార సింగుగారు అధ్యక్షత వహించిరి వారికిచ్చిన స్వాగతము పాటిలేని దనిరి (ఆంధ్ర)

ఊమతి ఉమానెహ్రా దేవి

ఎన్ని కలలో ఓడిపోవుట

ప్రభుత్వనియామకమున కంగీకరింపకుండుట

అలహాబాదు, జనవరి 21:—ముగ్ధునిసిపలు యే న్ని కల లో నొడిపోయిన పిదప శ్రీమతి ఉమానెహ్రా దేవి అలహా బాదు ముగ్ధునిసిపలు బోర్డులో సభ్యురాలుగా స్థానిక ప్రభుత్వ మువారిచే నియమింపబడినపుడు తన సభ్యత్వమునకు రాజీనా మా నొసంగుదు తాను నమ్మిన నియమమునకు భంగము కలిగిం పజాలనని ఎవరైన నొక్కసారి బహిరంగముగా ఎన్నికల లో నోడ్చుకొనునప్పుడు ఎన్నుకొనబడు స్థానములకు నియమిం పబడకుండవనియు తన జాబులో వ్రాయుచున్నది.

(స్వకీయ విలేఖరి తంతివార్త.)

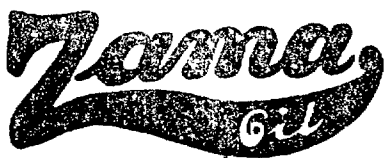
నాభా మహారాజు

దారిద్ర్యము సమర్థవించుట

పత్రికలలో హడావుడి

లాహోరు, జనవరి 21:—నాభా మహారాజును రాజ్య మునుండి తొలగించునప్పుడు ఏమో యిచ్చెదమని వాగ్దానము చేసియుండిరి. కాని యింతవరకొక్కపైసయైన మహారాజుకు ముట్టలేదు మహారాజు కడు పేద స్థితిలోనున్నాడు. పం జాబుపత్రిక లీ విషయమై హడావుడి చేయుచున్నది. ఇది ప్రభుత్వమువారి పేరు ప్రతిబింబము సంబంధించిన గొప్ప విషయమనియు ఉపేక్ష చేయ దగినదికావనియు, ప్రభుత్వ మునా నియమమై వెంటనే స్టేటుమెంటు నిచ్చుట మిక్కిలి యవసరము, లేమన్న భారతకాసన సభలో నీ విషయమై ప్రశ్న డుగబడుననియు ట్రిబ్యూను పత్రిక చెప్పుచున్నది.

(స్వకీయ విలేఖరి, తంతివార్త.)

ఏజెంటు కావలెను 2081

తలనొప్పి, యిక్ష్మయంజా, చేయి కాలి పట్టుకొనుట, ంటినోసిస్ మొదలగు వ్యాధులనా - క్షయములో వ్యాధుల ఖ్యాతిలేని "జామాత్రి" య సమయము మును జేరెడి యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బా డ్డి 1, కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుదు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు

యింగ్లీషుమందు పలనరకు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు, నెం. 63 నైనప్పనాయునిపిళి, మదరాసు.

యునానీ శరీరారోగ్యనంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపదగిన లేహ్యము

ఇది రక్తమును శుద్ధిపరచును. క్రొత్త రక్తమును పుట్టింది ముకోయుల్లాసము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలిపుట్టింది కాయసిద్ధి చేయును. ఆజీర్ణపైత్యరోగములను, సర్వమేహమా లను, నెగ, సవాయి దుగ్ధములు, రసపల్లు, ఎర్లసప్తములన కలగు సర్వవ్యాధులను, క్షయ, క్యాస, క్షేమ్య, రోగములను, ప ది వి ధ ము ల మూలకంకలు నశింపజేయును. కులాసాగా కాలవిరోచనము చేయించును. స్త్రీల శ్వేతరక్త కుకుములు ప్రవరణోగములను సర్వబహిష్టరగ్యములను అద్భుతముగా కుదుర్చును. ఇది మెదడు ననుసరించియుండు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని శీత్రోగములను బాగుజేయును. ఈలేహ్యము వనమూలికలతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో రస విష గంధకారులు వున్నట్లు యెవరైన రుజువుపరిచేయెదల 0 లు బహుమతి యివ్వబడును. అందరకు ఉపయోగపడు నొకట తక్కువధరకు యిచ్చుచున్నాము. ఈలేహ్యము సేవిం చిన ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనినవిమ్మట 24 తుల ముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్ముగలరు. ప్రతిబిండిలకు మిక్కిలి అవశ్యమైనదని నమ్మునలయును. ఇది వాణిజ్యపద్ధతు ఏవిధమైన పత్రికములేదు. 24 తులముల లేహ్యము 100 ఖర్చులు సహా రు 2-8-0.) 2246-1262

ముం. అజ్జాద్నీ, సితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

కార్యనిర్వాహక వర్గసభ - గుంటూరు

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

జనవరి 21:—నిన్నిటి దినమున శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు రాకబోవుటచే దండు నారాయణరాజు గారు యాజమాన్యమును తీసివదిరి. కార్యక్రమ మంతయు బహుమదుకుగా జరిగెను. ఈదినవతీర్యావమందరిచేతను యేకగ్రీ వముగ నామోదింపబడెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రములోని స్థానిక సంఘములలో కాంగ్రెసు యొక్క నిర్వాహకార్యక్రమమును విరివిగా ఆములులో పెట్టుట కును, కార్యనిధానమును నిర్ణయించుటకు రాష్ట్రస్థానికసభ పరి పాలనా మహాజనసభ సాధ్యమైనంతవరకు ఈ మార్చిలోపుననే సమావేశ పరచుటకై సమస్తయోర్జులులును చేయుటకు సంపూ ర్ణాధికారముతో శ్రీయుత నవీంపల్లి వెంకటలక్ష్మీవరసింహరా వుగారిని సమావేశకర్తగా నియమించడమైనది. రిక్తగంటలకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు వారిపనిని పూర్తిగావించిరి.

సామాన్యసభ

గుంటూరులో 21 తేదీన సమావేశమాయెను

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ సమావేశ మీదినమున 2 గంటలకు కాంగ్రెసుకార్యాలయమున జరిగినది. సభకు వచ్చిన వారలలో శ్రీయుతులు వెన్నేటి సత్యనారాయణ, చల్లా శేషగిరిరావు, అ. కాశేశ్వరరావు, ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గో పాలకృష్ణయ్య, బి. సాంబమూర్తి, కామోజీరావు, శరణు రా మస్వామి చౌదరి, మండపాక రంగయ్య, ఆయ్యంకి వెంకటరమ ణయ్య, యం. నూర్యవారాయణ, (కర్నూలు) జి. పున్నయ్య శాస్త్రి, (కడప) చండు నారాయణరాజు మున్నగువారు ముఖ్యు లు. శ్రీయుత ప్రకాశముగారు రైలు తప్పటచే రాజాంకబోయి రి. ఈదినమున సభవారు సాధారణ కార్యక్రమమును జరిపి అత్యవసరమైన విషయములను కాసనసభా ప్రవేశము, ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము తీరపున ఆభ్యర్థుల నిలుకట్టెట్లు అవి తేల్చ వివర్ణించుటకు తీర్మానించుచుంిరి. ప్రకాశముగారి లోకకేంద్ర కేంద్రకర్త అయ్యెనది. ప్రభుత్వమునకు - చు త్తక - ఏమియివరి - యెయివరి మిన్నది. శ్రీయుత నవీం పల్లి వెంకట లక్ష్మీవరసింహ రావుగారు వచ్చిన అతిథులకు అతిథ్య మొసంగిరి.

అంతర్జాతీయ జాతీయోపసంఘము

ఆశ్చర్యజ్యోతిషము

మీ భవిష్యత్తుకురించి 7 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన సరియగుఫలములను తెలిపెదము. 7 ప్రశ్నలకు చార్జి రు 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు రు 0-4-0 జాతకము లేక ప్రశ్నవ్రాయు కాలమైనను తెలుపవలెను.

బాలజ్యోతిషాలయము, వెంగప్పట్టు,

చోలింగరుపాస్సు (ఉత్తర ఆంధ్రాదు జిల్లా.)

నోటీసు.

యలమర్రు అండ్ అంబరుపేట యస్టేటు యిలాకాకై కలూరు తాలూకా గన్నవరం గ్రామములో వుండునున్న యస్టే టు స్వంత మామూలుపల్లంబంబురు భూములు ఘమారు య 80-0 విస్తీర్ణమును 5-2-1926 తేదీన కైకలూరు లోకల్ ఫం డు సుత్రంనద్ద యస్టేటు దివానీ గారివలన పగలు 12 గంటల కు బహిరంగముగా నజరానాకున్నా, జరాయతీ హక్కుకు న్నూ, వేలం చేయబడును గనుక కావలసినవారు సరకు తేదీకి హాజరయి పాటపాడుకొనవచ్చును. పాటపరతుల పాటకాల మందు వెలుపబడును.

పాటపాడువారు ధరావతు కట్టలకి వుండునుగన్ను త గుపయకమును తీసుకొని రావలెను.

బి. కృష్ణారావు.

యలమర్రు అండ్ అంబరుపేట యస్టేటుజు మీందారువారి హుజూరు ఆఫీసు.

మూం : నూజికు,

వేదశాస్త్రపరిషత్తు

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాపీఠము—కొవ్వూరు

స్వస్తిశ్రీ శ్రీధన సం|| మాఘశుద్ధ దశమి, ఏకాదశి ద్వాదశి దినములందు (1925 సం|| జనవరి 22, 23, 25 తేదీలను) మా విద్యాపీఠమున అయిదవ వేదశాస్త్రపరిషత్తును తదంగ ముగ గానసభలును ఇతర వినోదములును, క్రింద వివరించిన కార్యక్రమము ననుసరించి జరుగగలవు. వేదశాస్త్ర తత్వయోగ రాము సుహృద్భులతో దశుదేవీ మాయావ్యయమునకు తోడ్ప డ వేడుచున్నాము.

భోగరాజు కోదండరామయ్య,

తల్లానగడ సూర్యనారాయణరావు,

గౌతమాశ్రమము, గోదావరీతీరము.

కార్యక్రమము

దశమి శనివారం. (ది. 22—1—26)

ఉదయము-పరీక్షలు

మధ్యాహ్నం-పరివత్సరవేళము

రాత్రి-గానసభ

ఏకాదశి. ఆదివారం (ది. 23—1—26)

ఉదయం - మహావ్రాధిషేకము - రుద్రహుగము

మధ్యాహ్నం-శాస్త్రసభలు

రాత్రి-గానసభ

ద్వాదశి. సోమవారం - (ది. 25—1—26)

ఉదయం - సన్యాసములు

మధ్యాహ్నం - పరివత్సరవేళము, ఉపసంహారం

రాత్రి - గానసభ

గాయకులు-1. చల్లపిల్లి సీతారామశాస్త్రిగారు 2. పర్య తనేని వీరియ్యచౌదరిగారు 3. భాగవతులు లక్ష్మీవరసమ్మగారు 4. తుమరాడ సంగమేశ్వరశాస్త్రిగారు 5. మార్కండితులు, వా ల్మీకి ఘంటాలుగారు.

యమిగనూరు (బల్లారి జిల్లా)

“ఈనెల 18 వ తేదీన మాధ్యమిక పాఠశాలా సాంవత్స రికోత్సవము మ.రా.శ్రీ వల్లభశోభుల నరసింహారావు పంతు లుగారి లోనెవత్సవక్రింద మహా వైభవమున ఎరుప పడును. ప్రభుత్వ పాఠశాలలన్నిటియందలి బాలరను శిల్పి శిలనా డులను ప్రార్థన జరిపిరి. సాయంకాలమున నారాపతాక నోర ణామలచే నలంకృతమై వివిధపుష్పధరితలలచే శోభాయమాన మైన పాఠశాలపుటావరణములో మహాసభ యొకటి జరుపబడె ను. పట్టామండలి సకల ప్రముఖులును సభ నలంకరించియుండిరి. తెలుగు వుత్సా భావలలో ఇంపైన పద్యములతో దైవప్రార్థన జరిపిన పిదప నాటి కార్యక్రమణము ప్రారంభింపబడెను. హెడ్ మేష్టరుగారైన మ.రా.శ్రీ బి. గురురాజారావుగారు పాఠశాల సాంవత్సరికపురిపాఠ్యుల జదివి శుక్లపక్ష చంద్రునివలె పాఠశాల యేరితి దినదినాభివృద్ధిజెందుచున్నదియుఁ దెల్పిరి. పిదప శిలనాడుల సగ్రస్థానము వహించిన బాలికాబాలకులకు విలువయైన బహుమతులొసంగబడెను. అంత్యమున మ.రా.శ్రీ డి. ఏ. సుబ్బారావుచే నెక్కువ శ్రద్ధతో తయారుకాబడిన కొంఠలు బాలురు సంతోష మను నాలుకమును బ్రవర్ణించి ప్రేక్షకుల క్లాఘమునకుఁ బాత్రులైరి.” (ఒక విలేఖరి)

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పనిలేదు. మూడుపూట లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. నెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము సంచనలైలము జేస్సు 8-0-0 రెండును ప్యాకెండువగైరా ఖర్చులలో 6-0-0. 2462 గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

(రత్న పురుష లేహ్యము) 1963

యేకారణముచే సంభవించిన శుక్లనప్తమునైన తగ్గిందిబలము గలుగజేయునని అగ్రేకలచే కొనియాడబడుచున్నది. రు. 8-4-0 పట్టాధిరామ వైద్యశాల, కాయవరము, (గోదావరి)

జాబ్బులు.

కీ॥ శే॥ కే. జోసపయ్యగారు

గుర్తింపజేయుచున్నది. ప్రధాన పాఠ్యములగు శ్రీ. జోసపయ్య గారు ఈ జనవరి నెల 17 ది ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు గుర్తింపజేయుచున్నది. మరణించుట మిక్కిలి విచారకరమైన సంగతి. వీరు మిక్కిలి చైతన్యవంతులు. శ్రద్ధగా వని చేయువాడు. వీరు చిన్న తనము ననే పట్టపర్తిగల శత్రువులై యున్నట్టి. పరిశ్రమ జయమొంది, శ్రద్ధిగల క్రిందనే యీ పాఠ్యము ప్రధాన పాఠ్యములుగా వచ్చిరి. వీరు తన భార్యను యిద్దరు చిన్న బిడ్డలను విడిచి వైశాఖిని చేరుటకు చింతిల్లుచున్నాము.

వి. వెంకటసుబ్బయ్య,

లండన్ విశ్వవిద్యాలయము నుండి గుర్తి.

విచారకరమగు మరణము

తెలుగువాడైన వ్యక్తి లగు. రా. శ్రీ. శెట్టిభాట్ల వీరయ్యగారి అన్నగారిపైతరు లగు రాఘవరావుగారు జనవరి 14 వ తేదీన ఆకస్మాత్తుగా మరణించినందులకు ఎంతయు చింతిల్లుచున్నాము. వీరు కలకత్తావచ్చి యాడు మాసములైనది. నాప్రక్కయింటియందే యుండెడివారు. వీరి వయస్సు యిరువది రెండు సంవత్సరములు మాత్రమే. 18 వ తేదీ సాయంత్రంవరకు మాడి మిగల ద్విధముగాను కలసాగానూ యుండెడి. మరునాటి దినము ఉదయముననే వీరి మరణవార్త విని మిక్కిలి ఆశ్చర్యపోతిరి. విచారించగా వీరికి అప్పడప్పుడు గుండెపోషి వచ్చుచుండుననియు, 18 వ తేదీ రాత్రి వరల ఆరుండెప్పివల మిగల బాధపడి దాని మూలముననే మృతిచందరియై తెలిసినది. వీరి క్లిష్టద్రుమము మానానభూతిని బెల్లపు రాఘవరావుగారి ఆత్మకాంతి దేవుని బ్రతిస్తాయన్నాము.

కలకత్తా. యస్. కృష్ణమూర్తి.

గుంటూరుమండల గ్రామోద్యోగియులమహాసభ బంకిలు

శ్రీసామి వేంకటాచలం శ్రీశాసనాధ్యక్షుల వహించురు ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీ ఆదివారము

గ్రామోద్యోగియులకు సంబంధించిన చట్టము ఫిబ్రవరి మాసమున శాసనసభలో రానున్నది ఇంకను వీరికి గల సాధక బాధకములనుగూర్చియు వేదనముల హెచ్చించుటనుగూర్చియు నింక నవసరములగు నిరీక్షణములనుగూర్చియు చర్చించి తీర్మానింపబడుటగాక ప్రభుత్వార్థికసభ్యునియొద్దకు సమన్లులను వారిని రాక్షాశాసనకంపి పనిచేయబడును గాన అందఱు గ్రామోద్యోగియులును దప్పక రాగోరుచున్నాడు. ఈసభకు మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షులును శాసనసభ్యులును వగు శ్రీసామి వేంకటాచలం శ్రీశాసనాధ్యక్షుల వహించురు. కాన అత్యవసరమున తలపక ఎల్లవారును తప్పక రాగోరుచున్నాము.

(ఒక విలేఖరి)

14 వ ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

దేవదినములో పరిషత్తు శ్రవణాశ్రమము ప్రకటించిన వార్తకు జవాబిచ్చియుంటిని. అది గమనింపకయే కాకినాడలో నీ సభ ఫిబ్రవరి 8, 9 తేదీలయందు చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగునది ప్రకటించియుండెడి. కారణమేమో తెలియుటలేదు. ఒకటూరి కార్యనిర్వాహకసభయం దామోదించుటకు వీరయ్యుడు ద్రోసివైచి నిరంకుశముగ నిట్లు వ్యవహరించుట మున్నెన్నడైనను కలదా! అట్లామోదించు బడిన తీర్మానమును తుడిచివేయు కధికార మెవరికికలదు? పరిషత్తు అంతా అంతయు సంబంధించినదా! లేక కొందరి మాత్రమే నా? ఈమార్పున నాకు ముందుగానే న దెలుపవలదా? పరిషత్తు బాటికి మా యాహ్వానమునకు శ్రీప్రతిభను అమాటయేల చెప్పరాదు? మాకు వ్యవస్థాపకులేల వ్రాయరాదు. ఈ తర ప్రత్యుత్తరములైనను జరుపవలదా? తీర్మానాహ్వానసంఘమేర్పరుపబడి యొకటి రెండు పర్యాయములు పత్రికలందు ప్రకటింపబడిన తీర్మాన నిట్లు ప్రకటించుట మరింత హాస్యాస్పదముగ నున్నది. ఈవిధముగ జరుపుట పరిషత్తువారి శీమత్రము బాగులేదనియు విందు మాతముగ బెల్లపుచున్నాను.

శ్రీన వేంకటరాయశర్మ
తెలుగువాడు

శ్రీమదగోదావరి జిల్లా ఆదిమాంధ్ర సంఘ సంవత్సరోత్సవము

24-1-26 తేదీన జిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘ తృతీయ సంవత్సరోత్సవము కొన్ని కారణములచే నిలుపుతేయడమైనది. అది ఫిబ్రవరి మూడవవారములో జరుగును. సరియైన తారీఖు వెనుక నుండి తెలుపబడును.

నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడు యం. యల్. సి.

అధ్యక్షుడు.

రాయుడు గంగయ్య,

కుసుమ వెంకటరామయ్య,

కార్యదర్శులు.

ది 18-11-24 మొదలు ది 9-10-25 వరకు అవిడి

శ్రీగాంధీ జాతీయవిద్యాలయముతాలూకు

ఆదాయవ్యయపట్టిక

జను

ది 8-11-24 వరకు నిల్వ	6 14 9
చిల్లర చందాలు	76 0 0
వార్షికములు	268 0 6
డబ్బీవనూళ్లు	80 12 0
ముగములవల్లు	205 15 9
అధ్యాపకుల జను	6 11 3
శుభకార్యములయందు కట్టుములు	12 12 3
కొత్తపేటతాలూకా హిందీప్రచారసమితి	10 0 0
కొత్తపేటతాలూకా కాంగ్రెసుకమిటీవారి గ్రాంటు	160 0 0
మూలవస్తువుల అమ్మకంవల్లు	0 13 0
జరిగి	777 15 6

ఉపాధ్యాయుల శీతములు	298 6 0
ముగములు తీర్పుటకు	258 11 9
గ్రంథాలయముకు	34 10 6
కొన్నవస్తువులకు	65 6 0
వ్రాతసామగ్రి	1 14 9
తీపాలా	4 12 0
ప్రచురణాధర్మములు	21 2 0
చిల్లరభక్తులు చాపలు వగైరా	9 9 3
విద్యార్థులక్రింద	2 12 0
భవనము అభివృద్ధి	57 7 6
అధ్యాపకులు	11 11 3
ద్వింశమరమ్మత్తు	11 3 3
రాజకీయపుత్సవములకు	8 9 0

నిల్వ 1 12 8

జరిగి 777 15 6

గోతుటి వెంకట్రావు,

కార్యదర్శి.

అవిడి దంతులూరి వెంకటక్రిష్ణంరాజు,

తూర్పుగోదావరి. తణిఖదారు.

తూర్పుగోదావరి.

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

1. శృంగార శ్రీనాథము, శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర	2-0-0
2. చాలాబివృత్తి మణిమంజరి, ద్వితీయభాగము	1-8-0
3. " ప్రథమభాగము	1-4-0
4. మూసాల్ల మచ్చట, తద్యక్తులు	0-4-0
5. కడుపుతీపు	0-4-0
6. కబితాకథ	0-4-0
7. భగవద్జాకము, ప్రహసనము	0-8-0
8. సప్తపదులు, తిరుప్పావై తెల్లపాటలు	0-8-0

మణిమంజరి ఆఫీసు, ముత్తూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పాలసుగంధిలేహ్యము 3851

రక్తకంఠి శ్రీకృష్ణయినది. సవామహము, మేహ పాడులు, మచ్చల యితిచర్యగోగములు మలబద్ధము, కీర్తనా పుటలు, మొదలగువాటిని వారింనును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 తులి డబ్బీరు. 1-4-0. వి. పి. ఆ. 6 1
వి. పి. ఆ. అంకుకో, ఆయాశ్వదనూరం, తెలివేటి, నల్లూరుజిల్లా.

అట్టోమను బుణము

విదేశీయులసాము పరిష్కారముజేయుట

పార్టీన, జనవరి 19:—నేటిమధ్యాహ్నము అట్టోమను బుణపరిష్కారమునుగూర్చి ఆలోచించుటకు ప్రారంభించిరి. విదేశీయులు తమకుగానలసిన మొత్తమును నూటికి 50 శాతం వ తగ్గించుకొనెదరట.

ఇట్టలీ బుణము

న గూర్చి మరల 22 తేదీన చర్చజరుగును. చర్చిలు, వాల్చిలు ప్రభువు, ఆర్థిక నిపుణులు ముఖ్యవిషయములను చర్చించిరి.

ప్రతి సంవత్సరము తీర్చవలసిన మొత్తమును గుర్చి కాం తవరకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. కొన్ని సంవత్సరములవరకు తీర్చవలసిన మొత్తమునుగూర్చి చర్చించుటకుగూర్చి మొత్తమును నిర్ణయించుట నాపుతేసిరి. 62 సంవత్సరములకు కనీసము 9000000 పానుల నీయవలెనని ప్రతిపాదన గోయన్నది. కాని ఇట్టలీ 8000000 లేక 4000000 పానులను మాత్రమే ఇచ్చిన మరుమన్నది.

స్రీము బోయిలరకు

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్రమున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

"ఎవెక్సియర్"

న వాడుడు. దీనిని కనుగొనినట్లు బోయిలరలోపరి భాగములయందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల క్లెటుకు క్రుచ్చు ఎగ్గెరాలు యెంతమాత్రమును పట్టనివ్వక క్లెటులపైని గుంటలు పడనివ్వకుండా బోయిలరను కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,

12, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

FREE : TABLE TIMEPIECE FREE

The English „Fountain Pens“. The pens are fitted with 14 Ct Gold Nib with best Iridium and best of English Made gives regular flow and luxurious writing, excels any pen which worth is cost. A Table Timepiece (Excellent time-keeper highly Nicke plated guaranteed for three years will be given Free to the purchasers of the above pen till the end of this month.

Pen and Timepiece are carefully tested before despatch
Price Rs. 58-0 (Three and eights only) with Timepiece
THE E. M. WATCH & Co.,
Post Box 309 MOUNT ROAD, MADRAS

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర)

అచ్చులో నున్నది.

చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటకము, ను తరఫక్కిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని పలపాటలు గలవు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచున్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయును, మంచిబైండు. షెడర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చువేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. తెల రు1-0-0 వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

చెముడుకు అమోఘమైనమందు
చెముడు, చెవులలో నాటునొరలు, చెముచాటుకు కుదరనిచోవినాసొమ్ము తరుగియిచ్చెదమనివురారునా మూలనొసేపంపబడును. 7 బుడ్డరు4. వి. పి. ఆర్. పుచ్చివెంకటేశ్వర్. రత్నంబుదర్శన, నెడికకోనపల్లి. మూలకేటరు, శ్రీపాణిల్లు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జనవరి 22-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

వివిధములు	కా 1-8	ర 45 0 0	మొదలు 56 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు				
మకును తెనాలిని	,,	త 48 గలది	ర 14 0 0	15 0 0
నెల్లూరిని	,,	డిటా	,,	15 8 0 16 0 0
దీర్ఘ	,,	డిటా	,,	16 0 0 17 0 0
రాగులు	కా. 164 బస్తా	1-8	,,	8 12 0 9 0 0
మొక్క	,,	,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పన్నులు

కందులు	బస్తా 1-8 ర 205	,,	18 8 0	18 8 0
నెనగలు	,,	డిటా	,,	18 0 0 14 0 0
నెనలు	,,	డిటా	,,	18 8 0 14 8 0
మినుములు	,,	డిటా	,,	15 8 0 17 0 0
ఉలవలు	,,	ర 164	,,	8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె	కా 1-8	,,	150 8 0	153 0 0
నెయ్యము	కా 1-8	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరునెనగవత్తుకా	1-8	,,	58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	,,	54 0 0	56 0 0
వేరునెనగనూనెగానుక	కా 1-8	ర 118	మినుకనూనె	108 0 0
ఆముదము	కా 1-8	,,	100-102	

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాందనము	కా 1-8	,,	75 0 0	80 0 0
మారవము	,,	,,	44 0 0	50 0 0
మిరవకాయలు(గుంటూరిని)కా	1-8	,,	119 0 0	126 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు	నీలిమందు	మారుగు	1-8	ర 45,50
కాళమా	నీలిపాయకట్టు	,,	,,	50,55
బెల్లము	కా 1-8	,,	40 0 0	60 0 0
చింతపండు	కా 1-8	,,	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకు	కా 1-8	,,	80 0 0	84 0 0
చదరం	,,	,,	88 0 0	42 0 0
రవుండు	,,	,,	84 0 0	46 0 0

6. లోహములు

వండి 100 కులంకు	,,	72 0 0	78 12 0
బంగారము, కులము 1-8	,,	21 4 0	21 8 0
వరము 1-8	,,		18 5 6
ఇత్తడి కా 1-8	,,	245 0 0	248 0 0
రాగి డిటా	,,	275 0 0	276 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా. గలది	,,	82 10 0	82 14 0

7. దూది

బొంబాయిదూదము 1-8	,,	800 0 0	
వల్నాడు దూది	,,	215 0 0	

8. నూలు

మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె	1-8	,,	5 8 0
పుట్టూరు దూదము నెం 8 1/2 పెట్టె	1-8	,,	7 4 0
మోకాయము నెం 20	,,	,,	8 14 0
నెం 20 బెన్ని పింహం	యా.కె	,,	9 4 7
నెం 22	,,	,,	9 12 0
నెం 12 1/2 బెన్ని పర్కము	,,	,,	7 10 0
నెం 14 1/2	,,	,,	7 14 0
నెం 12 1/2 అల్లెనప్ప	,,	,,	7 0 0
నెం 12 1/2 కరింబాయి	,,	,,	7 4 0

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము 2460

వారణాసి రసాయనములో కలిపియేడి శుక్ల కలింగపట్టు పడిన పిర్యమును గట్టిపరచి రేణిలో అతి ప్రకాశకం, సున్నము, రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ శరణన్న పేట, పత్తి బలము, తడిదాహ్యము, ఇంధియ హీరమంతలం లుగును. నెలదినములకు పరీక్షించుచు

తొరు 3-7-0.

డా. రామచంద్రపురం(గోదావరి)

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెసో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నస్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమ్యక్ముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదులగెసోను పుచ్చుకొనిన తక్షణ స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు, లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గున దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0.

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0.

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఈ త్రుము లన్నియు ఆంగ్లాభాలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY

చదువుచు

యోచించుడు

కొనుడు

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఉడిపికుండ కాళ్ళాడుము, చాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగసును పెచ్చించును. పుట్టెముకలు గలగుమంటను పారవ్రోలును, బట్టలను మాన్యును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గల్గింపును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, పంచయోచిన ను గల్గింపును. వేసకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యద్భుతగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదవుడు.

దివాకరులు భండారి, అమృతపర పంజాబుఖండి వ్రాసినది:—

“హి కామినియానూనెను పరీక్షించితిరి. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందుచుగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను 2 టు చేసివచ్చుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్డి ధర రూ 1-0-0 పోస్టుఖర్చు 0-6-0 ప్రత్యేకము 3 ,, ,, 2-10-0 ,, 0-12-0 ,,

హెచ్చరిక:—కామినియానూనె ప్రతి పట్టామునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి వాగరికగియుండు దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుఱుకుగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార తంత్రములకు మీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని నిరపరమకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు

వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరుడ్లకు మలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కోసిన వస్తువులనులె మీరుబట్టు ప్రక్రియలకు దానివాసన వ్యాపించును.

దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మీరెప్పుడూ దీనినేవాడుదురు.

1/2 బెన్ను బుడ్డి 1 కి ధర రూ 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు ౫ 0-5-0 ప్రత్యేకము 1/2 ,, ,, 1-4-0 ,, 0-5-0 ,,

కాంబిక్ బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-2-0

పోల్ ఎజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

285, జామ్నామక్కు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

బర్మావీజంట్లు:—కలీకా నర్ పరంపా పార్క్, కలీకాపెట్టె నెం 278, 10/30. కి.పి, రంగూను.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

అప్పటమైన చ్యవనప్రాస 2426

(సుప్రసిద్ధమైన అయుర్వేద ఔషధము) పరిశుభ్రతకు, లో పరిహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.
ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చే రూఢియైనది.

దగ్గు	ఉబ్బనము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	శ్వాసకృచ్ఛము	ఎరుగకుండ జేయుట
రొమ్మ పడికము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశింపజేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

కారణమును మంచి స్థితిలో నుంచును. సులభముగా జీర్ణమగును. కాలప్రసక్తిని సరిగా నుంచును.
మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికలది ఎంతెడల యిచ్చినను యింతకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయస్సునం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టూనికు. కాడ్లివో నూనె కంటెను శ్రేష్ఠమైనది 20 రులము (40 దినములకు సరిపోవు) ఔషధము. పెల ర్పు 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,
Head Office - 94, GEY STREET, CALCUTTA.

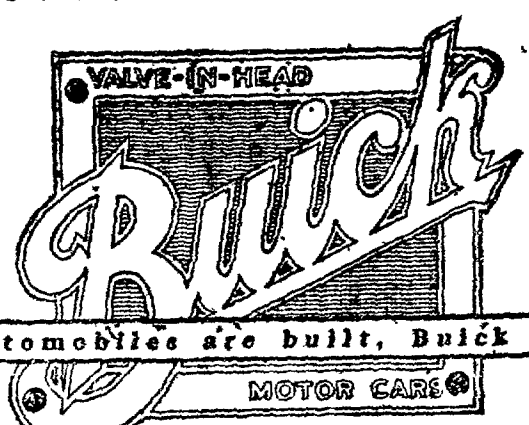
The Madras Races 1925-26.

చెన్నపురి పందెములు Notice.

విపరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూలముగా గారు మార్చిరి.

రెండవ ఎక్స్ట్రామీటింగు
మొదటిదినము
23-1-1926 తేది శనివారము
మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు 2452

Buick
VALVE-IN-HEAD
MOTOR CARS

ఎం దు కు

బు క

బూ క్

దుమ్ములోన ప్రవేశించదు

దుమ్ములోన ప్రవేశించకుండ బ్యూక్ పూర్తిగా మూయబడియున్నది. మె కా ని క ల్ భా గ ము లం దు మమ్మ ప్రవేశించుటకు వీలు లేదు.

కొనవలెను?

ఏలననగా మీరు చెల్లించువైకము పెట్టుబడియందును, మిశ్రవ్యయమందును చక్కగా నుపయోగింపబడవలెను. స్టాండ్డు 6 నెంసందు ఈ రెండును మిళితమై యున్నది. మరి యెచ్చటను యింతకు రెండింతలు వైకము చెల్లించినను దీనికి సమానమైనదానిని కొనలేరు.

మద్రాసు- సింపున్ అండుకో., లిమిటెడ్ ఉదక

మద్రాసునందు ఇవ్వబడు ధర ర్పు 5100 నుండి గలదు.

మనమందు
మనమందుకు మరల
మనమందుకు మరల
మనమందుకు మరల
మనమందుకు మరల